

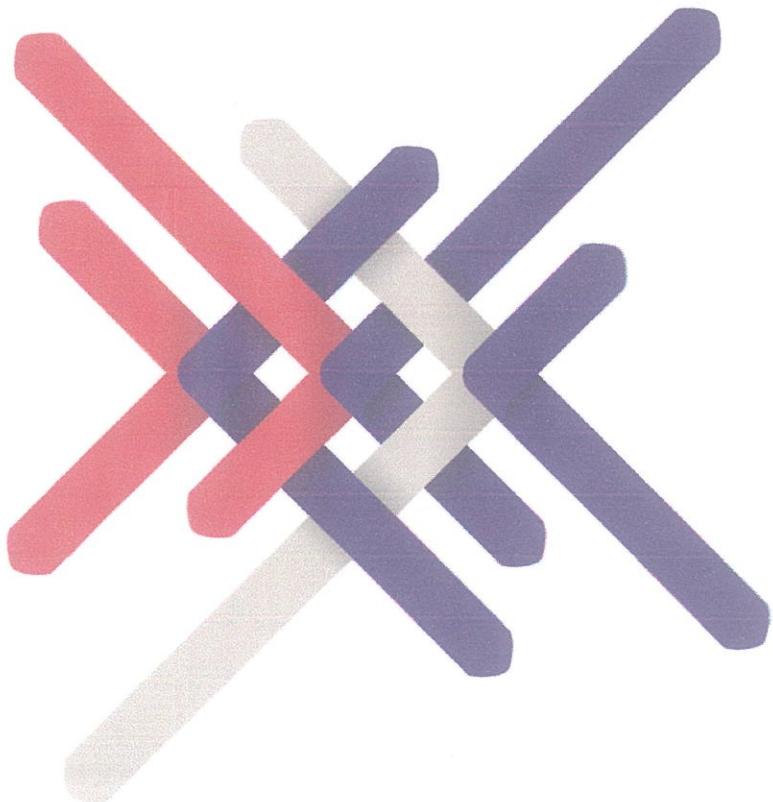

Grant Thornton

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан ба Хараат бус аудиторын тайлан

“Инвескор ББСБ” ХК

2022 оны 12 дугаар сарын 31

Агуулга

Группын талаарх мэдээлэл	1
Удирдлагын мэдэгдэл	3
Хараат бус аудиторын дүгнэлт	4
Нэгтгэсэн ашиг алдагдал болон бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайлан	8
Нэгтгэсэн санхүү байдлын тайлан	9
Нэгтгэсэн өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	11
Нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	12
Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд	14
1. Үндсэн үйл ажиллагааны онцлог, ерөнхий мэдээлэл	14
2. Монголын бизнесийн орчин	145
3. Ерөнхий мэдээлэл, СТОУС-ын хэрэглээ	145
4. Шинэ болон өөрчлөлт орсон стандартууд	146
5. Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогууд	147
6. Салбар компанийд оруулсан хөрөнгө оруулалт	28
7. Санхүүгийн тайлангийн дахин тайлагнал	29
8. Санхүүгийн хөрөнгө болон санхүүгийн өр төлбөр	30
9. Цэвэр хүүний орлого	31
10. Хураамж, шимтгэлийн цэвэр орлого	32
11. Арилжааны цэвэр олз (гарз)	32
12. Үнэ цэнийн бууралтын алдагдалд/буцаалт	32
13. Ажилтнуудтай холбоотой зардал	32
14. Үйл ажиллагааны болон бусад зардал	33
15. Орлогын татварын зардал	34
16. Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	34
17. Үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүр	35
18. Харилцагчид олгосон зээл-цэвэр	35
19. Бусад санхүүгийн хөрөнгө-цэвэр	39
20. Хөрөнгө оруулалт	40
21. Өмчлөх бусад үл хөдлөх хөрөнгө	41
22. Бусад санхүүгийн бус хөрөнгө	41
23. Үндсэн хөрөнгө	42
24. Биет бус хөрөнгө	43
25. Хөрөнгө ашиглах эрх	43
26. Итгэлцлийн үйлчилгээний эх үүсвэр	44

27. Банк санхүүгийн байгууллагаас авсан зээл	45
28. Бусад эх үүсвэр	48
29. Бондын өр төлбөр	49
30. Депозит дансны үлдэгдэл	50
31. Бусад санхүүгийн өр төлбөр	50
32. Санхүүгийн бус өр төлбөр	51
33. Нөөц өр төлбөр	52
34. Орлогын албан татварын өглөг	52
35. Хойшлогдсон орлогын албан татвар	52
36. Капитал ба нөөц	53
37. Эздийн өмчийн бусад хэсэг	54
38. Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн тодруулга	55
39. Холбоотой талын ажил гүйлгээ	56
40. Болзошгүй өр төлбөр	57
41. Санхүүгийн хэрэглүүрийн эрсдэл	57
42. Бодит үнэ цэнийн хэмжилт	62
43. Капиталын удирдлагын бодлого, журам	64
44. Тайлагналын үеийн дараах үйл явдал	65
45. Орчуулга	65
46. Санхүүгийн тайлангийн баталгаажуулалт	65

Группийн талаарх мэдээлэл

Группийн нэр:	"Инвесткор ББСБ" ХК	
Үүсгэн байгуулах шийдвэр:	"Инвесткор ББСБ" ХК нь 2016 оны 4 дүгээр сарын 21-ний өдөр анх үүсгэн байгуулагдсан.	
Гэрчилгээ ба лиценз	Монгол улсын Улсын бүртгэлийн албанад бүртгүүлж 9015003118 тоот улсын бүртгэлийн гэрчилгээ авсан. Мөн Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2016 оны 5 дугаар сарын 17-ны өдрийн 159 дугаар тогтооолоор банк бус санхүүгийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийн 1/554 тоот гарчилгээ авсан.	
Төлөөлөн удирдах зөвлөл	Дарга	Б.Анхболд ("Эс Ай Би Жэй Капитал" ХХК, Гүйцэтгэх захирал)
	Гишүүд	Д.Баясгалан ("Инвесткор ББСБ" ХК, Гүйцэтгэх захирал)
		Р.Пүрэв ("Эс Ай Би Жэй Капитал" ХХК, Дэд захирал)
		Г.Уянгахишиг ("Инвесткор Капитал УЦК" ХХК, ТУЗ-ийн дарга)
		Т.Тэлмэн ("Амар даатгал" ХХК, Бизнес хөгжлийн газрын захирал)
		Намики Хирохито ("Инвесткор Жапан" ХХК, Гүйцэтгэх захирал)
	Хараат бус гишүүн	Ч.Хашчуулун (МУИС-ын Эдийн засгийн тэнхмийн Профессор)
		Д.Энхбат ("Хархорум Дижитал" ХХК, Үүсгэн байгуулагч, Гүйцэтгэх захирал)
		Ч.Өнөржаргал (СЭЗИС-ийн Нягтлан бодох бүртгэлийн тэнхмийн ахлах багш)
Удирдлагын баг:	Гүйцэтгэх захирал	Д.Баясгалан
	Тэргүүн дэд захирал	Н.Арсланбаатар
	Үйл ажиллагаа	Г.Жавхлант
	хариуцсан дэд захирал	
	Санхүү удирдлага,	С.Тулга
	хөрөнгө зохицуулалтын	
	газрын захирал	
	Дотоод аудитын газрын	М.Нямсүрэн
	захирал	
	Үйл ажиллагааны	Ш.Эрдэнэбилэг
	газрын захирал	
	Санхүү бүртгэл	Ш.Цэрэндаваа
	тайлагналын	
	газрын	
	захирал	
	Хүний нөөцийн газрын	Ц.Нэмэхбаяр
	захирал	
	Систем удирдлагын	Б.Онолбаяр
	газрын захирал	
	Маркетинг, олон	Ө.Билгүүн
	нийттэй харилцах	
	газрын захирал	
	Бизнес хөгжил,	Ж.Бямба-Эрдэнэ
	инновацийн	
	газрын	
	захирал	
	Салбарын удирдлагын	Э.Эрдэнэхүү
	газрын захирал	
	Хууль, эрдээлийн	Ц.Алтаннавч
	удирдлагын	
	газрын	
	захирал	
Хаяг:	ББСБ нь Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 1-р хороо, Парисын гудамж, IC тауэр, 14 давхар	

Регистрийн дугаар:	6060854
Үйл ажиллагаа:	<ul style="list-style-type: none">Зээлийн үйл ажиллагааФакторингийн үйл ажиллагааИтгэлцлийн үйлчилгээБогино хугацаат санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулалт хийхХөрөнгө оруулалт санхүүгийн чиглэлээр зөвлөгөө мэдээлэл өгөх
Ажиллагсадын тоо:	Төлбөрийн баталгаа гаргах 291
Аудитор:	"Грант Торnton Аудит" ХХК, Аудит, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн зөвлөгөө, сургалт, үнэлгээний итгэмжлэгдсэн байгууллага

Удирдлагын мэдэгдэл

Удирдлага нь нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг үнэн зөв бэлтгэж, Группийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаарх санхүүгийн байдал, уг өдрөөр дуусвар болсон үйл ажиллагааны үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, өмчийн өөрчлөлтийг Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандарт (СТОУС)-ын дагуу зохистой толилуулах үүрэгтэй.

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг бэлтгэхдээ удирдлага дараах үүрэг хариуцлагыг биелүүлсэн. Үүнд:

- Нягтлан бодох бүртгэлийн тохиромжтой бодлогыг сонгох, туштайгаар даган мөрдөж, үндэслэлтэй, нягт нямбай тооцоолол, үнэлгээ хийж, бүх холбогдох nyaгтлан бодох бүртгэлийн стандартыг мөрдсөн.
- Группийн эд хөрөнгийг хадгалан хамгаалах, аливаа заль мэх, зүй бус үйлдлээс сэргийлэх, ийм үйлдлийг илрүүлэхэд шаардлагатай арга хэмжээнүүдийг авч хэрэгжүүлсэн.
- Нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг тасралтгүй үйл ажиллагаанд үндэслэн бэлтгэсэн.
- Өнгөрсөн үйл явдлын үр дүнд хуулийн дагуу эсвэл үүсмэл үүрэг хариуцлага хүлээсэн, ирээдүйн үйл ажиллагаанд алдагдал хүлээж болзошгүй зүйлсийг байнга хянаж байх үүрэгтэй бөгөөд хуулийн дагуу эсвэл үүсмэл үүрэг хариуцлага, болзошгүй зүйлсийн талаар тодруулсан.

"Инвесткор ББСБ" ХК-ийн ТУЗ-ийн дарга Б.Анхболд, Гүйцэтгэх захирал Д.Баясгалан болон Санхүү удирдлага, хөрөнгө зохицуулалтын газрын захирал С.Тулга бид энэхүү тайлангийн 14-65 дугаар хуудсанд үзүүлсэн группийн санхүүгийн тайлангууд нь 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаарх группийн санхүүгийн байдал, уг өдрөөр дуусгавар болсон жилийн үйл ажиллагааны үр дүн, мөнгөн гүйлгээг Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв, бодитой илэрхийлсэн гэдгийг үүгээр мэдэгдэж байна.

ТУЗ-ийн дарга

Б.Анхболд

Огноо: 2023/03/02

Санхүү удирдлага, хөрөнгө зохицуулалтын газрын захирал
С.Тулга

Огноо: 2023/03/02

“ГРАНТ ТОРНТОН АУДИТ” ХХК

Аудит, татвар, зөвлөх үйлчилгээний дэлхийн сүлжээний бие даасан фирм

Далай тауэр, 9 давхар,
ЮНЕСКО гудамж - 31,
Сүхбаатар дүүрэг,
1 хороо Улаанбаатар
14230, Монгол улс
Т + 976 70 110744
+ 976 70 110799

Dalai Tower, 9 floor,
UNESCO street - 31,
Sukhbaatar District-1,
Ulaanbaatar 14230,
Mongolia
T + 976 70 110744
+ 976 70 110799

Хараат бус аудиторын дүгнэлт

“Инвеккор ББСБ” ХК-ийн хувьцаа эзэмшигчдэд:

Дүгнэлт

“Инвеккор ББСБ” ХК (цаашид “ББСБ” гэх) болон түүний охин компаниуд (хамтад нь “групп” гэх)-ийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-нээрх дараах санхүүгийн тайлангуудад (цаашид “санхүүгийн тайлан” гэх)-д аудит хийлээ. Үүнд:

- Нэгтгэсэн ашиг алдагдал болон бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайлан,
- Нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайлан,
- Нэгтгэсэн өмчийн өөрчлөлтийн тайлан,
- Нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан болон
- Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогын хураангуй,
- Бусад тайлбар тодруулгууд

Бидний дүгнэлтээр, “Инвеккор ББСБ” ХК болон түүний охин компаниуд (хамтад нь “групп” гэх)-ийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-нээрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал ба уг өдрөөр дуусгавар болсон жилийн санхүүгийн үр дүн ба мөнгөн гүйлгээ нь бүх материаллаг зүйлсийн хувьд Санхүүгийн тайлангаалын олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв, бодитой илэрхийлэгдсэн байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Бид энэхүү аудитын ажлыг Аудитын олон улсын стандарт (АОУС)-уудын дагуу хийж гүйцэтгэв. Уг стандартуудын дагуу хүлээсэн үүрэг хариуцлагаа энэ тайлангийнхаа Санхүүгийн тайлангийн аудитад хүлээх аудиторын үүрэг хариуцлагаа гэсэн хэсэгт харуулав.

Хараат бус байдал

Бид Нягтлан бодогчдын ёс зүйн Олон улсын стандартын зөвлөлийн мэргэжлийн нягтлан бодогчдын ёс зүйн дүрэм болон Монгол улсын мэргэшсэн нягтлан бодогчдын ёс зүйн дурмийн санхүүгийн тайлангийн аудиттай холбоотой ёс зүйн зохих шаардлагуудын дагуу тус Группээс хараат бус бөгөөд эдгээр ёс зүйн шаардлагуудад нийцүүлэн бусад ёс зүйн үүрэг хариуцлагаа бүрэн биелүүлсэн болно. Олж авсан аудитын баримт нотолгоо нь бидний гаргасан дүгнэлтийн үндэслэл болоход хангалттай, зохистой гэж итгэж байна.

Аудитын аргачлалын хураангуй

Аудитын гол асуудлууд	<ul style="list-style-type: none">• Групп нь зээлийн авлагыг СТОУС 9 “Санхүүгийн хэрэглүүр”-ийн дагуу гурван шатлалд ангилан, хүлээгдэж буй алдагдлын загвараар үнэ цэнийн бууралтыг тооцсон.
Аудитын цар хүрээ	<ul style="list-style-type: none">• ББСБ нь тодруулга 6 д зааоал охин компаниудыг эзэмшидэг бөгөөд энэхүү тайлан нь “Инвеккор ББСБ” ХК болон түүний охин компаниудыг хамарсан нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан болно.

Материаллаг байдал	<ul style="list-style-type: none"> • Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудитад ашигласан нийт материаллаг байдал нь 4,267,844.7 мянган төгрөг ба материаллаг байдлыг сонгохдоо группийн татварын төлөхийн өмнөх ашгийн дунгээс 10 хувиар тооцсон. • Групп нь хувьцаагаа олон нийтэд гаргасан олон нийтийн сонирхол бүхий компани учир татварын өмнөх ашиг болон нийт орлогыг материаллаг тооцоолох суурь үзүүлэлтээр сонгосон бөгөөд ББСБ-ын дотоод ажилчдын асуулгын үр дүн, өмнөх аудитын зөвлөмж, тайландаа үндэслэн эрсдэлийг дундаж гэж үнэлэн хувь хэмжээг 10%-р тогтоосон.
--------------------	---

Аудитын гол асуудлууд

Бидний мэргэжлийн үнэлэмжээр аудитын гол асуудлууд гэж тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн их нэлөөтэй асуудлууд юм. Нэгтгэсэн санхүүгийн тайландаа хийсэн аудитынхаа хүрээнд эдгээр асуудлуудыг нэгтгэсэн байдлаар авч үзсэн ба дүгнэлтээ гаргахдаа эдгээр асуудлуудад тус бүрчлэн тусдаа дүгнэлт гаргаагүй болно.

Аудитын гол асуудал	Аудитын гол асуудалд авсан аудиторын хариу арга хэмжээ
Харилцагчдад олгосон зээлийн үнэ цэнийн бууралт: <p>Групп нь харилцагчдад олгосон зээлийн үнэ цэнийн бууралтыг зээлийн бүтээгдэхүүн тус бүрийн өмнөх тайлант үеүдийн зээлийн алдагдлын түүхэн мэдээлэл болон макро эдийн засгийн хүчин зүйлсийн нэлөөллийг авч үзэн, магадлалаар таамагласан ирээдүйн мөнгөн урсгалын талаарх удирдлагын төсөөлөлд үндэслэн тооцоолох байдлаар загварчилсан байна.</p> <p>Тайлант онд энэхүү загварын дагуу харилцагчдад олгосон зээл болон түүнтэй адилтгах хөрөнгийг СТОУС 9 "Санхүүгийн хэрэглүүр"-н дагуу гурван шатлалд ангилан хүлээгдэж буй алдагдлын загвараар үнэ цэнийн бууралтыг тооцоолсон байна.</p> <p>Ашигласан үзүүлэлт, удирдлагын таамаглалууд нь тохиромжгүй байж болзошгүй бөгөөд тооцооллын үр дүн материаллаг учир бид энэхүү тооцоолыг аудитын гол асуудалд оруулсан.</p>	<p>Зээлийн үнэ цэнийн тооцооллыг үнэлэхдээ дараах горимуудыг хэрэгжүүлсэн. Үүнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Группийн зээлийн үнэ цэнийн бууралтын тооцоололд ашигласан зээлийн өгөгдлийн иж бүрэн байдал, ашигласан мэдээллийн найдвартай байдлыг шалгасан, • Зээлийн бүлгийн ангилалд багтсан зээлүүдийн ангилал болон насхилт зөв эсэхийг шалгаж, зохих журмын дагуу ангилсан эсэхийг хянасан, • Зээлийн үнэ цэнийн бууралтыг тодорхойлоход удирдлагын зүгээс ашигласан магадлалуудыг Группийн зээлийн мэдээлэлтэй тулгасан, • Хүлээгдэж буй зээлийн алдагдалтай холбоотой нэмэлт тодруулгууд нь хангалттай эсэхийг үнэлсэн, • Тооцоололд ашигласан макро эдийн засгийн үзүүлэлтүүдийг өөрчлөх байдлаар давтан тооцоолоход Группийн ашигласан аргачлалаар тооцоолсон хүлээгдэж буй алдагдлын дүн нь болон бидний тооцоолсон дүнгийн зөрүү нь бидний тогтоосон материаллагийн дүнгээс хэтрээгүй байсан.

Бусад мэдээлэл

Удирдлага бусад мэдээлэлд хариуцлага хүлээнэ. Бусад мэдээлэл Группийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-нээрх жилийн тайландаа багтсан мэдээллээс бүрдэх ба харин нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан болон манай аудиторын тайлангаа багтаахгүй. Жилийн тайлан нь энэхүү аудиторын тайлан гарсан өдрөөс хойш бидэнд нээлттэй болно.

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайландаа өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй бөгөөд бид аливаа хэлбэрээр баталгаажуулалтын дүгнэлт илэрхийлэхгүй.

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайландаа бидний хийсэн аудиттай холбоотой бидний үүрэг хариуцлага бол дээр тодорхойлсон бусад мэдээлэл бидэнд нээлттэй болсон үед уншиж танилцах, ингэхдээ уг бусад мэдээлэл нь нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан эсвэл аудитаар бидний олж авсан мэдлэгтэй материаллаг хэмжээгээр харшилж байгаа эсвэл өөрөөр материаллаг байдлаар буруу илэрхийлэгдсөн өсөхийг авч үзэх юм.

Удирдлага болон Засаглах эрх мэдэл бүхий этгээдүүдийн Нэгтгэсэн Санхүүгийн тайланда хүлээх үүрэг хариуцлага

Группийн удирдлага эдгээр нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангуудыг Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу бэлтгэх, үнэн зөв толилуулах үүрэгтэй. Удирдлагын тодорхойлох энэхүү дотоод хяналт нь нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг аливаа алдаа эсвэл залилангийн улмаас үүсч болох материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай байдаг.

Удирдлага нь нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг бэлтгэхдээ Группийн үйл ажиллагааг зогсоо юмуу татан буулгахаар төлөвлөсөн эсвэл ингэхээс өөр бодит сонголт байхгүй байхаас бусад тохиолдолд санхүүгийн тайлангуудыг гарахдаа тасралтгүй байх зарчмын дагуу үйл ажиллагаагаа зогсолтгүй явуулах Группийн чадамжийг үнэлэх, боломжтой бол тасралтгүй байх зарчмитай холбоотой асуудлуудыг тодруулах, нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх суурийг хэрэглэх үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ.

Засаглах эрх мэдэл бүхий этгээдүүд нь Группийн санхүүгийн тайлагналын үйл явцад хяналт тавих үүрэг хариуцлагатай байна.

Санхүүгийн тайлагналын аудитад хүлээх аудиторын үүрэг хариуцлага

Залилан эсвэл алдаанаас үүссэн материаллаг буруу илэрхийллээс нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг нь бүхэлдээ анги эсэх талаарх ул үндэслэлтэй нотолгоо олж авах, дүгнэлт бүхий аудиторын тайлан гаргах нь билдний зорилго юм. Ул үндэслэлтэй нотолгоо гэдэг нь өндөр түвшний нотолгоо боловч АОУС-ын дагуу хийгдсэн аудитаар оршин байгаа материаллаг алдаа зөрчлийг илрүүлдэг гэсэн нотолгоо болохгүй.

Буруу илэрхийлэх явдал нь залилан эсвэл алдаанаас үүсч болох ба хэрэв тэр нь дангаараа эсвэл нийтдээ нэгтгэсэн санхүүгийн тайланда үндэслэн гаргасан хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх магадлалтай бол материалларт тооцогддог.

Аудитор нь залилан зэрэг хууль бус асуудлуудыг илрүүлэх чадавхийг ямар цар хүрээнд авч үзсэн талаарх тайлбар

АОУС-ын дагуух аудитын нэг хэсэг байдлаар бид мэргэжлийн шийдэл ашиглаж аудитын ажлын явцад мэргэжлийн үл итгэх үзлийг хандлагыг баримтлан ажилладаг. Үүнд:

- Залилан эсвэл алдааны улмаас нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан материаллаг буруу илэрхийлэгдэх эрсдлийг тодорхойлж, түүнийг үнэлэн уг эрсдэлд тохирохуйц аудитын горимыг боловсруулан хэрэгжүүлж өөрсдийн дүгнэлтийнхээ үндэслэл болохуйц хангалттай, тохиромжтой аудитын баримт нотолгоог олж авдаг. Залилангаас үүссэн материаллаг буруу илэрхийллийг илрүүлэхгүй байх эрсдэл нь алдаанаас үүссэн буруу илэрхийллийг илрүүлэхгүй байх эрсдэлээс харьцангуй их байдаг, учир нь залиланда хуйвалдаан, бичиг баримт хуурамчаар үйлдэх, санаатайгаар орхигдуулах, буруу илэрхийлэх болон дотоод хяналтыг орхигдуулах явдлууд багтсан байж болно.
- Группийн дотоод хяналтын үр ашигтай байдалд санал дүгнэлт өгөх зорилгоор биш харин тухайн нөхцөл байдалд тохирохуйц аудитын горим боловсруулах зорилгоор аудитын ажилтай холбоотой дотоод хяналтын талаар ойлголт олж авдаг.
- Удирдлагын ашигласан нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын тохиромжтой байдал, нягтлан бодох бүртгэлийн тооцоолол болон холбогдох тодруулгын ул үндэслэлтэй, байдлыг үнэлдэг.
- Нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх суурийг удирдлага зохистой хэрэглэсэн эсэх, мөн олж авсан аудитын баримт нотолгоонд үндэслэн Группийн тасралтгүй үйл ажиллагаагаа үргэлжлүүлэн явуулах чадамжид мэдэгдэхүйц эргэлзээ үүсгэхүйц үйл явдал, нөхцөл байдалтай холбоотой материаллаг тодорхой бус байдал оршин байгаа эсэхийг тодорхойлдог. Хэрэв материаллаг хэмжээний тодорхой бус байдал оршина байна гэж үзвэл аудиторын тайландаа нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн холбогдох тодруулгад анхаарал хандуулах эсвэл ийм тодруулга хийх нь хангалтгүй бол дүгнэлтээ өөрчлөх шаардлагатай болдог. Аудиторын тайлан гарахаа өдөр хүртэлх олж авсан аудитын баримт нотолгоондоо үндэслэн бид дүгнэлтээ гаргадаг. Гэхдээ ирээдүйн үйл явдал, эсвэл нөхцөл байдал Групп тасралтгүй байх зарчмын дагуу үйл ажиллагаагаа үргэлжлүүлэн явуулах боломжгүй болгоход хүргэж болно.

- Тодруулгыг багтаагаад нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн ерөнхий толилуулга, бүтэц, агуулгыг үнэлж нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд үнэн зөв толилуулгын шаардлагыг хангахуйц хэмжээнд гол гол ажил гүйлгээ, үйл явдлыг илэрхийлсэн эсэхийг тодорхойлдог.
- Нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд дүгнэлт өгөхийн тулд групп доторх аж ахуй нэгжүүд, бизнесийн үйл ажиллагааны санхүүгийн мэдээллийн талаар хангалттай аудитын нотлох баримтыг цуглуулах. Бид группийн аудитын чиглэл, хяналт, гүйцэтгэлийг хариуцна. Бид аудитын дүгнэлтийг бүрэн хариуцах болно.

Бид аудитын ажлын төлөвлөсөн хамрах хүрээ, цаг хугацаа болон аудитын явцад олж илрүүлсэн дотоод хяналтын мэдэгдэхүйц доголдлыг багтаагаад нөлөө бүхий аудитын илрүүлэлтүүд, бусад томоохон асуудлуудаар засаглах эрх мэдэл бүхий удирдлагатай харилцдаг.

Бид хараат бус байдлын талаар холбогдох ёс зүйн шаардлагуудад нийхцэн гэдгээ засаглах эрх мэдэл бүхий этгээдүүдэд мэдэгддэг ба мөн бид тэдгээр хүмүүстэй бүх харилцаа холбоо болон шаардлагатай гэж үзвэл холбогдох хамгаалалт зэрэг бидний хараат бус байдлын хүрээнд бодолцож үзвэл зохих асуудлуудаар харилцдаг.

Засаглах эрх мэдэл бүхий этгээдүүдтэй харилцсан асуудлуудаас тайлант үеийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудитад чухал асуудлуудыг тодорхойлж тэдгээр асуудлаа аудитын гол асуудлууд гэж үздэг. Хууль, дүрэм журмаар аливаа асуудлыг олон нийтэд мэдээлэхийг хориглосон эсвэл тун ховор тохиолдолд аудиторын тайландаа аливаа асуудлаар харилцах нь тухайн харилцаанаас хүртэх олон нийтийн үр өгөөжөөс илүү сөрөг үр дагавартай учраас аудиторын тайландаа харилцахгүй байх нь зүйтэй гэж үзсэнээс бусад тохиолдолд тэдгээр асуудлыг аудиторын тайландаа тодорхойлдог.

Бусад хууль тогтоомж, зохицуулалтын шаардлагын талаар

Монгол улсын Компанийн тухай хуулийн 92, 94-р зүйлд заасны дагуу сонирхлын зөрчилтэй этгээдтэй хийсэн ажил гүйлгээ, Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хууль, Санхүүгийн Зохицуулах Хороо болон Монголын Хөрөнгийн Биржээс тогтоосон бусад мэдээлэл, Компанийн дүрэмд заасан бусад мэдээллийг тайлагнах үүрэгтэй бөгөөд эдгээр зүйлстэй холбоотой ямар нэгэн зөрчил илрээгүй болно.

Бид нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудитыг гүйцэтгэх явцдаа санхүүгийн тайлагналтай холбоотойгоор банк бус санхүүгийн байгууллагад мөрдүүлэхээр зохицуулагч байгууллагаас гаргасан дүрэм, журмын даган мөрдөлтийн талаар тест гүйцэтгэсэн бөгөөд Монгол улсын хууль тогтоомж, Санхүүгийн зохицуулах хорооны дүрэм, журмыг ноцтойгоор зөрчсөн гэсэн ул үндэслэлтэй нотолгоо бидэнд мэдэгдээгүй.

Энэхүү Хараат бус аудиторын тайланг гаргахад оролцсон гэрээт ажлын Партер нь Н.Эрдэнэцог болно.

2023 оны 03 дугаар сарын 02
Улаанбаатар хот

Н.ЭРДЭНЭЦОГ
ГЭРЭЭТ АЖЛЫН ПАРТНЕР

Нэгтгэсэн ашиг, алдагдал болон бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайлан

Мянган төгрөгөөр	Тодруулга	2022 он	2021 он
Үр ашигт хүүгийн аргыг ашиглан тооцсон хүүгийн орлого	9	81,051,603	41,122,071
Хүүний зардал	9	(25,604,130)	(12,945,026)
Цэвэр хүүний орлого	9	55,447,473	28,177,045
Хураамж, шимтгэлийн орлого	10	13,244,471	8,886,652
Хураамж, шимтгэлийн зардал	10	(873,570)	(662,693)
Хураамж, шимтгэлийн цэвэр орлого	10	12,370,901	8,223,959
Арилжааны цэвэр олз (гарз)	11	(35,824)	(157,173)
Бусад орлого		393,282	211,410
Үнэ цэнийн бууралтын алдагдал/буцаалт	12	(5,712,620)	(851,246)
Ажилтнуудтай холбоотой зардал	13	(8,858,395)	(5,525,727)
Элэгдэл, хороглын зардал		(2,154,380)	(1,694,572)
Үйл ажиллагааны болон бусад зардал	14	(8,487,330)	(4,673,378)
Үйл ажиллагааны ашиг		(24,855,267)	(12,690,686)
Татварын өмнөх ашиг		42,963,107	23,710,318
Орлогын албан татварын зардал	15	(9,337,543)	(4,500,028)
Татварын дараах ашиг		33,625,564	19,210,290
Бусад дэлгэрэнгүй орлого		381,801	(165,585)
Нийт дэлгэрэнгүй орлого		34,007,365	19,044,705
Нэгж хувьцаанд ногдох ашиг		0.45	0.27

Хуудас 14-с 65-д харуулсан тодруулгууд нь энэхүү нэгтгэсэн ашиг алдагдал болон бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайлангийн салшгүй нэг хэсэг болно.

Нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Мянган төгрөгөөр	Тодруулга	2022 оны 12 сарын 31- ний үлдэгдэл	2021 оны 12 сарын 31- ний үлдэгдэл
Хөрөнгө			
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	16	50,043,133	24,638,751
Үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүр	17	511,785	183,583
Харилцагчад олгосон зээл - цэвэр	18	282,331,254	175,508,816
Бусад санхүүгийн хөрөнгө - цэвэр	19	2,030,566	3,274,706
Өрийн болон өмчийн хэрэгсэлд оруулсан хөрөнгө оруулалт	20	6,922,715	-
Өмчлөх бусад үл хөдлөх хөрөнгө	21	561,450	783,568
Бусад санхүүгийн бус хөрөнгө	22	8,422,453	1,980,060
Үндсэн хөрөнгө	23	1,812,913	1,558,138
Биет бус хөрөнгө - цэвэр	24	3,818,638	2,606,778
Хөрөнгө ашиглах эрх - цэвэр	25	1,763,367	1,395,268
Гүүдвил		292,627	292,627
Нийт хөрөнгө		358,510,901	212,222,295
Өр төлбөр ба эздийн өмч			
Өр төлбөр			
Итгэлцлийн үйлчилгээний эх үүсвэр	26	85,440,869	56,477,725
Банк санхүүгийн байгууллагаас авсан зээл	27	69,458,371	34,396,459
Бусад эх үүсвэр	28	26,432,767	10,219,535
ББСБ-аас гаргасан бонд	29	44,170,514	27,620,907
Депозит дансны үлдэгдэл	30	1,363,925	744,587
Бусад санхүүгийн өр төлбөр	31	2,245,243	2,629,289
Бусад санхүүгийн бус өр төлбөр	32	2,023,510	1,844,771
Нөөц өр төлбөр	33	774,303	774,303
Орлогын албан татварын өглөг	34	2,920,848	1,664,171
Хойшлогдсон татварын өр төлбөр	35	427,210	315,031
Өр төлбөрийн нийт дүн		235,257,560	136,686,778

Нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайлан (үргэлжлэл)

Мянган төгрөгөөр	Тодруулга	2022 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2021 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Эздийн өмч			
Хувьцаат капитал	36.1	17,193,952	16,282,237
Нэмж төлөгдсөн капитал	36.3	29,820,733	15,377,738
Дахин үнэлгээний нэмэгдэл	36.4	(16,638)	-
Хуримтлагдсан ашиг	36.5	70,616,038	38,903,472
Хяналтын бус оролцоо	36.6	257,455	137,655
Эздийн өмчийн бусад хэсэг	37	5,381,801	4,834,415
Эздийн өмчийн дүн		123,253,341	75,535,517
Өр төлбөр ба эздийн өмчийн дүн		358,510,901	212,222,295

Уг нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайланг 2023 оны 03 дугаар сарын 02-нд батлав:

ТУЗ-ийн дарга

Б.Анхболд

Огноо: 2023/03/02

Санхүү удирдлага, хөрөнгө зохицуулалтын газрын захирал С.Тулга

Огноо: 2023/03/02

Хуудас 14-с 65-д харуулсан тодруулгууд нь энэхүү нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайлангийн салшгүй нэг хэсэг болно.

Нэгтгэсэн өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Мянган төгрөгөөр	Эздийн өмч	Нэмж төлөгдсөн капитал	Эздийн өмчийн бусад хэсэг	Хяналтын бус хувь оролцоо	Хуримтлагд сан ашиг	Дахин үнэлгээний неөц	Нийт дүн
2021 оны 1 сарын 1-ний үлдэгдэл	16,282,237	15,377,738	(55,928)	(678)	21,050,890	-	52,654,259
Тайлант хугацааны өөрчлөлт	-	-	5,000,000	-	-	-	5,000,000
Тайлант жилийн бусад дэлгэрэнгүй ашиг (алдагдал)	-	-	(109,657)	-	-	-	(109,657)
Олгосон ногдол ашиг	-	-	-	-	(1,219,375)	-	(1,219,375)
Тайлант үеийн цэвэр ashiг	-	-	-	138,333	19,071,957	-	19,210,290
2021 оны 12 сарын 31- ний үлдэгдэл	16,282,237	15,377,738	4,834,415	137,655	38,903,472	-	75,535,517
Тайлант хугацааны өөрчлөлт	911,715	14,442,995	-	-	-	-	15,354,710
Тайлант жилийн бусад дэлгэрэнгүй ашиг (алдагдал)	-	-	547,386	-	-	(16,638)	530,748
Олгосон ногдол ашиг	-	-	-	-	(1,793,198)	-	(1,793,198)
Тайлант үеийн цэвэр ashiг	-	-	-	119,800	33,505,764	-	33,625,564
2022 оны 12 сарын 31- ний үлдэгдэл	17,193,952	29,820,733	5,381,801	257,455	70,616,038	(16,638)	123,253,341

Хуудас 14-с 65-д харуулсан тодруулгууд нь энэхүү нэгтгэсэн өмчийн өөрчлөлтийн тайлангийн салшгүй нэг хэсэг болно.

Нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Мянган төгрөгөөр	Тодруулга	2022 он	2021 он
Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ			
Татварын өмнөх ашиг		42,963,107	23,710,318
Тохируулга:			
Элэгдэл, хорогдлын зардал		2,154,380	1,694,572
Валютын ханшийн зөрүүгийн хэрэгжээгүй гарз, (олз)	23-25	2,399	123,605
ӨБҮХХ-ийн үнэ цэнийн бууралтын гарз	12	170,357	(210,864)
Зээлийн авлагын хүлээгдэх буй алдагдал	12	5,100,701	520,045
Санхүүгийн хөрөнгө дах үнэ цэнийн бууралт	12	258,069	30,181
Хөрөнгө данснаас хассаны гарз (олз)	14	26,975	2,052
Санхүүгийн зардал	9	25,514,200	12,814,237
Түрээсийн өр төлбөрийн хүүгийн зардал	9	89,930	130,592
Ажлын капиталын өөрчлөлтийн өмнөх үндсэн үйл ажиллагааны алдагдал		76,280,118	38,814,738
Харилцагчдад олгосон зээлийн (өсөлт)/бууралт	18	(106,420,134)	(79,099,014)
Бусад санхүүгийн болон санхүүгийн бус хөрөнгийн (өсөлт)/бууралт	19,22	(15,071,620)	(3,228,434)
Өмчлөх бусад үл хөдлөх хөрөнгийн (өсөлт)/бууралт	21	222,119	38,324
Бусад санхүүгийн болон санхүүгийн бус өр төлбөрийн (өсөлт)/бууралт	31,32	6,200,413	2,331,420
Үндсэн үйл ажиллагаанд зарцуулсан мөнгө		(38,789,104)	(41,142,966)
Төлсөн орлогын албан татвар	34	(7,963,914)	(3,370,954)
Төлсөн хүү		(20,133,814)	(14,201,992)
Үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээ		(66,886,832)	(58,715,912)
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ			
Худалдан авсан үндсэн хөрөнгө	23	(1,406,507)	(1,064,183)
Борлуулсан үндсэн хөрөнгө	23	614,393	-
Түрээсээр олж эзэмшсэн хөрөнгө ашиглах эрх	25	133,397	796,632

Нэгтгэсэн Мөнгөн гүйлгээний тайлан (үргэлжлэл)

Мянган төгрөгөөр	Тодруулга	2022 он	2021 он
Худалдан авсан биет бус хөрөнгө	24	(1,707,198)	(119,793)
Борлуулсан хөрөнгө оруулалт	20	245,759	591,122
Худалдан авсан хөрөнгө оруулалт	20	6,772,715	-
		-	-
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээ		4,652,559	203,778
<hr/>			
Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ			
Бонд гаргалтаас хүлээн авсан	29	26,260,000	25,000,000
Бондын эргэн төлөлт	29	(9,667,200)	(4,349,000)
Бусдаас авсан зээл	27	123,474,161	47,137,957
Зээлийн эргэн төлөлт	27	(83,088,187)	(22,600,918)
Харилцачаас татсан итгэлцэл	26	82,478,317	27,558,198
Харилцагчид төлсөн итгэлцэл	26	(51,824,865)	(20,949,042)
Хоёрдогч өглөгөөр татсан өр төлбөр	37	-	5,000,000
Түрээсийн өр төлбөрийн хүүгийн төлөлт	9	(89,930)	(130,592)
Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээ		87,542,296	56,666,603
Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлд хийсэн гадаад валютын ханшийн тэгшитгэл		96,359	(104,393)
Бүх цэвэр мөнгөн гүйлгээ		25,404,382	(1,949,924)
Мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	16	24,638,751	26,588,675
Мөнгөн хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	16	50,043,133	24,638,751

Хуудас 14-с 65-д харуулсан тодруулгууд нь энэхүү нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлангийн салшгүй нэг хэсэг болно.

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд

1. Үйл ажиллагааны онцлог, ерөнхий мэдээлэл

"Инвесткор ББСБ" ХК нь 2016 оны 4 дүгээр сарын 21-ний өдрийн үүсгэн байгуулагчийн шийдвэрээр Монгол улсын хууль тогтоомжийн дагуу Хязгаарлагдмал Хариуцлагатай Компанийн хэлбэрээр анх үүсгэн байгуулагдсан. 2016 оны 3 дугаар сарын 29-ний өдөр Монгол улсын Улсын бүртгэлийн албандаа бүртгүүлж 6060854 тоот регистрийн дугаар бүхий 9010002004 тоот улсын бүртгэлийн гэрчилгээг авсан.

Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2016 оны 5 дугаар сарын 17-ны өдрийн 159 дугаар тогтоолоор банк бус санхүүгийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийн 1/554 тоот гэрчилгээ авсан.

ББСБ нь 2019 оны 5 дугаар сарын 22-ны өдөр "Монголын хөрөнгийн бирж" ТӨХК-д бүртгүүлэн ББСБ-ын нийт гаргасан хувьцааны 15%-ийг анхдагч зах зээлд нээлттэй арилжаалсан бөгөөд 2019 оны 6 дугаар сарын 11-ний өдөр өөрчлөлтийг Улсын бүртгэлийн албандаа бүртгүүлсэн, мөн тайлант онд 4,016,363 ширхэг хувьцааг нэмж гарган арилжаалсан ба 2022 оны 11 дүгээр сарын 08-ны өдөр өөрчлөлтийг Улсын бүртгэлийн албандаа бүртгүүлж дахин шинэ гэрчилгээ авсан байна.

ББСБ-ын үндсэн үйл ажиллагаа нь зээлийн үйл ажиллагаа, факторингийн үйлчилгээ, итгэлцлийн үйлчилгээ, богино хугацаат санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулалт хийх, хөрөнгө оруулалт санхүүгийн чиглэлээр зөвлөгөө мэдээлэл өгөх, төлбөрийн баталгаа гаргах зэрэг болно.

Групп нь тайлант оны эцсээр 291 ажилтантай (2021: 269) байна.

Группийн нэгтгэлд хамрагдсан охин компаниудын талаар товч танилцуулбал дараах байдалтай байна. Үүнд:

"Инвесткор хэтэвч ББСБ" ХХК	"Инвесткор хэтэвч ББСБ" ХХК нь 2019 оны 05 сарын 02-ны өдөр үүсгэн байгуулагдсан бөгөөд үндсэн үйл ажиллагаа нь зээлийн үйл ажиллагаа, Төлбөр тооцоны хэрэгсэл гаргах, Хөрөнгө оруулалт санхүүгийн чиглэлээр зөвлөгөө мэдээлэл өгөх, Цахим төлбөр тооцоо, Мөнгөн гүйвуулгын үйлчилгээ гаргах зэрэг болно. ББСБ нь Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2019 оны 11 сарын 25-ны өдрийн №327 тоот тогтоолоор банк бус санхүүгийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл авсан.
"Инвесткор Си Эй МФК" ХК	"Инвесткор Си Эй МФК" ХК нь анх 2004 оны 01 сарын 23-ны өдөр Бүгд найрамдах Киргиз улсад "Золотой стандарт" ХХК нэртэйгээр үүсгэн байгуулагдсан бөгөөд 2021 онд нэрээ "Инвесткор Си Эй МФК" ХК болгож өөрчилсөн. Компанийн үндсэн үйл ажиллагаа нь хувь хүн болон хуулийн этгээдүүдэд бичил зээлийн үйлчилгээ үзүүлэх ба мөн бичил зээлтэй холбоотой мэдээлэл хүргэх, зөвлөх үйлчилгээг үзүүлдэг байна.
"Покет КГ" ХХК	"Покет КГ" ХХК нь 2020 оны 07 сарын 28-ны өдөр Бүгд найрамдах Киргиз улсад үүсгэн байгуулагдсан бөгөөд үндсэн үйл ажиллагаа нь цахим төлбөр тооцооны арга хэрэгсэлд үндэслэн төлбөр тооцоог хүлээн авах, дамжуулах болон харилцаа холбооны бусад үйлчилгээний чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулах байна.

"Инвесткор актив ТЗК" ХХК	"Инвесткор актив" ТЗК ХХК нь 2020 оны 06 сарын 07-ны өдөр үүсгэн байгуулагдсан бөгөөд үндсэн үйл ажиллагаа нь хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаас гаргах болно. Компанийн нийт хувьцааны 75%-ийг "Инвесткор ББСБ" ХК, 25%-ийг "Микро кредит ББСБ" ХХК нар эзэмшдэг байна.
"Инвесткор КЗ" ХХК	"Инвесткор КЗ" нь 2022 оны 04 сарын 22-ны өдөр Бүгд найрамдах Казахстан улсад үүсгэн байгуулагдсан бөгөөд үндсэн үйл ажиллагаа нь хөрөнгө оруулалтын зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэх байна.

2. Монголын бизнесийн орчин

Монгол Улсын улс төр, эдийн засгийн орчны өөрчлөлт, хууль эрх зүй, татвар, хууль тогтоох тогтолцооны хөгжил тасралтгүй үргэлжлэх шинж чанартай байгаа ба Монгол Улсын эдийн засгийн тогтвортой хөгжил нь эдгээр өөрчлөлтөөс ихээхэн хамаардаг.

Ковид 19 цар тахлын улмаас эдийн засагт гарч буй хямрал, олон улсын цэрэг улс төрийн хурцадмал байдал, дэлхий нийтийг хамарсан тээвэр ложистикийн хүндрэл манай улсын эдийн засаг, банк, санхүүгийн салбарт сөрөг нөлөө үзүүлсээр байна. Коронавируст халдварт (COVID-19)-ын цар тахалтай холбоотой хямралын дараа Монголын эдийн засаг тогтвортой сэргэх үе шатанд орсон.

Монгол Улсын эдийн засгийн өсөлт 2022 онд 4.8 хувьд хүрсэн бөгөөд энэхүү өсөлтөд КОВИД-19 цар тахалтай холбоотой хязгаарлалтуудыг цуцалсан, хөдөө аж ахуйн салбар эрчтэй сэргэсэн, төр, хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалтыг өргөжүүлэх зэрэг Монгол улсын Засгийн газраас авч хэрэгжүүлсэн зарим арга хэмжээ болон өрхийн хэрэглээний өсөлт нь дотоод эрэлтэд эргээр нөлөөлж байна. Бизнесийн орчныг сайжруулах, ЖДҮ-ийн санхүүжилтийн хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, эдийн засгийг нэн тэргүүнд сэргээн босгож хөгжүүлэх боломжийг бүрдүүлэхэд чиглэсэн Засгийн газрын хүчин чармайлт, хөрөнгийн зах зээлийг хөгжүүлэх үйл ажиллагааны өргөтгөсөн төлөвлөгөө нь Монголын эдийн засгийн тогтвортой байдал, хөгжилд зохих хувь нэмэр оруулах төлөвтэй байна.

Мөн 2022 онд Монгол улсын Засгийн газраас дэвшиүүлсэн "Шинэ сэргэлтийн бодлого" нь Монгол Улсын эдийн засгийн хараат бус, бие даасан байдлыг бэхжүүлэх, Коронавируст халдварт /КОВИД-19/-т цар тахлын эдийн засагт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах, хөгжлийг хязгаарлагч хүчин зүйлийг цаг алдалгүй шийдвэрлэж, "Алсын хараа-2050" Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогыг үр дүнтэй хэрэгжүүлэх суурь нөхцөлийг бүрдүүлэх, эдийн засаг, дэд бүтэц болон төрийн бүтээмжийг сайжруулахад чиглэсэн 10 хүртэлх жилийн хугацаанд хэрэгжих дунд хугацааны зорилтот хөтөлбөр юм.

3. Ерөнхий мэдээлэл, СТОУС-ын хэрэглээ, тасралтгүй үйл ажиллагааны таамаглал

Эдгээр нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн Олон улсын стандартын зөвлөл ("НББОУС3")-өөс баталсан Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандарт ("СТОУС")-д (эсвэл) нийцүүлэн бэлтгэсэн болно.

Эдгээр нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг Групп нь тасралтгүй байх зарчмын дагуу бэлтгэсэн.

2022 оны 12 дугаар сарын 31-нээр дуусгавар болсон нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангууд түүний тодруулгуудыг 2023 оны 03 дугаар сарын 02-ны өдөр Группийн удирдлага баталсан. (Тодруулга 46-г харна уу).

Тасралтгүй үйл ажиллагаа

НББОУС 1-д заасны дагуу удирдлага нь тайлант хугацаанаас хойш багадаа 12 сарын ирээдүйн хугацаанд үйл ажиллагаагаа тасралтгүй явуулахад эргэлзээ төрүүлэх асуудлууд байгаа эсэхийг үнэлэх шаардлагатай. Ийнхүү үнэлэхдээ одоогийн болон хүлээгдэж буй ашигт ажиллагаа, зээлийн эргэн төлөлтийн хуваарь, боломжит санхүүжилтийн эх үүсвэр болон үйл ажиллагаагаа үргэлжлүүлэн явуулах чадавхи зэрэг өргөн хүрээний хүчин зүйлсийг харгалzan үзнэ.

Байгууллагын тасралтгүй үйл ажиллагаанд эргэлзээ үүсгэх томоохон үйл явдал, нөхцөл байдалтай холбоотой дараах тодорхойгүй байдал байхгүй байна.

4. Шинэ болон өөрчлөлт орсон стандартууд болон хэрэглээний тайлбарууд

4.1. 2022 оны 1 дүгээр сарын 1-нээс хэрэгжүүлж эхэлсэн шинэ стандартууд

Группд хамааралтай дараах стандарт болон нэмэлт өөрчлөлт нь 2022 оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд мөрдөгдөж эхэлсэн ба тэдгээр нь группийн санхүүгийн үр дүн болон байдалд томоохон нөлөө үзүүлэхээргүй байна. Үүнд:

- СТОУС 3 “Бизнэсийн нэгдэл”-д орсон нэмэлт өөрчлөлт - Суурь үзэл баримтлалын хүрээний зөвлөмж
- СТОУС 16 “Түрээс”-д орсон нэмэлт өөрчлөлт - Ковид 19-тэй холбоотой 2021 оны 6 сарын 30-наас хойш үйлчлэх Түрээсийн хөнгөлөлтийн нэмэлт өөрчлөлт
- НББОУС 16 “Үндсэн хөрөнгө”-д орсон нэмэлт өөрчлөлт-Үндсэн хөрөнгө: Зориулалтын дагуу ашиглаж эхлэхээс өмнөх хөрөнгийн орлого
- НББОУС 37 “Нөөц, болзошгүй өр төлбөр ба болзошгүй хөрөнгө”-д орсон нэмэлт өөрчлөлт - Алдагдалтай гэрээ: Гэрээг биелүүлэх өртөг
- Жил бүрийн сайжруулалтууд (2018-2020 оны мөчлөг):
 - СТОУС 1-ийн нэмэлт өөрчлөлт-анх удаа хэрэгжүүлсэн охин компани
 - СТОУС 9 Санхүүгийн хэрэгсэл – Санхүүгийн өр төлбөрийг хэрэгсэхгүй болгох ‘10’ -тай тэнцэх төлбөрийн хураамжийн тест
 - СТОУС 16-д орсон нэмэлт өөрчлөлт - Түрээсийн урамшуулал
 - НББОУС 41-д орсон нэмэлт өөрчлөлт - Бодит үнэ цэнийн хэмжилт дэх татвар

4.2. Хүчин төгөлдөр болоогүй буюу хэрэглэж эхлээгүй стандартууд, стандартын нэмэлт өөрчлөлт болон тайлбарууд

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг баталсан өдрийн байдлаар хүчин төгөлдөр мөрдөх хугацаа болоогүй НББОУСЗ-ийн өөрчлөлт оруулсан стандарт болон түүний тайлбарууд байгаа ба Групп нь тэдгээр стандарт болон өөрчлөлтийг урьдчилан мөрдөж эхлээгүй байгаа юм.

Удирдлага нь тухайн бүх өөрчлөлтүүдийг хүчин төгөлдөр болох өдөр эсвэл түүний дараагаар Группийн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод тусган мөрдөж эхлэхээр төлөвлөж байна

Удирдлага нь эдгээр стандарт, нэмэлт өөрчлөлтөөс шалтгаалан Группийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд томоохон нөлөө үзүүлэхийг урьдчилан тооцоолоогүй бөгөөд тэдгээрийг доор үзүүлэв.

- СТОУС 17 “Даатгалын гэрээ”
- СТОУС 17 “Даатгалын гэрээ”-нд оруулсан нэмэлт өөрчлөлт (СТОУС 17 ба СТОУС 4-д оруулсан нэмэлт өөрчлөлт)
- НББОУС 1 “Санхүүгийн тайлангийн толилуулга”-д орсон нэмэлт өөрчлөлт - Өр төлбөрийн богино болон урт хугацааны ангилал
- НББОУС 1 “Санхүүгийн тайлангийн толилуулга”-д орсон нэмэлт өөрчлөлт – НББОУСЗ-өөс 2021 оны 2-р сард НББОУС 1 болон СТОУС-ын практик мэдэгдэл 2 “Материал байдлын талаар үнэлээмж гаргах”-д нэмэлт, өөрчлөлт оруулсан бөгөөд энэ нь нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын тодруулгыг сайжруулах зорилготой юм.
- НББОУС 12 “Орлогын татвар” -т орсон нэмэлт өөрчлөлт - Нэг удаагийн гүйлгээнээс үүссэн хөрөнгө, өр төлбөртэй холбоотой хойшлогдсон татвар
- НББОУС 8 “Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, НББ-ийн тооцооллын өөрчлөлт ба алдаа”-д орсон нэмэлт өөрчлөлт - 2021 оны 2-р сард НББОУСЗ-өөс НББОУС 8-д нэмэлт

өөрчлөлт оруулсан бөгөөд энэ өөрчлөлтөөр тайлагнагч байгууллагууд нь нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлтийг нягтлан бодох бүртгэлийн тооцооллын өөрчлөлтөөс хэрхэн ялгах ёстойг илүү тодорхой болгож өгсөн.

5. Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогууд

5.1. Бүртгэлийн суурь

Эдгээр нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг аккруэль сууриар бэлтгэсэн ба үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээ, хөрөнгө оруулалт болон тодорхой санхүүгийн хэрэглүүрүүдээс бусад зүйлсийг түүхэн өртгийн сууриар бэлтгэсэн.

5.2. Нэгтгэлийн суурь

Групп нь толгой компани болон түүний охин компаниудын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-нээр дуусгавар болсон санхүүгийн тайлангуудыг нэгтгэсэн. Бүх охин компаниудын санхүүгийн тайлагналын жил нь 2022 оны 12 дугаар сарын 31-нээр дуусгавар болдог. Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан толилуулахад компани хоорондын үлдэгдэл, ажил гүйлгээ болон дотоодын ажил гүйлгээнээс үүссэн аливаа хэрэгжээгүй олзыг устгана. Компани хоорондын хөрөнгө борлуулалтаас үүссэн хэрэгжээгүй алдагдлыг группийн нэгтгэлээс устгахад, группийн тайлагналын зорилгоор тухайн хөрөнгөнд үнэ цэнэ бууралтын шинжилгээ хийнэ. Охин компаниудын баримталсан нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого нь группийн бодлогоос зөрүүтэй бол группийн бодлогод нийцүүлэх тохируулга хийнэ.

Шинээр худалдан авсан болон борлуулсан охин компанийн ашиг алдагдал болон бусад дэлгэрэнгүй орлогыг худалдан авалт эсвэл борлуулалт хүчин төгөлдөр болсон өдрөөр хүлээн зөвшөөрнө.

Групп нь охин компаниудын нийт дэлгэрэнгүй орлого болон алдагдлыг эзэмшлийн хувьд уялдуулан эзэмшигчид болон хяналтын бус хувь оролцоонд хуваарилна.

5.3. Бизнесийн нэгдэл

НББ-ийн худалдан авалтын аргыг Групп охин компани худалдаж авахад ашиглана. Охин компанийн хяналтыг авахад төлсөн нийт төлбөрт худалдан авалтын өдрөөрхүү шилжүүлсэн хөрөнгийн зах зээлийн үнэ цэнэ, холбогдох өр төлбөр болон группийн өмчийн хэсэг болон хөрөнгө болон өр төлбөрийн болзошгүй тохиролцоог хамруулж тооцно. Худалдан авалтын зардлыг гарсан дүнгээр нь зардлаа хүлээн зөвшөөрнө. Худалдан авсан хөрөнгө болон өр төлбөрийг худалдан авалтын өдрөөрхүү зах зээлийн үнээр хэмжинэ.

5.4. Гадаад валют хөрвүүлэлт

Үйл ажиллагааны болон толилуулгын валют

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангууд нь Монгол төгрөгөөр илэрхийлэгддэг ба толгой компанийн үйл ажиллагааны валюттай ижил юм.

Гадаад валютаарх ажил гүйлгээ болон үлдэгдэл

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг бэлтгэхэд үйл ажиллагааны валютаас бусад валютаарх ажил гүйлгээг ажил гүйлгээ гарсан өдөр Монгол банкнаас зарласан ханшаар бүртгэнэ. Тайлант хугацаа бүрийн эцэст гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн мөнгөн зүйлсийг Монгол банкнаас тайлагналын өдрөөр зарласан ханшийг ашиглан дахин хөрвүүлэх бөгөөд 2022 оны 12 дугаар сарын 31-нд төгрөгийн ам.доллартай харьцах ханш 3,444.60 байв (2021 оны 12 дугаар сарын 31-нд: 1 ам.доллар 2,848.80 төгрөг), сомын ам.доллартай харьцах ханш 85.68 (2021 оны 12 дугаар сарын 31-нд: 1 ам.доллар 84.76 сом) байна.

Мөнгөн бус зүйлсийг дахин хөрвүүлэхгүй бөгөөд бодит үнэ цэнэ тодорхойлогдсон өдрийн ханшаар дахин хөрвүүлсэн гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн бодит үнэ цэнээр бүртгэсэн мөнгөн бус

зүйлсээс бусад мөнгөн бус зүйлсийг ажил гүйлгээ гарсан өдрийн валютын ханшийг ашиглан хөрвүүлсэн түүхэн өртгөөр хэмжинэ.

Мөнгөн зүйлсийг дахин хөрвүүлэх болон төлбөр тооцоо хийхэд үүссэн ханшийн зөрүүг тухайн хугацааны ашиг, алдагдалд багтаана. Мөнгөн бус зүйлсийн хөрвүүлгээс үүссэн зөрүүнийн олз, гарзыг шууд өмчид хүлээн зөвшөөрснөөс бусад тохиолдолд бодит үнэ цэнээр илэрхийлэгдсэн мөнгөн бус зүйлсийн дахин хөрвүүлгээс үүссэн ханшийн зөрүүг тайлант хугацааны ашиг, алдагдалд багтаана. Тийм мөнгөн бус зүйлсийн хувьд олз, гарзын аливаа ханшийн зөрүүний хэсгийг шууд өмчид хүлээн зөвшөөрнө.

Гадаад үйл ажиллагаа

Группийн нэгтгээн санхүүгийн тайланг бэлтгэхэд үндсэн валютаас бусад валютаар илэрхийлэгдсэн бүх хөрөнгө, ер төлбөр болон ажил гүйлгээг тайлагналын өдрөөрх ханшаар хөрвүүлнэ. Гадаадын аж ахуй нэгжийг худалдан авсантай холбоотой үүссэн гүүдвилл болон зах зээлийн үнийн тохируулгыг тухайн аж ахуй нэгжийн хөрөнгө өр төлбөрөөр бүртгэх ба тайлагналын өдрийн хаалтын ханш ашиглан хөрвүүлнэ. Тайлант хугацаанд гарсан орлого болон зардлыг тайлант үеийн дундаж ханш ашиглан хөрвүүлнэ. Хөрвүүлэлтээс үүссэн ханшийн зөрүүг бусад дэлгэрэнгүй орлогын өмчид гарсан валютын ханшийн тэгшигтгэлийн нөөц дансанд хүлээн зөвшөөрнө. Гадаад аж ахуй нэгжийг борлуулах уед түүнд хамаарах хуримтлагдсан ханшийн зөрүүг ашиг алдагдаар дахин ангилах ба борлуулалтын олз, гарзын нэг хэсгээр хүлээн зөвшөөрнө.

5.5. Орлого, зардлын хүлээн зөвшөөрөлт

Эдийн засгийн үр өгөөж нь Группуу орох болон орлогыг найдвартай хэмжих боломжтой бол тэр хэмжээгээр нь орлогыг хүлээн зөвшөөрнө. Эдийн засгийн үр өгөөж нь Группээс гарах болон зардлыг найдвартай хэмжих боломжтой бол тэр хэмжээгээр нь зардлыг хүлээн зөвшөөрнө. Орлогыг хүлээн зөвшөөрөхөөс өмнө дараах тодорхой шалгуурыг хангасан байх ёстой.

Үр ашигт хүүний хэмжээний аргачлал

Хүүний орлого, зардлыг үр ашигт хүүний аргыг ашиглан ашиг, алдагдалд хүлээн зөвшөөрнө. "Үр ашигт хүүний хувь" гэдэг нь санхүүгийн хэрэглүүрийн ашиглалтын хугацаанд ирээдүйд авахаар тооцоолсон мөнгөн төлбөр эсхүл орлогыг хөнгөлөх хувь хэмжээ юм.

- санхүүгийн хөрөнгийн нийт дансны үнэ; эсхүл
- санхүүгийн өр төлбөрийн хорогдуулсан өртөг.

Худалдан авсан эсхүл үнэ цэнэ буурсан хөрөнгөөс бусад санхүүгийн хэрэглүүрийн үр ашигт хүүг тооцолоходоо Групп санхүүгийн хэрэглүүрийн гэрээний бүх нөхцлийг харгалзан ирээдүйн мөнгөн гүйлгээг тооцоолдог, гэхдээ хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлыг тооцоолдоггүй. Худалдан авсан эсхүл үнэ цэнэ буурсан санхүүгийн хөрөнгийн хувьд зээлийн тохируулсан үр ашигт хүүний хувийг хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлыг оруулан тооцоолсон ирээдүйн мөнгөн гүйлгээг ашиглан тооцоолдог.

Үр ашигт хүүний тооцоололд үр ашигт хүүний хувийн салшгүй хэсэг болох ажил гүйлгээний өртөг, шимтгэл, төлсөн буюу хүлээн авсан цэг багтана. Ажил гүйлгээний өртөгт санхүүгийн хөрөнгө, санхүүгийн өр төлбөрийг олж авах, гаргахтай шууд холбоотой нэмэлт зардал орно.

Хорогдуулсан өртөг ба нийт дансны үнэ

Санхүүгийн хөрөнгө ба санхүүгийн өр төлбөрийн "хорогдуулсан өртөг" нь анхны хүлээн зөвшөөрөлтөөр хэмжсэн санхүүгийн хөрөнгө эсвэл санхүүгийн өр төлбөрөөс үндсэн зээлийн эргэн төлөлтийг хассан дүн болон тухайн анхны хүлээн зөвшөөрсэн дүн болон төлбөр төлөх дүнгийн хоорондын зөрүүг үр ашигт хүүний аргыг ашиглан хуримтлагдсан хорогдлыг нэмж эсхүл хассан дүн бөгөөд санхүүгийн хөрөнгийн хувьд хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлын хасагдуулгыг тохируулсан. "Санхүүгийн хөрөнгийн нийт дансны үнэ" нь хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлын хасагдуулгыг тохируулахаас өмнөх санхүүгийн хөрөнгийн хорогдуулсан өртөг юм.

Хүүний орлого, зардлын тооцоолол

Хүүний орлого, зардлыг тооцолоходо үр ашигт хүүний хувийг тухайн хөрөнгийн нийт дансны үнэ (хөрөнгийн үнэ цэнэ буураагүй үед) эсхүл өр төлбөрийн хорогдуулсан өртөгт тооцно.

Харин анхны хүлээн зөвшөөрөлтийн дараа үед үнэ цэнийн бууралтад орсон санхүүгийн хөрөнгийн хувьд санхүүгийн хөрөнгийн цэвэр хорогдуулсан өртөгт үр ашигт хүүний хувийг тооцох замаар хүүгийн орлогыг тооцно. Хэрэв хөрөнгө нь үнэ цэнийн бууралтгүй болсон бол хүүгийн орлогын тооцооллыг нийт суурь руу буцаана.

Анхны хүлээн зөвшөөрөлтөөр үнэ цэнэ нь буурсан санхүүгийн хөрөнгийн хувьд тохируулсан үр ашигт хүүг хөрөнгийн хорогдуулсан өртөгт тооцох замаар хүүний орлогыг тооцоолно. Хөрөнгийн зээлийн эрсдэл сайжирсан ч гэсэн хүүний орлогын тооцоолол нь нийт суурь руу буцахгүй.

Санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнэ бууралттай холбоотой дэлгэрэнгүй мэдээллийг Тодруулга 5.11-с харна уу.

Хураамж, шимтгэлийн орлого

Санхүүгийн хөрөнгө ба санхүүгийн өр төлбөрийн үр ашигт хүүний хувьтай салшгүй холбоотой хураамж, шимтгэлийн орлого, зардлыг үр ашигт хүүний хувь (хэмжээ)-д багтаасан.

Бусад хураамж, шимтгэлийн орлого - үүнд дансны үйлчилгээний хураамж, хөрөнгө оруулалтын менежментийн хураамж, борлуулалтын шимтгэл, байршуулалтын хураамж, синдикатын хураамж зэргийг холбогдох үйлчилгээг гүйцэтгэсэн гэж хүлээн зөвшөөрнө. Зээлийн гэрээний үүрэг нь зээлийг татан авахад хүргэхгүй гэж үзвэл холбогдох зээлийн гэрээний үүргийн хураамжийг тухайн гэрээний үүргийн хугацаанд шулуун шугамын аргаар хүлээн зөвшөөрнө.

Группийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд хүлээн зөвшөөрөгдсөн санхүүгийн хэрэглүүрийг бий болгосон харилцагчтай хийсэн гэрээ нь СТОУС 9-ийн хамрах хүрээний нэг хэсэг, СТОУС 15-ын хамрах хүрээний нэг хэсэг байж болно. Хэрэв тийм бол Групп СТОУС 9-ийн хамрах хүрээнд хамаарах гэрээний хэсгийг салгаж, хэмжихийн тулд эхлээд СТОУС 9-ийг хэрэглэж, дараа нь СТОУС 15-ыг үлдэх хэсэгт нь хэрэглэнэ.

Бусад хураамж, шимтгэлийн зардал нь үндсэндээ ажил гүйлгээний болон үйлчилгээний хураамжид хамаарах бөгөөд энэ нь үйлчилгээг хүлээн авах үед гарах зардал юм.

Арилжааны цэвэр орлого

Арилжааны цэвэр орлого нь арилжааны зориулалттай хөрөнгө, өр төлбөртэй холбоотой алдагдлыг хассан олзоос бүрдэх ба энэ нь арилжааны хөрөнгө, өр төлбөртэй холбоотой бүх хэрэгжсэн болон хэрэгжээгүй бодит үнэ цэнийн өөрчлөлт, хүү, ногдол ашиг, валютын ханшийн зөрүү багтана. Мөн арилжаны цэвэр орлогод гадаад валютаар хийсэн арилжааны алдагдлыг хассан олзыг багтаж ба холбогдох үйлчилгээ үзүүлэх үед ашиг, алдагдалд хүлээн зөвшөөрнө.

5.6. Ажилчдын богино хугацааны тэтгэмж

Богино хугацааны ажилчдын тэтгэмж

Ажилчдын богино хугацааны тэтгэмжид хамаарах амралтын мөнгө зэрэг тэтгэмжийг тэтгэмж болон бусад үүргийн дансанд дискаунтлаагүй дүнгээр хүлээн зөвшөөрнө.

Ажилчдад олгох богино хугацааны тэтгэмж гэдэг нь ажилчид холбогдох үйлчилгээ үзүүлсэн жилийн тайлант хугацааны эцсээс хойш 12 сарын дотор олгох тэтгэмж бөгөөд дараахийг багтаана. Үүнд:

- цалин урамшуулалт
- ээлжийн амралтын мөнгө, хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмж
- нийгмийн даатгалын шимтгэл болон бусад нийгмийн төлбөрүүд

Урамшуулал

Групп зөвхөн өнгөрсөн үйл явдлын үр дүнд мөн үүрэг хариуцлагын найдвартай тооцоолол хийх боломжтой тохиолдолд тийм төлбөр хийх өнөөгийн хууль ёсны болон үүсмэл үүрэг хүлээсэн бол урамшууллын төлбөрийн хүлээгдсэн өргтийг хүлээн зөвшөөрнө.

Өнөөгийн үүрэг хариуцлага зөвхөн тухайн аж ахуйн нэгжид төлбөр хийхээс өөр бодитой хувилбар байхгүй тохиолдолд л оршино.

5.7. Нөөц, болзошгүй хөрөнгө, өр төлбөр

Шүүхийн маргаан, алдагдалтай гэрээ, зэрэг бусад төлбөрийг үүрэг өнгөрсөн үйл явдлыг үр дүнд бий болж, уг үүрэг хариуцлагыг барагдуулахад эдийн засгийн өгөөжийн гадагш урсгал шаардлагдах магадлалтай бөгөөд мөнгөн дүнг найдвартай хэмжих боломжтой болсон үед нөөцөөр зөвшөөрнө.

Нөөцийг тайлангийн өдрөөр мэдэгдэж буй хамгийн найдвартай нотолгоонд үндэслэсэн үүрэг хариуцлагыг биелүүлэхэд шаардлагдах зардлын мэдээлэл суурilan тооцно. Хэд хэдэн ижил төстэй үүрэг үүссэн үед, үүрэг хариуцлагын төрлөөр нь тэдгээрийг барагдуулахад шаардлагатай гарах урсгалын магадлалыг тооцдог. Мөнгөний цаг хугацааны үнэ цэнэ нь материаллаг нөлөө үзүүлэхүйц бол нөөцийн өнөөгийн үнэ цэнийг дискаунтчлан тооцдог.

Группийн гуравдагч талаас авах нь тодорхой болсон нөхөн олговрыг тусад нь хөрөнгөөр хүлээн зөвшөөрнө. Тус дүн нь холбогдох нөөцийн дүнгээс ихгүй байна.

Тухайн үүргийг барагдуулахтай холбоотой эдийн засгийн өгөөжийн гарах урсгал нь магадлалтай биш үед өр төлбөр хүлээн зөвшөөрөхгүй. Эдийн засгийн өгөөжийн гарах урсгал нь бага дунтэйгээс бусад үүссэн нөхцөлийг болзошгүй өр төлбөрөөр нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд тодруулна.

5.8. Засгийн газрын буцалтгүй тусламж

Засгийн газрын буцалтгүй тусламжийг уг тусламжийн нөхцөлийг Групп биелүүлэх ба тусламжийг хүлээж авна гэсэн үндэслэлтэй баталгаа бий болох хүртэл хүлээн зөвшөөрөхгүй.

Эргэлтийн бус хөрөнгийг худалдаж авах, барьж байгуулах эсвэл эзэмшихи шаардлагыг хангах гэсэн үндсэн нөхцөлтэй засгийн газрын буцалтгүй тусламжийг санхүү байдлын тайланд урьдчилж олсон орлогоор хүлээн зөвшөөрч холбогдох хөрөнгийн ашиглах хугацааны турш системтэй, оновчтой сууриар ашиг, алдагдал руу шилжүүлнэ.

Бусад засгийн газрын буцалтгүй тусламжийг системтэй сууриар холбоотой зардлыг харгалзан нөхөн байдлаар уг зардлыг хэрэгжих тайлангийн үеүдэд орлогоор хүлээн зөвшөөрнө. Группд өмнө нь учирсан гарз, хохирол буюу гарсан зардлыг нөхөн олгохоор тооцож авлага үүсгэсэн буцалтгүй тусламж болон ирээдүйн зарлагын санхүүжүүлэх зорилгогүйгээр яаралтай тусламж болгон өгсөн засгийн газрын буцалтгүй тусламжийг авлага үүссэн тайлант үед нь ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрнө.

5.9. Орлогын албан татвар

Тайлант үеийн татвар гэдэг нь тайлант оны эцсээр хүчинтэй болсон эсвэл хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй татварын хувь хэмжээг ашиглан тухайн оны татвар ногдох орлогод төлөх татварын өглөг болон өмнөх онуутдай холбоотой татварын өглөгийн залруулга юм.

Хойшлогдсон татварыг санхүүгийн тайлан дах хөрөнгө, өр төлбөрийн дансны үнэ болон татвар ногдох ашигийн тооцоололд ашиглан холбогдох татварын суурь хоорондын түр зөрүүгээр хүлээн зөвшөөрнө. Хойшлогдсон татварын өр төлбөрийг ерөнхийдөө бүх татвар ногдох түр зөрүүнд хүлээн зөвшөөрдөг. Хойшлогдсон татварын хөрөнгийг ерөнхийдөө түр хасагдах зөрүүг ашиглаж болохуйц хэмжээний татвар ногдох ашиг олох магадлалтай байгаа үед бүх хасагдах түр зөрүүнд хүлээн зөвшөөрнө. Ийм хойшлогдсон татварын хөрөнгө, өр төлбөрийг гүүдвиллийн анхдагч хүлээн зөвшөөрөлт эсвэл ажил гүйлгээн дэх бусад хөрөнгө, өр төлбөрийн анхдагч хүлээн зөвшөөрөлт нь татвар ногдох орлого ба нягтлан бодох бүртгэлийн ашигийн аль алинд нөлөөлөхгүй байвал хүлээн зөвшөөрөхгүй.

Хойшлогдсон татварын хөрөнгийн дансны үнийг тайлант хугацаа бүрийн эцэст эргэж харах ба хангалттай хэмжээний татвар ногдох орлогоор тухайн хөрөнгө бүхлээрээ эсвэл тодорхой хэсэг нь нөхөгдөх боломжтой болох үед бууруулна.

Хойшлогдсон татварын хөрөнгө, өр төлбөр нь хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй эсвэл тайлант оны эцсээр хүчин төгөлдөр болсон татварын хувь хэмжээ (болон татварын хууль)-нд үндэслэн тухайн өр төлбөрийг барагдуулах эсвэл хөрөнгийг хүлээн зөвшөөрөх тайлант онд мөрдөгдөхөөр хүлээгдэж буй татварын хувь хэмжээгээр хэмжигдэнэ. Хойшлогдсон татварын хөрөнгө, өр төлбөрийн хэмжилт нь тайлант хугацааны эцэст Групп хөрөнгө ба өр төлбөрийн дансны үнийг нөхөх буюу барагдуулахаар хүлээж байгаагас үүсэх татварын үр дагаварт нөлөөлдөг.

5.10. Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө

Нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан бэлтгэх зорилгоор Мөнгөтэй адилтгах хөрөнгөнд үнэ цэнийг нь өөрчлөх өчүүхэн бага эрсдэлийг мэдэрдэг, мөнгөний тодорхой дунд чөлөөтэй хувирдаг, хөрөвх чадвар сайтай богино хугацааны хөрөнгө оруулалт зэргийг хамруулдаг. Мөнгөтэй адилтгах хөрөнгийг хөрөнгө оруулалт болон бусад зорилгоос илүү богино хугацаат өр төлбөрийг барагдуулах зорилгоор эзэмшдэг. Хэрэв мөнгөтэй адилтгах хөрөнгийн үнэ цэнийг нь өөрчлөх өчүүхэн бага эрсдэлийг мэдэрдэг, мөнгөний тодорхой дунд чөлөөтэй хувирдаг бол Групп нь хөрөнгө оруулалтыг мөнгөтэй адилтгах хөрөнгөөр ангилна.

5.11. Санхүүгийн хэрэглүүр

Хүлээн зөвшөөрөлт ба үл хүлээн зөвшөөрөлт

Групп нь зээл, урьдчилгаа, хадгаламж, гаргасан өрийн үнэт цаас, хоёрдогч өр төлбөрийг үүссэн өдрөөр нь хүлээн зөвшөөрдөг. Бусад бүх санхүүгийн хэрэглүүрийг (санхүүгийн хөрөнгийн ердийн худалдан авалт, борлуулалтыг оруулаад) Групп нь гэрээний нэг тал болон арилжаа хийсэн өдрөөр хүлээн зөвшөөрнө.

Санхүүгийн хөрөнгө ба өр төлбөрийг бодит үнэ цэнээр хэмжинэ. Түүнчлэн бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг нь ашиг алдагдалд бүртгэх зүйлсийн хувьд худалдан авах эсхүл гаргахтай шууд холбоотой ажил гүйлгээний зардлыг бодит үнэ цэнээр хэмжинэ.

Санхүүгийн хөрөнгөөс бий болох мөнгөний урсгал дах гэрээний эрх дуусгавар болоход эсвэл санхүүгийн хөрөнгөнд хамаарах бүх бодит эрсдэл, өгөөж шилжихэд санхүүгийн хөрөнгийг үл хүлээн зөвшөөрнө.

Санхүүгийн хөрөнгийн ангилал ба анхдагч хэмжилт

Санхүүгийн хувьд чухал бүрэлдэхүүн хэсэг агуулаагүй дансны авлага болон СТОУС 15-ын дагуу ажил гүйлгээний үнээр бүртгэхээс бусад бүх санхүүгийн хөрөнгийг ажил гүйлгээний зардлыг тохируулсан бодит үнэ цэнээр хэмжинэ.

Хейджийн хэрэглүүрээс бусад санхүүгийн хөрөнгийг дараах байдлаар ангилна. Үүнд:

- Хорогдуулсан өртөг
- Бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг бусад дэлгэрэнгүй орлогод илэрхийлэх санхүүгийн хөрөнгө (БҮЦБДО)
- Бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг нь ашиг алдагдалд бүртгэх санхүүгийн хөрөнгө (БҮЦАА)

БҮЦБДО-оор ангилагдах санхүүгийн хөрөнгийн ангиллыг тодорхойлохдоо дараах байдлаар тодорхойлно. Үүнд:

- Санхүүгийн хөрөнгийг зохицуулах бизнесийн загвар
- Санхүүгийн хөрөнгийн гэрээлсэн мөнгөн урсгалын шинж чанарыг тус тус харгалзан үзнэ.

Санхүүгийн хөрөнгөтэй холбоотой бүх орлого болон зардал нь санхүүгийн зардал, санхүүгийн олз болон бусад санхүүгийн зүйлсээр орлого болон зардалд хүлээн зөвшөөрөгдөх ба харин дансны авлагын үнэ цэнийн бууралтыг бусад зардлаар хүлээн зөвшөөрнө.

Санхүүгийн хөрөнгийн дараа үеийн хэмжилт

Хорогдуулсан өртгөөр бүртгэх санхүүгийн хөрөнгө

Дараах хоёр нөхцөл биелсэн тохиолдолд санхүүгийн хөрөнгийг хорогдуулсан өртгөөр хэмжинэ (БҮЦАА-аар ангилагдаагүй үед):

- Тухайн санхүүгийн хөрөнгийг гэрээний мөнгөн урсгал "цуглуулах зорилгоор санхүүгийн хөрөнгө эзэмшдэг" бизнесийн загварын хүрээнд эзэмшиж байгаа бол, мөн
- Тухайн санхүүгийн хөрөнгийн мөнгөн урсгал нь "зөвхөн үндсэн ба хүүгийн төлбөр" (SPPI) байвал.

Санхүүгийн хөрөнгийг анх хүлээн зөвшөөрсний дараа хорогдуулсан өртгөөс үнэ цэнийн бууралтын хасагдуултыг хассан дүнгээр хэмжинэ. Хүг үр ашигт хүүгийн аргаар тооцоолно. Анхны үнэ цэнийн бууралтын хасагдуулга болон дараа үеийн өөрчлөлтүүдийг ашиг, алдагдалд хүлээн зөвшөөрнө.

Бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг ашиг, алдагдалд бүртгэх санхүүгийн хөрөнгө (БҮЦАА)

Хорогдуулсан өртгөөр хэмжих эсвэл бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг бусад дэлгэрэнгүй орлогод илэрхийлэх ангиллын шаардлагад нийцэхгүй санхүүгийн хөрөнгийн бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг ашиг, алдагдалд бүртгэнэ.

Мөн тодорхой тохиолдолд санхүүгийн хөрөнгийн бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг ашиг, алдагдалд бүртгэхээр тогтох болно. Тухайлбал Групп дараа үед хорогдуулсан өртгөөр хэмжих эсвэл бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг бусад дэлгэрэнгүй орлогод илэрхийлэх санхүүгийн хөрөнгийг анх хүлээн зөвшөөрөхдөө бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг ашиг, алдагдалд бүртгэх сонголт хийж болно.

Ийм сонголтыг зөвхөн нягтлан бодох бүртгэлийн зөрүүтэй байдлыг арилгах эсвэл ихээхэн хэмжээгээр бууруулж байгаа тохиолдолд хийнэ.

Дээрх сонголтыг бүх ижил тестэй ажил гүйлгээнд мөрдөх шаардлагагүй. Харин энэ нь илүү мэдээлэл бий болгож байгаа тохиолдолд Групп сонгож болох хувилбар юм.

Бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг бусад дэлгэрэнгүй орлогод илэрхийлэх санхүүгийн хөрөнгө (БҮЦБДО)

Дараах хоёр нөхцөл биелсэн тохиолдолд санхүүгийн хөрөнгийн бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг бусад дэлгэрэнгүй орлогод илэрхийлнэ:

- Тухайн санхүүгийн хөрөнгийг гэрээний мөнгөн урсгал "цуглуулах ба борлуулах зорилгоор санхүүгийн хөрөнгө эзэмшдэг" бизнесийн загварын хүрээнд эзэмшиж байгаа бол, мөн
- Тухайн санхүүгийн хөрөнгийн мөнгөн урсгал нь "зөвхөн үндсэн ба хүүгийн төлбөр" (SPPI) байвал.

Хөрөнгийг үл хүлээн зөвшөөрөх үед бусад дэлгэрэнгүй орлогод хүлээн зөвшөөрөгдсөн олз, гарзыг ашиг, алдагдалд дахин ангилна.

Үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүр

Групп нь үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүрийг анх удаа бодит үнэ цэнээр нь хэмжин дараа тайлант үед бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг бусад дэлгэрэнгүй орлогод илэрхийлэх санхүүгийн хөрөнгө (БҮЦБДО) эсвэл бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг ашиг, алдагдалд бүртгэх санхүүгийн хөрөнгө (БҮЦАА)-н аргуудын нэгийн сонгон хэмжинэ.

Үнэ цэнийн бууралт

БҮЦАА-р хэмжээгүй дараах санхүүгийн хэрэглүүрүүдийн хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлыг ирээдүйн төлөвийн үндсэн дээр үнэлдэг.

- хорогдуулсан өртгөөр хэмжсэн санхүүгийн хөрөнгө
- бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг бусад дэлгэрэнгүй орлогоор илэрхийлсэн санхүүгийн хөрөнгө
- түрээсийн авлага
- зээл олгох зээлийн үүрэг
- санхүүгийн батапгааны гарээ

Үнэ цэнийн бууралтын гарзыг өмчийн хөрөнгө оруулалт дээр хүлээн зөвшөөрдөггүй.

Групп нь алдагдлын нөөцийг ашиглалтын хугацааны хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлын сантай тэнцүү хэмжээгээр тооцдог ба дараахаас бусад тохиолдолд тэдгээрийг 12 сарын хүлээгдэж буй зээлийн алдагдал гэж тооцдог:

- тайлангийн өдрөөр зээлийн эрсдэл багатай гэж тодорхойлогдсон өрийн үнэт цаасаарх хөрөнгө оруулалт; болон
- Зээлийн эрсдэл нь анхдагч хүлээн зөвшөөрөлтөөс хойш бодитойгоор нэмэгдээгүй бусад санхүүгийн хэрэглүүр.

Зээлжих эрсдэлийн үнэлгээ нь "хөрөнгө оруулалтын зэрэглэл" гэсэн дэлхийн хэмжээний тодорхойлолттой тэнцэх үед Групп нь өрийн үнэт цаасыг эрсдэл багатай гэж үзнэ.

12 сарын хүлээгдэж буй зээлийн алдагдал гэдэг нь тайлант өдрөөс хойши 12 сарын дотор санхүүгийн хэрэглүүр дээр үүргээ үл биелүүлэх үйл явдлаас үүдэн бий болох хүлээгдэж буй зээлийн алдагдал юм.

Ашиглалтын хугацаааны хүлээгдэж буй зээлийн алдагдал гэдэг нь санхүүгийн хэрэглүүрийн ашиглалтын хугацаанд үүргээ үл биелүүлэх үйл явдлаас үүдэн бий болох хүлээгдэж буй зээлийн алдагдал юм.

Хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлын хэмжилт

Ашиглалтын хугацаааны хүлээгдэж буй зээлийн алдагдал болон 12 сарын хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлыг хоёуланг нь санхүүгийн хэрэглүүрийн үндсэн багцын шинж чанараас шалтгаалан салангид эсхүл хамтад нь тооцоолдог.

Групп нь тайлангийн хугацаа бүрийн эцэст санхүүгийн хэрэглүүрийн үлдэгдэл ашиглалтын хугацаанд хүлээгдэж буй төлбөрийн үүргээ биелүүлээгүй эрсдэлийн өөрчлөлтийг харгалзан санхүүгийн хэрэглүүрийн зээлийн эрсдэл анх хүлээн зөвшөөрснөөс хойш нэмэгдсэн эсэхэд үнэлгээ хийх бодлогыг гаргасан. Энэ талаар Тодруулга 41.4-д дэлгэрэнгүй тайлбарласан.

Дээрх үйл явц дээр үндэслэн, Групп нь санхүүгийн хэрэглүүрээ дор дурдсаны дагуу Шатлал 1, Шатлал, Шатлал 3, Худалдан авсан эсхүл зээлийн үнэ цэнэ буурсан гэж бүлэглэдэг:

- Шатлал 1: Зээлийг анх хүлээн зөвшөөрөх үед Групп нь 12 сарын хүлээгдэж буй зээлийн алдагдал дээр үндэслэн нөөцийг хүлээн зөвшөөрдөг. Шатлал 1-ийн зээлд мөн зээлийн эрсдэл сайжирсан болон Шатлал 2-оос зээлийг дахин ангилсан зээлүүд багтана.
- Шатлал 2: Зээл үүссэнээс хойш зээлийн эрсдэл нэмэгдсэн тохиолдолд Групп нь ашиглалтын хугацаааны хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлын нөөцийг бүртгэдэг. Шатлал 2-ын зээлд зээлийн эрсдэл сайжирсан болон Шатлал 3-аас зээлийг дахин ангилсан зээлүүд багтана.
- Шатлал 3: Зээлийн үнэ цэнэ буурсан гэж тооцогдсон зээл. Групп нь ашиглалтын хугацаааны хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлын нөөцийг бүртгэнэ.
- Худалдан авсан эсхүл зээлийн үнэ цэнэ буурсан: Худалдан авсан эсхүл зээлийн үнэ цэнэ буурсан хөрөнгө нь анх хүлээн зөвшөөрөх үед зээлийн үнэ цэнэ буурсан санхүүгийн хөрөнгө юм. Худалдан авсан эсхүл зээлийн үнэ цэнэ буурсан хөрөнгийг анхлан хүлээн зөвшөөрсөн бодит үнэ цэнээр бүртгэж, хүүгийн орлогыг зээлийн тохицуулсан үр ашигт хүүний түвшин дээр үндэслэн дараа үед хүлээн зөвшөөрдөг. Хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлыг зөвхөн хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлын дараа үед өөрчлөлт гарсан тохиолдолд л хүлээн зөвшөөрч, чөлөөлдөг.

Хүлээгдэж буй зээлийн алдагдал нь дараах байдлаар тодорхойлогддог Дефолтын магадлал (PD), Дефолт болох үеийн үлдэгдэл (EAD) болон Дефолт болох алдагдал (LGD)-ын дискаунтлагдсан бүтээгдэхүүн юм:

Дефолтын магадлал гэдэг нь тухайн цаг хугацаанд үүргээ биелүүлж чадахгүй байх (дефолт) магадлалын тооцоолол юм. Хэрэв уг зээлийг өмнө нь үл хүлээн зөвшөөрөөгүй ба багцад байсаар байгаа бол үнэлсэн тодорхой хугацаанд л дефолт тохиолдоно.

Дефолт болох үеийн үлдэгдэл гэдэг нь ирээдүйд дефолт тохиолдоход үүсэх зээлийн үлдэгдлийн тооцоолол юм. Үнд гэрээнд заасан хуваарийн дагуу үндсэн зээл болон хүүний төлөлт хийгдэж буй эсэх, зээл төлөлтийн хэмжээ буурах болон төлөгдөөгүй төлбөрөөс үүссэн хуримтлагдсан хүү зэрэг тайлангийн өдрөөс хойшхи эрсдэлийн хүлээгдэж буй өөрчлөлтийг харгалзан үздэг.

Дефолт болох алдагдал гэдэг нь тухайн цаг хугацаанд дефолт гарсан тохиолдолд үүсэх алдагдлын тооцоолол юм. Энэ нь гэрээний дагуу төлөх ёстой мөнгөн гүйлгээ болон барьцаа хөрөнгийг борлуулнаас ирэх хүлээгдэж буй мөнгөн гүйлгээний зөрүү дээр суурилдаг. Энэ нь ихэвчлэн дефолт болох үеийн үлдэгдэлийн хувиар илэрхийлэгддэг.

Дефолтын магадлал (PD), Дефолт болох үеийн үлдэгдэл (EAD) болон Дефолт болох алдагдал (LGD)-ын талаар Тодруулга 41.4 дэлгэрэнгүй тусгасан

Бусад санхүүгийн хөрөнгө

Групп нь бизнесийн хэвийн үйл ажиллагааны явцад үүссэн авлага, гэрээний хөрөнгийг хялбаршуулсан аргаар нягтлан бодох бүртгэлд тусгадаг бөгөөд алдагдлын нөөцийг хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлын аргаар бүртгэдэг. Эдгээр нь санхүүгийн хэрэглүүрийн ашиглалтын хугацааны аль ч үед төлбөр төлөгдөхгүй (дефолт) болох магадлалыг харгалзан үзсэн гэрээний мөнгөн урсгалын хүлээгдэж буй дутагдал юм. Нөөцийн матрицыг ашиглан хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлыг тооцоолохдоо Групп нь өөрийн түүхэн туршлага, гадаад хүчин зүйлсийг ашигладаг.

Групп нь бусад санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтыг тооцохдоо хугацаа хэтэрсэн өдрүүдээр нь булэглэн зээлийн эрсдэлийн шинж чанарт ангилан үнэлнэ. СТОУС 9 "Санхүүгийн хэрэглүүр"-ийн үнэ цэнийн бууралтын шаардлагыг хэрхэн хэрэгжүүлж байгаа талаар нарийвчилсан шинжилгээг тодруулга 18.4-с үзнэ үү.

Санхүүгийн өр төлбөрийн ангилал болон хэмжилт

Группийн санхүүгийн өр төлбөрт итгэлцэл, бусдаас авсан зээл, бусад санхүүгийн хэрэглүүрүүд орно.

Санхүүгийн өр төлбөрийг БҮЦАА-с өөрөөр хэмжих үед ажил гүйлгээний үнэ цэнийг тохируулсан бодит үнэ цэнээр нь хэмждэг.

Дараа үед санхүүгийн өр төлбөрийг БҮЦАА-р тодорхойлсон санхүүгийн өр төлбөр болон деривативаас бусад тохиолдолд үр ашигт хүүгийн арга ашиглан хорогдсон өртгөөр хэмжинэ. Бодит үнэ цэнийн олз гарзыг ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрнө. Бүх хүйтэй холбоотой зардал болон санхүүгийн хэрэглүүрийн бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг санхүүгийн зардал эсвэл санхүүгийн орлогоор хүлээн зөвшөөрнө.

5.12. Бусад санхүүгийн хөрөнгө

Групп нь бусад санхүүгийн бус хөрөнгөд тухайн тайлант хугацаанд хамааруулан зардал гэж зөвшөөрч бүртгэхээс өмнө төлбөрийг нь урьдчилж төлсөн зарлагыг санхүүгийн байдлын тайлангийн хөрөнгийн зүйл ангид хамааруулан урьдчилж төлсөн зардал гэж бүртгэнэ. Ийм төрлийн зардлуудыг дараагийн тайлант үеийн холбогдох зардалд нь шингээнэ.

Бараа материал, бусад зүйлсийг худалдан авахаар төлсөн урьдчилгааг урьдчилж төлсөн тооцоонд хамааруулна.

5.13. Үндсэн хөрөнгө

Тавилга, эд хогшил, компьютер дагалдах хэрэглүүр болон бусад тоног төхөөрөмж зэрэг хөрөнгийг ашиглалтын байршилд авч ирхэд гарсан зардлууд болон тухайн хөрөнгийг зориулалтын дагуу ашиглахад шаардлагатай гарсан зардлуудыг хамруулан худалдан авсан өртөг эсвэл үйлдвэрлэлийн өртгөөр анхлан бүртгэнэ. Санхүүгийн түрээсийн хөрөнгүүдийг үндсэн хөрөнгийн адил бүртгэнэ.

Элэгдлийг хөрөнгө тус бүрийн ашиглах хугацаагаар шулуун шугамын аргаар тооцож, ашиг алдагдлаар тусгана. Хөрөнгийг ашиглах боломжтой болсон үед элэгдүүлж эхэлнэ. Хөрөнгийн ашиглаж хугацааг дараах байдлаар тогтооно

Тээврийн хэрэгсэл	- 10 жил
Тавилга, эд хогшил	- 10 жил
Компьютер дагалдах хэрэгсэл	- 2 жил

5.14. Гүүдвил

Дангаараа тодорхойлогдох эсвэл тусдаа хүлээн зөвшөөрөх боломжгүй бизнесийн нэгдлээс үүссэн эдийн засгийн ирээдүйн өгөөжийг гүүдвилд хүлээн зөвшөөрнө. Гүүдвиллийг дансны үнээс хуримтлагдсан үнэ цэнийн бууралтыг хассан дүнгээр толилуулна.

5.15. Бусад биет бус хөрөнгө

Биет бус хөрөнгөнд программ хангамж, патент хамаарна.

Гаднаас худалдан авсан биет бус хөрөнгийг худалдан авалт хийсэн өдөр өртгөөр нь бүртгэнэ. Өртөг нь төлсөн мөнгөний дүн, өгсөн хөрөнгийн зах зээлийн үнэ, гарсан өр төлбөрт төлөх дүнгийн өнөөгийн үнэ цэнэ эсвэл хувьцаа гаргалтын хувьд хүлээн авсан санал бодлын зах зээлийн үнэ цэнээр хэмжигддэг.

Дотооддоо бий болгосон биет бус хөрөнгийн хувьд судалгаа хөгжүүлэлтийн зардлаас бусад өртөг зардлыг биет бус хөрөнгийн өртөгт капиталжуулдаг. Дотоодод бий болсон (үүссэн) гүүдвиллиг хөрөнгө гэж бүртгэхгүй.

Биет бус хөрөнгийг хувьцаа болон өөр бусад мөнгөн бус хөрөнгөөр солилцох замаар олж бэлтгэж болно. Энэ тохиолдолд биет бус хөрөнгийн өртгийг шилжүүлэн өгсөн хөрөнгийн зах зээлийн үнэ эсвэл биет бус хөрөнгийн зах зээлийн үнэ хоёрын аль тодорхой байгаа үнээр үнэлнэ.

Дотооддоо хөгжүүлсэн програм хангамж

Мэдээлэл технологийн, харилцаа холбооны системийн зорилгоор шинээр хөгжүүлж буй програм хангамжийн судалгааны зардлыг гарсан үед нь зардлаар хүлээн зөвшөөрнө.

Хөгжүүлэлтийн үе шатанд гарсан зардлыг дараах шаардлагыг хангаж байгаа тохиолдолд биет бус хөрөнгөнд хуримтлуулан бүртгэнэ. Үүнд:

- Хөгжүүлэлтийн зардлыг бодитоор хэмжих болох
- Төслийн техникийн болон арилжааны үр дүн амжилттай болох нь тодорхой
- Групп нь тухайн төслийг хэрэгжүүлж дуусгахад шаардлагатай хангалттай нөөцтэй
- Тухайн программыг ашиглах эсвэл борлуулах боломжтой
- Тухайн программаас ирээдүйн эдийн засгийн өгөөж ирэх нь тодорхой

Дээрх капиталжуулалтын шаардлагыг хангаагүй зардлууд нь зардлаар хүлээн зөвшөөрөгднө.

Холбогдох зардлуудад програм хөгжүүлэхтэй холбоотой гарсан ажилчдын зардал, зээлийн өртөг болон нэмэгдэл зардлууд нь хөгжүүлэлтэд хамаарах хэмжээгээр хуваарилагдана.

Дараа үеийн хэмжилт

Ашиглах хугацаа нь тодорхой дотооддоо хөгжүүлэн капиталжуулсан програм зэрэг биет бус хөрөнгүүдийг өртгийн аргаар бүртгэх ба ашиглах хугацааны туршид шулуун шугамын аргаар хорогдуулна. Үлдэх өртөг болон ашиглах хугацааг тайлант жил бүр дахин тооцно. Мөн үнэ цэнийн бууралтын тест хийнэ. Биет бус хөрөнгүүдийн ашиглах хугацаа нь:

Програм хангамж 10 жил

Капиталжуулж буй хөгжүүлэлт нь дуусаагүй програм хангамжийг хорогдуулахгүй боловч үнэ цэнэ бууралтын тест хийнэ.

Хорогдуулгын зардлыг санхүүгийн бус хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол, үнэ цэнэ бууралтын дансанд бүртгэнэ.

Програм хангамж болон бренд нэртэй холбоотой дараа үед гарах засварын зардлыг зардлаар хүлээн зөвшөөрнө.

Биет бус хөрөнгийг борлуулснаас үүсэх олз гарзыг борлуулалтын үнэ болон дансны үнийн зөрүүгээр хүлээн зөвшөөрч, бусад орлого болон зардлын дансанд ашиг болон алдагдлаар бүртгэнэ.

5.16. Гүүдвил, биет бус хөрөнгө болон үндсэн хөрөнгийн үнэ цэнэ бууралтын тест

Хөрөнгүүдийг үнэ цэнийн бууралтын зорилгоор тусдаа мөнгөний урсгал (мөнгөн бий болгогч нэгж)-д суурилан боломжит хамгийн жижиг бүлгүүдэд хуваадаг. Үүний үр дүнд зарим хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралт дангаараа хийгддэг бол зарим хөрөнгүүд мөнгө бий болгогч нэгжийн түвшинд үнэлэгддэг.

Гүүдвил хуваарилсан мөнгө бий болгогч нэгжүүдэд (Тухайн нэгжийг групийн удирдлага үйл ажиллагааны сегменттэй ижил түвшинд авч үздэг) дор хаяж жилд нэг удаа үнэ цэнийн бууралтын тест хийдэг. Бусад бүх нэгж хөрөнгө болон мөнгө бий болгодог нэгжүүдийн үнэ цэнэ бууралтын тестийг дансны үнэ нь нөхөгдөх үнээсээ бага байх нөхцөл үүссэн үед хийнэ.

Үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг хөрөнгийн нөхөгдөх дүнгээс давсан дансны үнийн дүнгээр хүлээн зөвшөөрнө. Нөхөгдөх дүн нь ашиглалтын үнэ цэнэ болон бодит үнэ цэнээс борлуулалтын өртийг хассан дүнгийн аль өндөрөөр тодорхойлогоно. Ашиглалтын үнэ цэнийг тодорхойлоходоо удирдлага нь мөнгө бий болгогч нэгж бүрийн ирээдүйн мөнгөн урсгалыг тооцох ба тухайн мөнгөн урсгалын өнөөгийн үнэ цэнийг тооцохын тулд зохих дискаунтын түвшинг тодорхойлдог. Үнэ цэнийн бууралтын тестэд ашигласан мэдээлэл нь ирээдүйд гарах зохион байгуулалтын өөрчлөлт, хөрөнгийн сайжруулалтын үр нөлөөг хамруулаагүй Групийн хамгийн сүүлд батлагдсан төсөвт үндэслэдэг.

Мөнгө бий болгогч нэгжид үнэ цэнэ бууралтын гарзыг хуваарилаада тухайн нэгжид хамаарах гүүдвиллийн үлдэгдлийг хамгийн эхэнд бууруулна. Үлдсэн гарзыг нь мөнгө бий болгогч нэгжид хамаарах хөрөнгүүдэд тэнцүүлсэн хэмжээгээр хуваарилна.

Гүүдвилээс бусад хөрөнгийн өмнө нь хүлээн зөвшөөрсэн үнэ цэнийн бууралтын алдагдал цаашид байхгүй болох шинж тэмдэг илэрсэн эсэхийг үнэлдэг. Хөрөнгийн болон бэлэн мөнгө үүсгэх нэгжийн нөхөгдөх үнэ нь түүний дансны үнээс давсан тохиолдолд үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг буцаана.

5.17. Түрээс

Групп нь түрээслэгч байх үед

Оффисийн түрээсийн гэрээг сунгах нөхцөлтэйгээр 1-5 жилийн хугацаагаар хийдэг. Групп нь борлуулаад, буцаан түрээслэх нөхцөлтэй хэлцэл хийдэггүй. Бүх түрээсийн гэрээг өөр өөр нөхцөлтэйгээр байгуулсан.

Тухайн гэрээ нь түрээс эсэх, эсвэл түрээсийг агуулсан эсэхийг Групп нь уг гэрээ үүссэн өдрөөр үнэлнэ. Хэрэв гэрээ нь төлбөрийн хариуд тухайн тодорхойлсон хөрөнгийн ашиглалтыг хянах эрхийг шилжүүлдэг бол уг гэрээ нь түрээс болно, эсвэл түрээсийг агуулсан байна.

Түрээслэгчийн түрээсийн хэмжилт болон хүлээн зөвшөөрөлт

Түрээс эхлэх өдрөөр Групп нь санхүүгийн байдлын тайландаа ашиглах эрхийн хөрөнгө болон түрээс өр төлбөрийг хүлээн зөвшөөрнө. Ашиглах эрхийн хөрөнгийг өргөөр нь хэмжих ба энэ нь түрээсийн өр төлбөрийн анхны хэмжилт, Групийн зарцуулсан аливаа шууд зардал, түрээсийн хугацааны эцэст хөрөнгийг буулгах, нураахтай холбоотой тооцоолсон зардал болон түрээс эхлэх өдрөөс өмнө хийгдсэн урьдчилгаа төлбөрийн нийлбэр юм.

Групп нь ашиглах эрхийн хөрөнгийг шулуун шугамын аргаар гэрээний нөхцөл болон тухайн хөрөнгийн ашиглах жилийн аль багаар элэгдүүлнэ. Мөн ашиглах эрхийн хөрөнгөнд үнэ цэнэ буурах нөхцөл бүрдсэн бол үнэ цэнийг бууруулна.

Түрээс эхлэх өдөр өр төлбөрийг тооцоодоо Групп нь ирээдүйн түрээсийн төлбөрүүдийн өнөөгийн үнэ цэнийг түрээсийн нуугдмал хүүний түвшинг (тодорхойлох боломжгүй бол зээлийн өсөн нэмэгдэх хүүний түвшинг) ашиглан дискаунтчилан тооцно.

Түрээсийн өр төлбөрийн тооцоололд тогтмол төлбөрүүд, индекс эсвэл ханш дээр суурилсан хувьсах төлбөрүүд, гэрээт хугацааны эцэст төлөх нь тодорхой болсон бусад төлбөрүүд хамаарна.

Дараа үеийн хэмжилтийн үед өр төлбөр нь төлсөн төлбөрөөр буурч, тооцоолсон хүүгээр өснө. Өр төлбөр нь гэрзэлсэн тогтмол төлбөрт өөрчлөлт орох үед болон аливаа бусад төлбөрийн тооцоололд өөрчлөлт орох үед дахин тооцоологдоно.

Түрээсийн өр төлбөр дахин тооцоологдоход түүнд хамаарах ашиглах эрхийн хөрөнгөнд тохируулга хийгдэх ба хэрэв ашиглах эрхийн хөрөнгө үлдэгдэлгүй болсон бол ашиг алдагдалд тохируулга хийгдэнэ.

Групп нь богино хугацааны түрээс, бага өртөг бүхий хөрөнгийн түрээсийг өөрийн практик туршлагад үндэслэн ангилан бүртгэнэ. Тэдгээр хөрөнгүүдийг ашиглах эрхийн хөрөнгө болон түрээсийн өр төлбөр гэж бүртгэхгүй ба харин холбогдох төлбөрийг түрээсийн хугацааны туршид шулуун шугамын аргаар ашиг, алдагдалд зардлаар хүлээн зөвшөөрнө.

Санхүүгийн байдлын тайланда ашиглах эрхийн хөрөнгийг үндсэн хөрөнгөөр, түрээсийн өр төлбөрийг дансны болон бусад өглөгөөр илэрхийлнэ.

Дараа үеийн хэмжилт

Ашиглах эрхтэй хөрөнгийн ашиглах хугацааг тодорхойлохдоо гэрээний нөхцөл эсвэл өмчлөлд байгаа ижил төстэй хөрөнгийн ашиглах хугацааны аль багаар тогтооно. Материаллаг дүнтэй үлдэх өртөг тооцоолол болон хөрөнгийн ашиглах хугацааны тооцооллыг багадаа жилд нэг удаа шинэчлэнэ.

Үндсэн хөрөнгийн данснаас хассан, ашиглалтаас гаргаснаас үүссэн олз, гарзыг тухайн хөрөнгийн борлуулалт болон дансны үнийн зөрүүгээр тодорхойлох ба олз, гарзыг ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрнө.

5.18. Өмч, нөөц, ногдол ашгийн төлбөр

Хувьцаат капитал нь гаргасан хувьцааны нэрлэсэн үнийг илэрхийлнэ.

Нэмж төлөгдсэн капиталд хувьцаат капитал гаргаснаас хүлээж авсан аливаа урамшуулал орно. Хувьцаа гаргахтай холбоотой аливаа ажил гүйлгээний зардлыг холбогдох татвар суутгасан цэвэр дүнгээр нэмж төлөгдсэн капиталанаас хасна.

Өмчийн бусад хэсэгт дараах зүйлс багтдаг. Үүнд:

- Дахин үнэлгээний нөөц нь бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг нь бусад дэлгэрэнгүй орлогоор бүртгэх хөрөнгө оруулалтын үнэлгээний олз, гарзаас бүрдэнэ. (Тодруулга 36.4-с харна уу)
- Хуримтлагдсан ашигт тайлант болон емнөх хугацааны бүх ашиг багтана. (Тодруулга 36.5-с харна уу)

Ногдол ашгийг зарласан хугацаанд нь өр төлбөрөөр хүлээн зөвшөөрнө. (Тодруулга 36.2-с харна уу)

5.19. Нягтлан бodoх бүртгэлийн бодлого болон тооцооллын тодорхойгүй байдалд удирдлагын шүүн тунгаалтыг ашиглах нь

Группийн удирдлага санхүүгийн тайлан бэлтгэхдээ хөрөнгө, өр төлбөр, орлого болон зардал хүлээн зөвшөөрөхтэй холбоотой шүүн тунгаалт, тооцоолол, таамаглал ашигладаг.

Удирдлагын томоохон тооцоолол, таамаглал

Групп нь нягтлан бodoх бүртгэлийн бодлогоо баримтлахад үүсдэг санхүүгийн тайланда томоохон нөлөөлөл үзүүлэхүйц удирдлагын тооцоолол, таамаглалыг доор харуулав. Үүнд:

Тооцооллын тодорхойгүй байдал

Хөрөнгө, өр төлбөр, орлого, зардлыг хүлээн зөвшөөрөх, хэмжихэд хамгийн их нөлөө үзүүлэх тооцоолол, таамаглалын талаарх мэдээллийг доор харуулав.

Санхүүгийн бус хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралт

Үнэ цэнэ бууралтыг үнэлэхэд удирдлага нь хөрөнгө болон мөнгө бий болгогч нэгж бүрд нөхөгдөх дүнгийн тооцооллыг хүлээгдэж буй ирээдүйн мөнгөн урсгалыг хүүгийн түвшинг ашиглан дискаунтчлан тооцдог. Тооцооллын тодорхойгүй байдал нь ирээдүйн үйл ажиллагааны үр дүн болон тохирох дискаунтын түвшинг тодорхойлоход үүсдэг.

Элэгдэх хөрөнгийн ашиглагдах жил

Удирдлага нь элэгдэх хөрөнгөнд ашиглагдах жилийг хөрөнгийн ашиглалттай уялдуулан тайлант хугацаа бүрт тооцдог. Компьютер дагалдах хэрэглүүртэй холбоотой үүсч болзошгүй технологийн хоцрогдол нь тус тооцооллыг тодорхойгүй болгож болно.

Бодит үнэ цэнийн хэмжилт

Удирдлага нь санхүүгийн хэрэглүүр болон санхүүгийн бус хөрөнгийн бодит үнэ цэнийг тодорхойлоход үнэлгээний арга ашигладаг. Зах зээлд оролцогчид уг хэрэглүүрийг хэрхэн үнэлж байгаатай уялдаатайгаар тооцоо, таамаглалыг боловсруулдаг. Удирдлага нь таамаглалыг байнга нээлттэй байдаггүй боломжит мэдээллүүдэд үндэслэдэг. Тооцоолсон бодит үнэ цэнэ нь тайлагналын өдрөөрх холбоогүй талуудын гүйлгээний бодит үнээс өөр байх магадлалтай.

Түрээс – түрээсийн өр төлбөрийг хэмжих дискаунтын хувийн тодорхойлолт

Групп нь гуравдагч талтай түрээсийн гэрээ байгуулсан бөгөөд түрээслүүлэгчийн нуугдмал хүүгийн түвшинг тодорхойлох боломжгүй байсан. Иймээс групп нь түрээс эхлэх өдрөөр түрээсийн өр төлбөрийг бүртгэхдээ өсөн нэмэгдэх зээлийн хүүгийн түвшинг дискаунтын хувь болгон ашигласан. Өсөн нэмэгдэх хүүгийн түвшин нь Групп нь өөр ижил төстэй зээл авахад төлөх хүүгийн түвшин юм.

Групп нь өөрийн татан төвлөрүүлсэн эх үүсвэрүүдийн зээлийн жигнэсэн дундаж хувийг ашигласан.

Тооцооллын тодорхойгүй байдлын нөлөөлөл:

Тайлант хугацаанд түрээсийн өсөн нэмэгдэх зээлийн хүүгийн түвшинг өөрчилбөл доорх нөлөөлөлтэй байна:

Тооцоолол	Тооцооллын өөрчлөлт	Ашиглах эрхтэй хөрөнгөнд үзүүлэх нөлөөлөл	Түрээсийн өр төлбөрт үзүүлэх нөлөөлөл
Өсөн нэмэгдэх хүүгийн түвшин	Хүүгийн түвшинг 1%-иар өсгөх	14,358.8 мянган төгрөгөөр буурна	14,358.8 мянган төгрөгөөр буурна

6. Салбар компанийд оруулсан хөрөнгө оруулалт

6.1. Группийн бүрэлдэхүүн

Энэхүү нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан дараах охин компаниудыг багтаасан. Үүнд:

Охин компани	Эзэмшил %	Улс	Байгуулагдсан огноо	Үйлдвэрлэлийн салбар	Худалдаж авсан огноо
"Инвесткор хэтэвч ББСБ" ХХК	100%	Монгол улс	5/6/2019	Банк бус санхүүгийн байгууллага	5/6/2019
"Инвесткор Си Эй МФК" ХК	100%	Бүгд найрамдах Киргиз улс	1/23/2004	Банк бус санхүүгийн байгууллага	4/8/2020
"Покет КГ" ХХК	100%	Бүгд найрамдах Киргиз улс	6/23/2020	Төлбөрийн системээр дамжуулан төлбөр тооцоо хийх, хүлээн авах үйл ажиллагаа	6/23/2020
"Инвесткор актив ТЗК" ХХК	75%	Монгол улс	5/29/2020	Тусгай зориулалтын компани	5/29/2020
"Инвесткор КЗ" ХХК	100%	Бүгд найрамдах Казахстан улс	5/6/2022	Хөрөнгө оруулалт	Шинээр үүсгэн байгуулсан

ББСБ-ын Төлөөлөн Удирдах Зөвлөлийн 2022 оны 04 сарын 22-ны өдрийн №13-1 тоот тогтоолоор Бүгд найрамдах Казахстан улсад хөрөнгө оруулалтын үйлчилгээний чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулах охин компани байгуулах шийдвэрийг гаргасан бөгөөд үүний дагуу 2022 оны 05 сарын 06-ны өдөр Бүгд найрамдах Казахстан улсын Хууль зүйн яаманд албан ёсоор бүртгүүлэн 220540900109 регистрийн дугаар авсан ба банканд харилцах данс нээгээгүй байгаа учир хөрөнгө оруулалтыг шилжүүлээгүй байна.

6.2. Гол шүүн тунгаалт болон таамаглал

Доорх хүснэгтээр хяналтын бус оролцоотой охин компанийн санхүүгийн мэдээллийг хураангуйлав. Үүнд:

	2022 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2021 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Мянган төгрөгөөр		
Эргэлтийн хөрөнгө	1,563,658	4,621,075
Эргэлтийн бус хөрөнгө	-	-
Нийт хөрөнгө	1,563,658	4,621,075
Богино хугацаат өр төлбөр	533,838	4,070,455
Үрт хугацаат өр төлбөр	-	-
Нийт өр төлбөр	533,838	4,070,455
Толгой компанийд хамаарах өмч	772,365	412,965
Цөөнхийн хувь оролцоо	257,455	137,655
Нийт эздиийн өмч	1,029,820	550,620
Мянган төгрөгөөр	2022 он	2021 он
Орлого	802,728	1,226,726
Толгой компанийд ногдох ашиг	353,574	414,999
Цөөнхөд ногдох ашиг	119,800	138,333
Тайлант оны нийт ашиг	473,374	553,332
Мянган төгрөгөөр	2022 он	2021 он
Үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээ	(175,293)	(62,192)
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээ	-	-
Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээ	-	62,500
Цэвэр мөнгөн урсгал	(175,293)	308

7. Санхүүгийн тайлангийн дахин тайлагнал

Групп алдаа илрүүлсний дараа нягтлан бодох бүртгэлийн өөрчлөлт болон өмнөх үеийн алдааны залруулгыг анх баталсан санхүүгийн тайландаа буцаж хэрэгжүүлдэг ба ингэхдээ алдаа гарсан өмнөх хугацаанд толилуулсан харьцуулагдах дүнг дахин тайлагнах, эсвэл толилуулсан хамгийн эхний хугацаанаас өмнө алдаа гарсан бол уг толилуулсан хамгийн эхний хугацааны хөрөнгө, өр төлбөр ба өмчийг дахин тайлагнадаг. Санхүүгийн тайланг өмнөх хугацааны харьцуулагдсан мэдээллийн хамт залруулга хийх шаардлага гарсан хугацаандаа хийгдсэн мэтээр толилуулна. Тийм учраас толилуулсан хугацаа бүрт холбогдох залруулгын дүн нь тухайн хугацааны санхүүгийн тайландаа багтана.

8. Санхүүгийн хөрөнгө болон санхүүгийн өр төлбөр

8.1. Санхүүгийн хөрөнгө, өр төлбөрийн ангилал

Тодруулга 5.11-д санхүүгийн хөрөнгө болон өр төлбөрийн ангилал бүрийн тайлбар, холбогдох бүртгэлийн бодлогыг тодруулсан.

2022 оны 12 сарын 31-ний байдлаар санхүүгийн хөрөнгө болон өр төлбөр нь ангилал тус бүрээр дараах байдалтай байна. Үүнд:

Мянган төгрөгөөр	Хорогдуулсан өртөг	Бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг нь ашиг алдагдалд бүртгэх	Бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг бусад дэлгэрэнгүй орлогод илэрхийлэх санхүүгийн хөрөнгө	Нийт
Санхүүгийн хөрөнгө				
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө	50,043,133	-	-	50,043,133
Үүсмэл санхүүгийн хөрөнгө	-	511,785	-	511,785
Зээлийн авлага	282,331,254	-	-	282,331,254
Бусад санхүүгийн хөрөнгө	2,030,566	-	-	2,030,566
Хөрөнгө оруулалт	4,442,986	-	2,479,729	6,922,715
Санхүүгийн хөрөнгийн дүн	338,847,939	511,785	2,479,729	341,839,453
Санхүүгийн өр төлбөр				
Итгэлцлийн үйлчилгээний өр төлбөр	85,440,869	-	-	85,440,869
Банк, санхүүгийн байгууллагаас авсан зээл	69,458,371	-	-	69,458,371
Бусад эх үүсвэр	26,432,767	-	-	26,432,767
ББСБ-аас гаргасан бонд	44,170,514	-	-	44,170,514
Бусад санхүүгийн өр төлбөр	3,609,168	-	-	3,609,168
Санхүүгийн өр төлбөрийн дүн	229,111,689	-	-	229,111,689

2021 оны 12 сарын 31-ний байдлаар санхүүгийн хөрөнгө болон өр төлбөр нь ангилал тус бүрээр дараах байдалтай байна. Үүнд:

Мянган төгрөгөөр	Хорогдуулсан өртөг	Бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг нь ашиг алдагдалд бүртгэх	Бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг бусад дэлгэрэнгүй орлогод илэрхийлэх санхүүгийн хөрөнгө	Нийт
Санхүүгийн хөрөнгө				
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө	24,638,751	-	-	24,638,751
Үүсмэл санхүүгийн хөрөнгө	-	183,583	-	183,583
Зээлийн авлага	175,508,816	-	-	175,508,816
Бусад санхүүгийн хөрөнгө	3,274,706	-	-	3,274,706
Санхүүгийн хөрөнгийн дүн	203,422,273	183,583	-	203,605,856
Санхүүгийн өр төлбөр				

Мянган төгрөгөөр	Хорогдуулсан өртөг	Бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг нь ашиг алдагдалд бүртгэх	Бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг бусад дэлгэрэнгүй орлогод илэрхийлэх санхүүгийн хөрөнгө	Нийт
Итгэлцлийн үйлчилгээний өр төлбөр	56,477,725	-	-	56,477,725
Банк, санхүүгийн байгууллагаас авсан зээл	34,396,459	-	-	34,396,459
Бусад эх үүсвэр	10,219,535	-	-	10,219,535
ББСБ-аас гаргасан бонд	27,620,907	-	-	27,620,907
Бусад санхүүгийн өр төлбөр	3,373,876	-	-	3,373,876
Санхүүгийн өр төлбөрийн дүн	132,088,502	-	-	132,088,502

Группийн эрсдэлийн удирдлагын зорилго, бодлого зэрэг санхүүгийн хэрэглүүрийн эрсдэлийн тодруулгыг тодруулга 41-с харна уу.

9. Цэвэр хүүний орлого

Мянган төгрөгөөр	2022 он	2021 он
Үр ашигт хүүний аргыг ашиглан тооцоолсон хүүний орлого		
Харилцах, хадгаламжийн хүүний орлого	289,097	606,613
Зээлийн хүүний орлого (1)	80,440,635	40,361,587
Хөрөнгө оруулалтын хүүний орлого	321,871	153,871
Нийт хүүний орлого	81,051,603	41,122,071

Бондын өр төлбөрийн хүүгийн зардал	(4,819,780)	(2,085,402)
Зээлийн хүүгийн зардал	(8,555,871)	(2,644,956)
Итгэлцлийн үйлчилгээний хүүгийн зардал	(11,317,963)	(7,477,329)
ХБҮЦ-н хүүгийн зардал	(185,119)	(456,603)
Деривативын хүүгийн зардал	(635,467)	(150,144)
Түрээсийн хүүний зардал	(89,930)	(130,592)
Нийт хүүний зардал	(25,604,130)	(12,945,026)

Цэвэр хүүний орлогын дүн	55,447,473	28,177,045
---------------------------------	-------------------	-------------------

(1) Харилцагчид олгосон зээлийн хүүний орлогыг бүтээгдэхүүний төрлөөр харуулбал дараах байдалтай байна. Үүнд:

Мянган төгрөгөөр	2022 он	2021 он
Бизнесийн зээл	25,336,354	15,296,746
Хэрэглээний зээл	14,809,212	6,151,002
Автомашины зээл	24,551,061	12,551,717
Цахим зээл	14,359,875	6,205,714
Цахим зээл-Покет зеро	1,384,133	156,408
Нийт дүн	80,440,635	40,361,587

10. Хураамж, шимтгэлийн цэвэр орлого

Мянган төгрөгөөр	2022 он	2021 он
Цахим зээлийн үйлчилгээний шимтгэлийн орлого	11,779,532	7,880,803
8%-ийн зээлийн үйлчилгээний зуучлалын орлого	75,828	47,035
Зээлийн үйлчилгээний хураамжийн орлого	1,389,111	958,814
Нийт хураамж, шимтгэлийн орлого	13,244,471	8,886,652
Хураамжийн зардал	(483,578)	(349,403)
Шимтгэлийн зардал	(389,992)	(313,290)
Нийт хураамж шимтгэлийн зардал	(873,570)	(662,693)
Хураамж, шимтгэлийн цэвэр орлогын дүн	12,370,901	8,223,959

11. Арилжааны цэвэр олз (гарз)

Мянган төгрөгөөр	2022 он	2021 он
Ханшийн тэгшитгэлийн хэрэгжсэн олз	476	1,666
Ханшийн тэгшитгэлийн хэрэгжсэн гарз	(33,901)	(35,124)
Ханшийн тэгшитгэлийн хэрэгжээгүй олз	12,169	257,380
Ханшийн тэгшитгэлийн хэрэгжээгүй гарз	(14,568)	(381,095)
Арилжааны цэвэр гарз	(35,824)	(157,173)

12. Үнэ цэнийн бууралтын алдагдал/буцаалт

ББСБ-ын санхүүгийн хөрөнгөд тооцсон үнэ цэнийн бууралтыг 2022 оны 12-р сарын 31-ний байдлаар харуулбал дараах байдалтай байна. Үүнд:

Мянган төгрөгөөр	Тодруулга	Шатлал 1	Шатлал 2	Шатлал 3	Нийт
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө	16	(87,712)	-	-	(87,712)
Харилцагчдад олгосон зээл	18	684,294	(366,400)	(5,418,595)	(5,100,701)
Бусад санхүүгийн хөрөнгө	19	-	(532)	(353,318)	(353,850)
Өмчлөх бусад хөдлөх болон үл хөдлөх хөрөнгө	21-22	-	(21,328)	(149,029)	(170,357)
Нийт үнэ цэнийн бууралтын гарз		596,582	(388,260)	(5,920,942)	(5,712,620)

ББСБ-ын санхүүгийн хөрөнгөд тооцсон үнэ цэнийн бууралтыг 2021 оны 12-р сарын 31-ний байдлаар харуулбал дараах байдалтай байна. Үүнд:

Мянган төгрөгөөр	Тодруулга	Шатлал 1	Шатлал 2	Шатлал 3	Нийт
Харилцагчдад олгосон зээл	18	(622,733)	87,844	(208,566)	(743,455)
Бусад санхүүгийн хөрөнгө	19	-	(354)	185,630	185,276
Өмчлөх бусад хөдлөх болон үл хөдлөх хөрөнгө	21-22	-	-	(293,067)	(293,067)
Нийт үнэ цэнийн бууралтын гарз		(622,733)	87,490	(316,003)	(851,246)

13. Ажилтнуудтай холбоотой зардал

Мянган төгрөгөөр	2022 он	2021 он
Ажилчдад олгосон цалин, урамшуулал	7,678,534	4,799,327
Ажилтнуудад олгосон олговор, тэтгэмж	178,944	220,407

Мянган төгрөгөөр	2022 он	2021 он
Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардал	1,000,917	505,993
Нийт ажилтнуудтай холбоотой зардал	8,858,395	5,525,727

14. Үйл ажиллагааны болон бусад зардал

Мянган төгрөгөөр	2022 он	2021 он
Албан томилолтын зардал	358,752	58,823
Сургалтын зардал	164,715	88,073
Зээл олгохтой холбоотой зардал	40,601	41,507
Аудитын төлбөр, мэргэжлийн үйлчилгээний зардал	1,258,089	734,397
Даатгалын зардал	394,690	225,572
Түрээсийн зардал	351,729	149,192
Зохицуулалтын үйлчилгээний хураамж	17,728	25,120
Ашиглалтын зардал	113,864	118,271
Урсгал засварын зардал	171,370	81,328
Харилцаа холбооны зардал	536,808	310,387
Тээвэр, шатахууны зардал	34,513	39,568
Сэлбэг, хэрэгслийн зардал	13,568	5,416
Хөдөлмөр, хамгааллын зардал	203,962	99,381
Автоматжуулалттай холбоотой зардал	1,833,693	601,965
Зар сурталчилгааны зардал	1,605,751	1,271,747
Бичиг хэргийн зардал	166,794	155,754
Ариун цэврийн зардал	50,448	33,248
Үндсэн хөрөнгө данснаас хассаны гарз	26,975	2,052
Хуулийн зөвлөгөө авах, өмгөөллийн үйлчилгээний зардал	156,425	12,000
Нотариатын зардал	13,398	11,825
Тэмдэгтийн хураамж	396	15,555
АТӨЯХАТатвар	307	-
Бусад	280,238	122,221
Нийт үйл ажиллагааны зардал	7,794,814	4,203,402

Үйл ажиллагааны бус бусад зардлууд

Баяр ёслолын зардал	386,296	299,710
Зочин төлөөлөгчийн зардал	185,501	79,785
Баримтгүй зардал	32,043	26,181
Хандивын зардал	5,700	1,350
Торгуулийн зардал	5,070	558
Бусад	77,906	62,392
Нийт үйл ажиллагааны бус бусад зардлын дүн	692,516	469,976

Нийт үйл ажиллагааны болон бусад зардлын дүн	8,487,330	4,673,378
---	------------------	------------------

15. Орлогын татварын зардал

Мянган төгрөгөөр	2022 он	2021 он
Тайлант жилийн татвар	9,220,591	4,203,751
Хойшлогдсон татвар (тодруулга 35-с харна уу)	116,952	296,277
Дүн	9,337,543	4,500,028
Үр ашигт татварын хувь хэмжээний нэгтгэл нь дараах байдалтай байна. Үүнд:		
Мянган төгрөгөөр	2022 он	2021 он
Татварын өмнөх ашиг (СТОУС-ын дагуу)	42,963,107	23,710,318
Бусдад суутгуулсан орлого-10%	(157,543)	(664,269)
Бусдад суутгуулсан орлого-5%	-	(28,154)
Хасагдахгүй зардал	1,864,977	871,490
Хөрөнгөтэй холбоотойгоор тайлант үед үүссэн татвар ногдох түр зөрүү	(520,793)	(1,562,926)
Нийт татвар ногдох орлого	44,149,748	22,326,459
Нийтлэг хувь хэмжээгээр ногдох орлогын албан татвар (2021: 20.11%)	9,204,837	4,135,916
Бусдад суутгуулсан орлогын орлогын албан татвар (2021: 10%)	15,754	66,427
Бусдад суутгуулсан орлогын орлогын албан татвар (2021: 5%)	-	1,408
Хойшлогдсон орлогын албан татварын зардал	116,952	296,277
Орлогын албан татварын зардал	9,337,543	4,500,028

16. Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө

Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө нь дараахаас бүрдэнэ. Үүнд:

Мянган төгрөгөөр	2022 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2021 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Бэлэн мөнгө	115,443	20
Банкны харилцахын үлдэгдэл		
- Төгрөг	20,313,084	21,229,748
- Ам.доллар	5,401,391	155,158
- Иен	939,654	160,831
- Евро	3,067	89
- Сом	299,955	484,377
	26,957,151	22,030,203
Хугацаагүй хадгаламж		
- Төгрөг	7,968	108,528
Хугацаатай хадгаламж		
- Төгрөг	23,050,283	2,500,000
Мөнгөн, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралт	(87,712)	-
Дүн	50,043,133	24,638,751

Тайлант оны эцсээр дараах хязгаарлагдсан мөнгөн хөрөнгүүд байна. Үүнд:

- Бүгд найрамдах Киргиз улсын Бишкек хотын "Свердловск" дүүргийн шүүхийн шийдвэрийн дагуу 36,971 мянган төгрөг(1,100 сом)-ийн мөнгөн хөрөнгийг хураан авсан байна.
- Хадгаламжууд нь бүгд төгрөгийн хадгаламж байна. Эдгээр хадгаламжуудыг дуусвар болох хугацаанаас нь өмнө татахыг хязгаарласан. Хэрэв хугацаанаас нь өмнө хадгаламжийн гэрээг цуцалбал, жилийн хүү нь 0-2.4% болж буурах нөхцөлтэй.

2022 оны 12 сарын 31-ний байдлаар хадгаламжийн мэдээллүүдийг доор харуулав. Үүнд:

Банкны нэр	Эхэлсэн огноо	Дуусах огноо	Хүүний хувь жилийн	Дүн мянган төгрөгөөр
Голомт банк	10/14/2022	1/1/2023	8.50%	1,500,000
Голомт банк	12/22/2022	1/22/2023	10%	3,000,000
Голомт банк	12/23/2022	1/2/2023	8.50%	3,000,000
Хаан банк	12/22/2022	1/4/2023	8.50%	5,000,000
Транс банк	12/23/2022	1/2/2023	8%	1,000,000
Худалдаа хөгжлийн банк	11/12/2022	1/1/2023	8.70%	1,030,388
Капитрон банк	10/1/2022	1/1/2023	5.80%	7,019,895
Хаан банк	12/28/2022	1/11/2023	8.50%	1,500,000
Нийт хадгаламж				23,050,283

2021 оны 12 сарын 31-ний байдлаар хадгаламжийн мэдээллүүдийг доор харуулав. Үүнд:

Банкны нэр	Эхэлсэн огноо	Дуусах огноо	Хүүний хувь жилийн	Дүн мянган төгрөгөөр
Худалдаа хөгжлийн банк	09/01/2021	02/11/2022	5%	2,500,000
Нийт хадгаламж				2,500,000

17. Үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүр

Мянган төгрөгөөр	2022 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2021 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Ам.долларын своп хэлцэлзэрх санхүүгийн хөрөнгө	3,444,600	3,988,318
Ам.долларын своп хэлцэлзэрх санхүүгийн ер төлбөр	(2,932,815)	(3,804,735)
Цэвэр дүн	511,785	183,583

Своп хэлцэл нь Бүгд найрамдах Киргиз улсын банктай байгуулсан 1,000 мянган ам долларыг сом руу хөрвүүлэх гэрээ байна.

18. Харилцагчид олгосон зээл-цэвэр

18.1. Харилцагчдад олгосон зээл болон түүний хүүгийн авлагыг чанарын ангилаар харуулбал:

Мянган төгрөгөөр	2022 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2021 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Активын ангилаал		
Шатлал 1	262,545,112	169,845,511

Мянган төгрөгөөр	2022 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2021 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Шатлал 2	14,315,215	3,928,047
Шатлал 3	13,650,230	4,882,123

Нийт дүн	290,510,557	178,655,681
-----------------	--------------------	--------------------

Хүлээгдэж буй алдагдал	(8,179,303)	(3,146,865)
------------------------	-------------	-------------

Зээлийн цэвэр дүн	282,331,254	175,508,816
--------------------------	--------------------	--------------------

Групп нь зээлийн хүлээгдэж буй алдагдлыг хэмжихдээ СТОУС 9 "Санхүүгийн хэрэглүүр" буюу Тодруулга 5.11-д заасан 3 шатлалт ерөнхий аргыг ашиглан хэмждэг байна.

18.2. Харилцагчдад олгосон зээл болон түүний хүүгийн авлагыг бүтээгдэхүүний ангиллаар харуулбал:

Мянган төгрөгөөр	2022 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2021 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Бүтээгдэхүүний ангилал		
Бизнесийн зээл	154,523,422	73,872,970
Автомашины зээл	39,942,075	52,175,088
Хэрэглээний зээл	25,137,696	15,995,299
Цахим зээл	66,580,927	36,187,091
Покет-зороо цахим зээл	4,227,684	286,114
Кредит картны зээл	98,753	139,119

Нийт дүн	290,510,557	178,655,681
-----------------	--------------------	--------------------

Хүлээгдэж буй алдагдал	(8,179,303)	(3,146,865)
------------------------	-------------	-------------

Зээлийн цэвэр дүн	282,331,254	175,508,816
--------------------------	--------------------	--------------------

18.3. Харилцагчдад олгосон зээл болон түүний хүүгийн авлагын хүлээгдэж буй алдагдал

Мянган төгрөгөөр	2022 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2021 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Хүлээгдэж буй алдагдал		
Эхний үлдэгдэл	3,146,865	2,742,355
Тайлант хугацааны зээлийн хүлээгдэж буй алдагдлын зардал	9,121,616	1,343,729
Тайлант хугацааны зээлийн хүлээгдэж буй алдагдлын буцаалт	(4,004,959)	(907,562)
Данснаас хассан зээл	(84,219)	(31,657)

Тайлант жилийн цэвэр хүлээгдэж буй алдагдлын нөөц	5,032,438	404,510
--	------------------	----------------

Эцсийн үлдэгдэл	8,179,303	3,146,865
------------------------	------------------	------------------

18.4. Харилцагчдад олгосон зээл болон түүний хүүгийн авлагыг бүтээгдэхүүний ангилал болон чанарын ангиллаар харуулбал:

Мянган төгрөгөөр	Бүлгийн үнэлгээ	Зээл болон түүний авлагын нийт дүн	ХБЗА хувь	ХБЗА дун
Активын ангилал-бүтээгдэхүүний төрлөөр				
Бизнесийн зээл-хэвийн	Шатлал-1	142,103,214	0.47%	661,272
Бизнесийн зээл-хугацаа хэтэрсэн	Шатлал-2	8,190,322	5.16%	422,738
Бизнесийн зээл-чанаргүй	Шатлал-3	4,229,886	44.45%	1,879,996
Автомашины зээл-хэвийн	Шатлал-1	38,679,096	0.32%	125,023
Автомашины зээл-хугацаа хэтэрсэн	Шатлал-2	697,571	9.81%	68,430
Автомашины зээл-чанаргүй	Шатлал-3	565,408	35.04%	198,139
Хэрэглээний зээл-хэвийн	Шатлал-1	22,319,565	0.31%	69,572
Хэрэглээний зээл-хугацаа хэтэрсэн	Шатлал-2	822,983	2.66%	21,920
Хэрэглээний зээл-чанаргүй	Шатлал-3	1,995,148	36.10%	720,191
Цахим зээл-хэвийн	Шатлал-1	56,199,001	1.15%	647,835
Цахим зээл-хугацаа хэтэрсэн	Шатлал-2	3,810,254	2.06%	78,503
Цахим зээл-чанаргүй	Шатлал-3	6,571,672	47.74%	3,137,609
Кредит картны зээл-хэвийн	Шатлал-1	98,753	0.30%	300
Кредит картны зээл-хугацаа хэтэрсэн	Шатлал-2	-	0.00%	-
Кредит картны зээл-чанаргүй	Шатлал-3	-	0.00%	-
Покет зеро цахим зээл-хэвийн	Шатлал-1	3,929,789	1.10%	43,300
Покет зеро цахим зээл-хугацаа хэтэрсэн	Шатлал-2	108,669	0.89%	968
Покет зеро цахим зээл-чанаргүй	Шатлал-3	189,226	54.70%	103,507
Нийт дүн		290,510,557		8,179,303

18.5. Харилцагчдад олгосон зээл болон түүний хүүгийн авлагыг бүтээгдэхүүны ангилал болон чанарын ангиллаар харуулбал:

Мянган төгрөгөөр	Бизнесийн зээл	Автомашины зээл	Хэрэглээний зээл	Цахим зээл	Кредит картны зээл	Покет-зеро цахим зээл	Нийт
Зээлийн бүтээгдэхүүний тайлант жилийн хөдөлгөөн							
2021 оны 1 сарын 1	41,155,247	28,729,831	16,353,655	9,920,057	230,182	33,480	96,422,452
Тайлант жилд нэмэгдсэн	104,325,177	92,602,693	21,638,948	39,559,766	688,664	2,789,081	261,604,329
Тайлант жилд төлөгдсэн	(71,607,454)	(69,157,436)	(21,997,304)	(13,292,732)	(779,727)	(2,536,447)	(179,371,100)
Зээлийн эрсдэлийн сангийн дүн	(1,777,252)	(580,526)	(188,354)	(592,079)	(3,332)	(5,322)	(3,146,865)
2021 оны 12 сарын 31	72,095,718	51,594,562	15,806,945	35,595,012	135,787	280,792	175,508,816
Тайлант жилд нэмэгдсэн	165,075,788	122,834,857	39,431,626	267,506,320	229,555	12,536,043	607,614,189
Тайлант жилд төлөгдсэн	(82,648,084)	(134,487,344)	(30,100,875)	(236,520,405)	(266,589)	(8,589,151)	(492,612,448)

Мянган төгрөгөөр	Бизнесийн зээл	Автомашины зээл	Хэрэглээний зээл	Цахим зээл	Кредит картны зээл	Покет-зоро цахим зээл	Нийт
Зээлийн эрдэлийн сангийн дүн	(2,964,006)	(391,592)	(811,683)	(3,863,947)	(300)	(147,775)	(8,179,303)
2022 оны 12 сарын 31	151,559,416	39,550,483	24,326,013	62,716,980	98,453	4,079,909	282,331,254

18.6. Харилцагчдад олгосон зээл болон түүний хүүгийн авлагын хөдөлгөөнийг шатлал тус бүрээр харуулбал:

Мянган төгрөгөөр	Шатлал 1	Шатлал 2	Шатлал 3	Нийт
Зээлийн бүтээгдэхүүний тайлант жилийн хөдөлгөөн				
2021 оны 1 сарын 1	169,845,511	3,928,047	4,882,123	178,655,681
Нэмэгдсэн	639,090,884	86,348,462	19,016,116	744,455,462
Тайлант жил нэмэгдсэн	586,529,028	13,554,682	2,964,573	603,048,283
Шатлал 1-с шилжсэн	-	72,126,704	434,708	72,561,412
Шатлал 2-с шилжсэн	43,809,264	-	15,616,835	59,426,099
Шатлал 3-с шилжсэн	8,752,592	667,077	-	9,419,669
Хасагдсан				
	(546,391,283)	(75,961,294)	(10,248,009)	(632,600,586)
Төлсөн	(499,004,939)	(26,343,911)	(3,322,388)	(528,671,237)
Шатлал 1 рүү шилжсэн	-	(39,805,489)	(7,166,468)	(46,971,956)
Шатлал 2 рүү шилжсэн	(84,575,505)	-	(545,794)	(85,121,299)
Шатлал 3 рүү шилжсэн	(506,914)	(13,799,778)	-	(14,306,692)
2021 оны 12 сарын 31	262,545,112	14,315,215	13,650,230	290,510,557

18.7. Харилцагчдад олгосон зээл болон түүний хүүгийн авлагын үлдэгдлийг валютаар харуулбал:

2022 оны 12 сарын 31-ний байдлаар олгосон зээл болон хүүний авлагын үлдэгдлийг валютаар харуулбал дараах байдалтай байна. Үүнд:

Мянган төгрөгөөр	Төгрөг	Ам.доллар	Сом	Иен	Нийт
Харилцагчид олгосон зээл	245,064,563	19,698,132	750,316	17,043,015	282,556,026
Харилцагчид олгосон зээлийн хүүгийн авлага	7,264,829	257,158	14,541	418,003	7,954,531
Нийт зээл	252,329,392	19,955,290	764,857	17,461,018	290,510,557
Хүлээгдэж буй алдагдлын нөөц					(8,179,303)
Цэвэр дүн	252,329,392	19,955,290	764,857	17,461,018	282,331,254

2021 оны 12 сарын 31-ний байдлаар олгосон зээл болон хүүний авлагын үлдэгдлийг валютаар харуулбал дараах байдалтай байна. Үүнд:

Мянган төгрөгөөр	Төгрөг	Ам.доллар	Сом	Иен	Нийт
Харилцагчид олгосон зээл	142,539,924	21,281,922	2,455,654	6,914,874	173,192,374
Харилцагчид олгосон зээлийн хүүгийн авлага	4,995,489	299,217	44,052	124,549	5,463,307

Мянган төгрөгөөр	Төгрөг	Ам.доллар	Сом	Иен	Нийт
Нийт зээл	147,535,413	21,581,139	2,499,706	7,039,423	178,655,681
Хүлээгдэж буй алдагдлын нөөц	-	-	-	-	(3,146,865)
Цэвэр дүн	147,535,413	21,581,139	2,499,706	7,039,423	175,508,816

19. Бусад санхүүгийн хөрөнгө-цэвэр

Мянган төгрөгөөр	2022 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2021 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Зээлдэгчээс авах авлага	941,876	1,050,459
Холбоотой талаас авах авлага	774,303	868,203
Хөрөнгө оруулалтын хүүний авлага	287,883	-
Бусад авлага	443,790	1,505,262
Ажилчдаас авах авлага	90,826	-
 Нийт дүн	 2,538,678	 3,423,924
Хүлээгдэж буй алдагдлын нөөц	(508,112)	(149,218)
 Цэвэр дүн	 2,030,566	 3,274,706

*Зээлдэгчээс авах авлага нь зээлдэгчтэй байгуулсан эвлэрлийн гэрээний дагуу үлдэгдэл төлбөрийг төлөхөөр тохирсон дүнг харуулж байна.

19.1. Холбоотой талаас авах авлага

Мянган төгрөгөөр	2022 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2021 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Инвесткор эй ай лаб ХХК	-	84,186
Инвесткор лизинг ХХК	-	7,436
Эс ай би жэй холдинг ХХК	-	2,278
Эс ай би жэй капитал ХХК	774,303	774,303
 Нийт дүн	 774,303	 868,203

19.2. Хүлээгдэж буй алдагдлын нөөц

2022 оны 12 сарын 31-ний байдлаар бусад санхүүгийн хөрөнгийн хүлээгдэж буй алдагдлын нөөц дараах байдалтай байна. Үүнд:

Мянган төгрөгөөр	Бүлгийн үнэлгээ	Авлагын дүн	ХБЗА хувь	ХБЗА дүн
Хүлээгдэж буй алдагдлын нөөц				
Бусад санхүүгийн хөрөнгө-хэвийн	Шатлал-1	1,984,640	0%	-
Бусад санхүүгийн хөрөнгө-хугацаа хэтэрсэн	Шатлал-2	31,412	5%	1,570
Бусад санхүүгийн хөрөнгө-хэвийн бус	Шатлал-3	13,750	25%	3,437
Бусад санхүүгийн хөрөнгө-эргэлзээтэй	Шатлал-3	11,542	50%	5,771

Мянган төгрөгөөр	Бүлгийн үнэлгээ	Авлагын дүн	ХБЗА хувь	ХБЗА дүн
Бусад санхүүгийн хөрөнгө-муу	Шатлал-3	497,334	100%	497,334
Нийт дүн		2,538,678		508,112
2021 оны 12 сарын 31-ний байдлаар бусад санхүүгийн хөрөнгийн хүлээгдэж буй алдагдлын нөөц дараах байдалтай байна. Үүнд:				
Мянган төгрөгөөр	Бүлгийн үнэлгээ	Авлагын дүн	ХБЗА хувь	ХБЗА дүн
Хүлээгдэж буй алдагдлын нөөц				
Бусад санхүүгийн хөрөнгө-хэвийн	Шатлал-1	3,261,209	0%	-
Бусад санхүүгийн хөрөнгө-хугацаа хэтэрсэн	Шатлал-2	9,057	5%	453
Бусад санхүүгийн хөрөнгө-хэвийн бус	Шатлал-3	5,290	25%	1,322
Бусад санхүүгийн хөрөнгө-эргэлзээтэй	Шатлал-3	1,851	50%	926
Бусад санхүүгийн хөрөнгө-муу	Шатлал-3	146,517	100%	146,517
Нийт дүн		3,423,924		149,218

20. Хөрөнгө оруулалт

20.1. Өрийн болон өмчийн хэрэгсэлд оруулсан хөрөнгө оруулалт

Мянган төгрөгөөр	2022 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2021 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Бусад дэлгэрэнгүй орлогоор бүртгэх хөрөнгө оруулалт (1)	2,479,729	-
Хорогдуулсан өртгөөр бүртгэх хөрөнгө оруулалт (2)	4,442,986	-
Дүн	6,922,715	-

(1) Групп нь 2022 оны 11 сарын 18-нд Голомт банкны нэг бүр нь 1,285 төгрөгийн үнэтэй, нийт 1,946,412 ширхэг хувьцааг худалдаж авсан. Гэрээний нөхцөлийн дагуу худалдаж авсан хувьцааг 6 сарын турш арилжаанд оруулахгүй. 2022 оны 12 сарын 31-нээр нэгж хувьцааны ханш нь 1,274 төгрөг байна.

(2) 2022 оны 12 сарын 31-нээр хорогдуулсан өртгөөр бүртгэх хөрөнгө оруулалтын мэдээлэл болон үлдэгдэл нь дараах байдалтай байна. Үүнд:

Бондын нэр	Хүүгийн түвшин	Эхэлсэн огноо	Дуусах огноо	Тоо ширхэг	Нэгжийн үнэ /төгрөг/	Нийт үнэ /мянган төгрөг/
Актив гарден бонд	14.9%	8/22/2022	10/5/2023	201	1,000,000	201,000
IC REIT	8.7%	8/10/2022	8/11/2023	200	1,000,000	200,000
МИК ББ33 бонд	6.8%	10/5/2022	12/28/2024	9,836	334,688	3,291,986
Актив бонд - Транч 3	15.6%	12/27/2022	1/27/2023	350	1,000,000	350,000
Хан-Алтай бонд Транч 1	8%	12/27/2022	1/27/2023	4,000	100,000	400,000
Нийт дүн					4,442,986	

21. Өмчлөх бусад үл хөдлөх хөрөнгө-ӨБҮХХ

Мянган төгрөгөөр	2022 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2021 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Өмчлөх бусад үл хөдлөх хөрөнгө	1,302,370	1,554,088
Эрсдэлийн сан	(740,920)	(770,520)
Дүн	561,450	783,568
21.1. Өмчлөх бусад үл хөдлөх хөрөнгийн эрсдэлийн сан		
Мянган төгрөгөөр	2022 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	Эрсдэлийн сангийн хувь
Хэвийн	561,450	0%
Хугацаа хэтэрсэн	-	5%
Хэвийн бус	-	25%
Эргэлзээтэй	-	50%
Муу	740,920	100%
Нийт	1,302,370	740,920
21.2. Өмчлөх бусад үл хөдлөх хөрөнгийг өөрчлөлтөөр нь харуулбал		
Мянган төгрөгөөр	2022 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2021 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Эхний үлдэгдэл	783,568	1,315,438
Нэмэгдсан	946,050	1,017,416
Хасагдсан	(427,248)	(778,766)
Эцсийн үлдэгдэл	1,302,370	1,554,088
Эрсдэлийн сан	(740,920)	(770,520)
ӨБҮХХ цэвэр	561,450	783,568

22. Бусад санхүүгийн бус хөрөнгө

Мянган төгрөгөөр	2022 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2021 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Оффисын засварын урьдчилгаа	4,799,851	191,500
Программын засвар, үйлчилгээний урьдчилгаа	445,120	764,234
Андеррайтер, зөвлөх үйлчилгээний урьдчилгаа	533,871	324,621
Тээврийн хэрэгслийн урьдчилгаа	314,970	-
Бусад урьдчилгаа	735,614	489,579
Зар сурталчилгааны урьдчилгаа төлбөр	279,100	-
Урьдчилж төлсөн зардлын нийт дүн	7,108,526	1,769,934
Өмчлөх бусад хөдлөх хөрөнгө-цэвэр	991,014	-
Бараа материал	163,044	126,464
Бусад санхүүгийн бус авлага	159,869	83,662
Бусад санхүүгийн бус хөрөнгийн дүн	8,422,453	1,980,060

Урьдчилж төлсөн зардлын хөдөлгөөн дараах байдалтай байна. Үүнд:

Мянган төгрөгөөр	2022 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2021 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Эхний үлдэгдэл	1,769,934	276,885
Нэмэгдсэн	16,503,585	4,472,686
Хасагдсан (зардлаар хүлээн зөвшөөрсөн)	(9,556,999)	(1,091,199)
Хасагдсан (хөрөнгөөр хүлээн зөвшөөрсөн)	(1,607,994)	(1,888,438)
Урьдчилж төлсөн зардлын дүн	7,108,526	1,769,934

23. Үндсэн хөрөнгө

Мянган төгрөгөөр	Барилга байгууламж	Компьютер техник хэрэгсэл	Тээврийн хэрэгсэл	Тавилга, Дуусаагүй барилга	Нийт
Өртөг					
2021.01.01-ний үлдэгдэл	212,871	846,918	45,490	493,454	4,168,849
Нэмэгдсэн	18,491	660,296	96,031	289,364	-
Хасагдсан	(18,491)	(278,240)	(16,500)	(38,019)	(4,168,849)
2021.12.31-ний үлдэгдэл	212,871	1,228,974	125,021	744,799	-
Худалдаж авсан	-	740,947	400,467	347,115	-
Данснаас хассан	(194,379)	(294,421)	(23,100)	(112,021)	-
2022.12.31-ний үлдэгдэл	18,492	1,675,500	502,388	979,893	-
Хуримтлагдан элэгдэл					
2021.01.01-ний үлдэгдэл	(12,439)	(298,135)	(8,936)	(77,483)	-
Байгуулсан элэгдэл	(10,684)	(384,486)	(11,833)	(72,201)	-
Данснаас хассан	2,170	111,978	3,490	5,032	-
2021.12.31-ний үлдэгдэл	(20,953)	(570,643)	(17,279)	(144,652)	-
Байгуулсан элэгдэл	(3,850)	(669,366)	(40,336)	(163,662)	-
Данснаас хассан	21,459	216,715	460	28,747	-
2022.12.31-ний үлдэгдэл	(3,344)	(1,023,294)	(57,155)	(279,567)	-
Үлдэгдэл өртөг					
2021.12.31-ний үлдэгдэл	191,918	658,331	107,742	600,147	-
2022.12.31-ний үлдэгдэл	15,148	652,206	445,233	700,326	-

Тайлант өдрөөр барьцаанд байгаа Группийн үндсэн хөрөнгө байхгүй байна. Өмнөх тайлант онд 4,168,849 мянган төгрөгийн үлдэгдэл өртөг бүхий дуусаагүй барилгыг бусдаас авсан зээлийн төлбөрт шилжүүлсэн.

Элэгдлийн зардлыг Биет бус хөрөнгийн хорогдуулгын зардал, Ашиглах эрхтэй хөрөнгийн элэгдлийн зардлын хамт Ашиг алдагдал болон бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайланд тусад нь толилуулсан.

24. Биет бус хөрөнгө

Мянган төгрөгөөр	Програм хангамж	Патент, Лиценз	Нийт
Өртөг			
2021 оны 1 сарын 1-ний үлдэгдэл	2,897,730	-	2,897,730
Нэмэгдсэн	119,793	-	119,793
Хасагдсан	-	-	-
2021 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	3,017,523	-	3,017,523
Нэмэгдсэн	1,707,198	109,151	1,816,349
Хасагдсан	(245,759)	-	(245,759)
2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний үлдэгдэл	4,478,962	109,151	4,588,113
Хуримтлагдсан хороцуулга			
2021 оны 1 сарын 1-ний үлдэгдэл	(103,995)	-	(103,995)
Нэмэгдсэн	(306,750)	-	(306,750)
Данснаас хасагдсан	-	-	-
2021 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	(410,745)	-	(410,745)
Нэмэгдсэн	(432,090)	-	(432,090)
Данснаас хасагдсан	73,360	-	73,360
2022 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	(769,475)	-	(769,475)
Үлдэгдэл өртөг			
2021 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2,606,778	-	2,606,778
2022 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	3,709,487	109,151	3,818,638

Хороцуулгын зардлыг Үндсэн хөрөнгийн элэгдлийн зардал, Ашиглах эрхтэй хөрөнгийн элэгдлийн зардлын хамт ашиг, алдагдал болон бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайланд тусад нь толилуулсан.

Тайлант онд 1,037,459.0 мянган төгрөгийг Покет цахим зээлийн системийн өртөгт, 293,211.6 мянган төгрөгийг зээлийн судалгааны Смарт Лос системийн өртөгт капиталжуулсан, үлдсэн нэмэгдсэн дүн нь бусад системийн капиталжуулалттай холбоотой байна.

25. Хөрөнгө ашиглах эрх

25.1. Ашиглах эрхтэй хөрөнгө

Мянган төгрөгөөр	Нийт
Өртөг	
2021 оны 1 сарын 1-ний үлдэгдэл	2,013,240
Нэмэгдсэн	1,412,845
Хасагдсан	(616,213)
2021 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2,809,872
Нэмэгдсэн	1,791,260
Хасагдсан	(855,420)
2022 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	3,745,712
Элэгдэл	
2021 оны 1 сарын 1-ний үлдэгдэл	(863,701)

Мянган төгрөгөөр	Нийт
Нэмэгдсэн	(908,617)
Хасагдсан	357,714
2022 оны 1 сарын 1-ний үлдэгдэл	(1,414,604)
Нэмэгдсэн	(1,211,127)
Хасагдсан	643,386
2022 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	(1,982,345)
Үлдэгдэл өртөг	
2021 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	1,395,268
2022 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	1,763,367

Элэгдлийн зардлыг Биет бус хөрөнгийн хорогдуулгын зардал, Үндсэн хөрөнгийн элэгдлийн зардлын хамт Ашиг алдагдал болон бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайланд тусад нь толилуулсан.

25.2. Түрээсийн өр төлбөр

Дараах хүснэгтэд Группийн түрээсийн үйл ажиллагааг ашиглах эрхтэй хөрөнгийн төрөл тус бүрээр харуулав. Үүнд:

Ашиглах эрхтэй хөрөнгө	Түрээсэлсэн хөрөнгийн тоо	Түрээсийн хугацаа	Хугацааг сунгах сонголттой түрээсийн тоо	Худалдаж авах сонголттой түрээсийн тоо	Хувьсах төлбөрийн нөхцөлтэй түрээсийн тоо	Цуцлах сонголттой түрээсийн тоо
Оффис	1	1 жил	-	-	-	-
Салбарууд	18	1-5 жил	15	-	-	-

Түрээсийн өр төлбөр нь санхүүгийн түрээсийн дагуу эзэмшиж байгаа хөрөнгөөр баталгаажсан байна. Тайлант жилийн эцсээр санхүүгийн түрээсийн хамгийн бага төлбөр нь дараах байдалтай байна. Үүнд:

Мянган төгрөгөөр	1 жилийн дотор	1-2 жил	2-с дээш жил	Нийт
2022 оны 12 сарын 31				
Түрээсийн төлбөр	1,345,707	359,840	135,520	1,841,067
Санхүүгийн зардал	(111,877)	(85,016)	(20,057)	(216,950)
Цэвэр өнөөгийн үнэ цэнэ	1,233,830	274,824	115,463	1,624,117

26. Итгэлцлийн үйлчилгээний эх үүсвэр

Мянган төгрөгөөр	2022 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2021 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Хувь хүн	75,886,107	47,314,840
Нийт хувь хүнээс татсан итгэлцэл	75,886,107	47,314,840
Хуулийн этгээд	6,880,419	3,884,812
Хуулийн этгээд-Холбоотой тал	222,688	1,136,071
Нийт хуулийн этгээдээс татсан итгэлцэл	7,103,107	5,020,883
Хуримтлуулсан хүүгийн өр	2,451,655	4,142,002
Нийт итгэлцлийн эх үүсвэр болон хүүгийн дүн	85,440,869	56,477,725

Итгэлцлийн үйлчилгээний эх үүсвэр нь сарын 0.25%-3.2% хүртэлх хүйтэй, 5 жил хүртэлх хугацаатай хувь хүн болон аж ахуйн нэгжээс татан төвлөрүүлсэн эх үүсвэрийг илэрхийлж байна.

26.1. Итгэлцлийн үйлчилгээний эх үүсвэрийг валютаар илэрхийлбэл:

Мянган төгрөгөөр	Хүүгийн түвшин	2022 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2021 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Төгрөг	3.0%-38.8%	67,517,802	52,340,516
Ам.доллар	3.5%-6.5%	17,844,568	3,728,935
Иен	5%	78,499	408,274
Нийт итгэлцлийн эх үүсвэр болон хүүгийн төлбөр		85,440,869	56,477,725

27. Банк санхүүгийн байгууллагаас авсан зээл

Мянган төгрөгөөр	2022 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2021 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Урт хугацаат зээл		
МИК ОССК ХХК-с авсан зээл (1)	39,083,004	9,999,973
Lendahand (2)	3,693,669	-
Финанс кредит банкнаас авсан зээл (3)	1,219,144	236,730
Азийн банк (4)	1,206,092	-
Фронтирс Эм Си Си (5)	3,283,185	-
Зээлийн хүүгийн өглөг	648,872	19,020
Нийт урт хугацаат зээл болон хүү	49,133,966	10,255,723

Богино хугацаат зээл

Голомт банк – YXX болон автомашин барьцаалсан зээлийн багц барьцаалсан зээл (6)	1,500,000	1,500,000
ХХБ – хадгаламж барьцаалсан зээл	-	1,490,000
ХХБ-кредит карт санхүүжүүлэх зээл (7)	98,752	139,119
М банкнаас авсан зээл (8)	4,500,000	-
И Эм Эф Микрофинанс фанд (9)	7,233,660	8,546,400
Бусад санхүүгийн байгууллагын зээл (10)	6,712,559	8,075,450
Холбоотой этгээдээс авсан зээл	-	3,937,771
Зээлийн хүүгийн өглөг	279,434	451,996
Нийт богино хугацаат зээл болон хүү	20,324,405	24,140,736

Нийт зээл болон өр төлбөр	69,458,371	34,396,459
----------------------------------	-------------------	-------------------

(1) 2021 оны 12 сарын 28-ны өдөр "Монголын ипотекийн корпораци ОССК" ХХК-тай ХХАГ-21/14-06 тоот "Зээлийн хөрөнгийн багц худалдах, худалдан авах ерөнхий гэрээ" байгуулсан. Гэрээний дагуу 2021 оны 12 сард жилийн 16.5%-ийн хүүтэй 9.9 тэрбум төгрөг, 2022 онд жилийн 16.5%-20.5%-ийн хүүтэй, 48.9 тэрбум төгрөгийг татаж, 19.8 тэрбум төгрөгийг төлж жилийн эцсээр 39.1 тэрбум төгрөгийн зээлийн өр төлбөртэй байна.

(2) 2022 оны 03 дугаар сарын 01-ны өдөр "Хандс Он Би Ви" краудфандгийн үйлчилгээ үзүүлэгчтэй зээлийн эргэлтийн хөрөнгө санхүүжүүлэх зорилгоор 876F9A3B-E163-45AF-81F8-1E8B264AA352 тоот "Зээлийн гэрээ" байгуулсан. Уг гэрээнд зээлийн эрхийн хэмжээ гэрээ байгуулснаас нэг жилийн дотор үлдэгдэл нь хамгийн ихдээ 2.5 сая ам.доллар эсвэл хамгийн багадаа 1.5 сая ам.доллар, хугацаа нь транч бүрийн хувьд санжүүжилт босгосон өдрөөс 2 жил, үндсэн хүү жилийн 5 хувь, хугацаа хэтэрсэн хүү жилийн 2 хувь, ашиглагдаагүй зээлийн хувь жилийн 2 хувь гэж тусгасан байна. 2022 онд нийт 1,131.4 мянган ам.долларын зээл татаж тайлант хугацаанд гэрээнд тусгасан

төлбөрийн хуваарийн дагуу 5,905.5 ам.долларын хүү болон 59.1 мянган ам.долларын зээлийг буцаан төлж жилийн эцсээр 1,072.3 мянган ам.долларын үндсэн зээлийн үлдэгдэлтэй байна.

(3) 2021 оны 11-р сарын 23-ны өдөр Финанс Кредит Банктай №6552/05/00/11-2021 тоот "Зээлийн гэрээ" байгуулсан байна. Зээлийн гэрээнд зээлийн эрхийн хэмжээг 10.0 сая киргиз сом, транч бүрийн хувьд үндсэн хүү жилийн 16 хувь, 2024 оны 11-р сарын 24-ний өдрөөр дуусгавар болохоор тусгасан байна. 2022 оны 02-р сарын 04-ний өдөр №6552/05/00/11-2021 тоот зээлийн гэрээнд нөхцөл өөрчилж зээлийн эрхийн хэмжээг 15.0 сая киргиз сом болгон үндсэн хүүг жилийн 17-22 хувьтайгаар нэмэлт гэрээ байгуулсан. 2022 оны 06-р сарын 09-ний өдөр №6783/05/00/06-2022 тоот "Зээлийн гэрээ" гэрээ байгуулсан. Уг гэрээний дагуу зээлийн эрхийн хэмжээ 20.0 сая киргиз сом, транч бүрийн үндсэн хүү нь жилийн 22%, 2026 оны 06-р сарын 09-ний өдөр дуусгавар болохоор тусгагдсан байна. Хуваарийн дагуу 2022 онд нийт 10,3 сая киргиз сомын төлөлт хийж жилийн эцсээр 30,3 сая киргиз сомын үлдэгдэлтэй байна.

(4) 2022 оны 09-р сарын 12-ны өдөр Азийн банкнаас №60149685401 тоот "Зээлийн гэрээ" байгуулж 3 жилийн хугацаатай, жилийн 22%-ийн хүүгийн нөхцөлтэй 30.0 сая киргиз сомын зээл авсан. Эргэн төлөлтийн хуваарийн дагуу нийт 1,654,950.00 киргиз сомын хүүгийн төлөлт хийж жилийн эцсээр 30.0 сая киргиз сомын үлдэгдэлтэй байна.

(5) 2022 оны 01-р сарын 10-ны өдөр "Фронтирс Эм Си Си" ХХК-тай №0846 тоот сар бүрийн төлөлттэй "Зээлийн гэрээ" байгуулсан. Уг гэрээнд зээлийн хэмжээ 30.0 сая киргиз сом, хугацаа 2 жил, үндсэн хүү жилийн 16.5% гэж тусгагдсан байна. Мөн 2022 оны 07-р сарын 26-ны өдөр №0857 тоот "Зээлийн гэрээ" байгуулж 2 жилийн хугацаатай, жилийн 23%-ийн хүүгийн нөхцөлтэй 30.0 сая киргиз сомын зээл авсан. 2022 оны 12-р сарын 12-ны өдөр №0867 тоот "Зээлийн гэрээ" нэмэлтээр байгуулж 2 жилийн хугацаатай, жилийн 23%-ийн хүүгийн нөхцөлтэй 30.0 сая киргиз сомын зээл авсан. "Фронтирс Эм Си Си" ХХК-с авсан тус 3 зээлийг эргэн төлөлтийн хуваарийн дагуу нийт 8,335,000.00 киргиз сомын зээлийг буцаан төлж жилийн эцсээр 81,6 сая киргиз сомын өр төлбөрийн үлдэгдэлтэй байна.

(6) 2021 оны 05 дугаар сарын 31-ны өдөр Голомт банктай ЗГС000040615-1/LNFL дугаартай "Зээлийн гэрээ" байгуулсан, гэрээний дагуу 1.5 тэрбум хүртэлх зээлийн шугамын эрхтэй байна. Тайлант хугацаанд 6.3 тэрбум төгрөгийн зээл татаж 6.3 тэрбум төгрөг буцаан төлсөнөөр жилийн эцсээр 1.5 тэрбум төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

(7) 2017 оны 12-р сарын 19-ний өдөр Худалдаа хөгжлийн банктай байгуулсан №3Г/RCC171108030-2 тоот "Зээлийн эрх нээх үндсэн гэрээ"-ний дагуу авсан кредит картын үйлчилгээг санхүүжүүлэх зориулалттай зээл авсан. Уг үндсэн гэрээний нэмэлт гэрээ болох 2019 оны 12-р сарын 18-ний өдөр байгуулсан №3ЭНГ/171108030-2-2 тоот гэрээнд тусгагдсан нийт зээлийн хэмжээ нь 500 сая төгрөг байна.

(8) 2022 оны 05 сарын 30-ны өдөр №3Г/2022/05 тоот зээлийн гэрээ байгуулж 12 сарын хугацаатай, жилийн 21.6%-ийн хүүтэй, хугацааны эцэст үндсэн төлбөрийг төлөх 3.0 тэрбум төгрөгийн зээл, мөн 2022 оны 06 сарын 23-ны өдөр №3Г/2022/19 тоот зээлийн гэрээ байгуулж 14 сарын хугацаатай, жилийн 24%-ийн хүүтэй, хугацааны эцэст үндсэн төлбөрийг төлөх нөхцөлтэй 1.5 тэрум төгрөгийн зээлүүдийг тус тус авсан байна.

(9) 2021 оны 10 дугаар сарын 25-ны өдөр "И Эм Эф Микрофинанс фанд"-тай зээлийн эргэлтийн хөрөнгө санхүүжүүлэх зорилгоор № INVMON001 тоот "Зээлийн гэрээ" байгуулсан. Уг гэрээнд зээлийн эрхийн хэмжээ 3 сая ам.доллар, хугацаа 2 жил, үндсэн хүү жилийн 7.8 хувь, хугацаа хэтэрсэн хүү жилийн 2 хувь, ашиглагдаагүй зээлийн хувь жилийн 1 хувь гэж тусгагдсан байна. 2021 онд нийт 3 сая ам.долларын зээл татаж тайлант хугацаанд гэрээнд тусгагдсан төлбөрийн хуваарийн дагуу 238,116.68 ам долларын хүү болон 900 мянган ам.долларын зээлийг буцаан төлж жилийн эцсээр 2.1 сая ам.долларын үлдэгдэлтэй байна.

(10) Групп нь дараах санхүүгийн байгууллагуудаас авсан зээлтэй байна. Үүнд:

* 2020 оны 01 сарын 30-ны өдөр "Бридж Жапан" ХХК-тай байгуулсан №FL20013001 тоот зээлийн гэрээний дагуу 22.1 сая иенийг, нийт 3 жилийн хугацаатай бизнесийн үйл ажиллагаагаа санхүүжүүлэх зорилгоор авсан. Энэхүү зээл нь 2023 оны 01 сарын 29-ны өдөр дуусгавар болох ба зээлийн олголт хийгдсэн өдрөөс хойш жил бүрийн эцэст хүүгийн төлбөрийг төлөх, хугацааны эцэст үндсэн төлбөрийг төлөх нөхцөлтэй байна.

* 2020 оны 08 сарын 29-ны өдөр "Бридж Жапан" ХХК-тай байгуулсан №FL200829001 тоот зээлийн гэрээний дагуу 520 мянган долларыг, нийт 3 жилийн хугацаатай бизнесийн үйл ажиллагаагаа санхүүжүүлэх зорилгоор авсан. Энэхүү зээл нь 2023 оны 08 сарын 28-ны өдөр дуусгавар болох ба зээлийн олголт хийгдсэн өдрөөс хойш жил бүрийн эцэст хүүгийн төлбөрийг төлөх, хугацааны эцэст үндсэн төлбөрийг төлөх нөхцөлтэй байна.

* 2020 оны 10 сарын 30-ны өдөр "Бридж Жапан" ХХК-тай байгуулсан №FL201030-001 тоот зээлийн гэрээний дагуу 500 мянган долларыг, нийт 3 жилийн хугацаатай бизнесийн үйл ажиллагаагаа санхүүжүүлэх зорилгоор авсан. Энэхүү зээл нь 2023 оны 10 сарын 29-ны өдөр дуусгавар болох ба зээлийн олголт хийгдсэн өдрөөс хойш жил бүрийн эцэст хүүгийн төлбөрийг төлөх, хугацааны эцэст үндсэн төлбөрийг төлөх нөхцөлтэй байна.

* 2021 оны 08 дугаар сарын 25-ны өдөр "Рио Тинто Монголия" ХХК-тай жижиг дунд бизнес эрхлэгчдийг дэмжих зорилгоор "Хамтран ажиллах гэрээ" байгуулж 1 сая ам.доллартай тэнцэх төгрөгийн эх үүсвэрийн татсан. Тухайн гэрээний хэрэгжих хугацаа 2024 оны 11 сарын 25-ны өдөр дуусах бөгөөд энэ хугацаанд хүү, шимтгэл тооцохгүй байхаар байна.

Дээрх зээлүүд нь жилийн 0.00%-22.8%-н хүүтэй эх үүсвэрүүд байна.

Зээлийн үндсэн өр төлбөрийг харилцагчаар задлан харуулбал дараах байдалтай байна. Үүнд:

Мянган төгрөгөөр	Валют	2022 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2021 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
ХХБ – Хөдлөх эд хөрөнгө болон эдийн бус хөрөнгө бөрьцаалсан зээл	MNT	-	2,000,000
Бридж Жапан ХХК	USD	1,791,192	1,481,376
Бридж Жапан ХХК	USD	1,722,300	1,424,400
Бридж Жапан ХХК	JPY	576,147	546,754
Эс Ай Би Жэй Капитал ХХК	MNT	-	3,937,771
Рио Тинто Монгол ХХК	MNT	2,622,920	2,622,920
МИК ОССК ХХК	MNT	39,083,004	9,999,973
EMF Microfinance Fund AGMVK	USD	7,233,660	8,546,400
Lendahand	USD	3,693,669	-
Голомт банк – YXX болон автомашин барьцаалсан зээлийн багц барьцаалсан зээл	MNT	1,500,000	1,500,000
ХХБ – хадгаламж барьцаалсан зээл	MNT	-	1,490,000
ХХБ-кредит карт санхүүжүүлэх зээл	MNT	98,752	139,119
М банк	MNT	4,500,000	-
Финанс кредит банкнаас авсан зээл	KGS	1,219,144	236,730
Азийн банк	KGS	1,206,092	-
Фронтирс Эм Си Си	KGS	3,283,185	-
Нийт зээлийн үлдэгдэл		68,530,065	33,925,443
Зээлийн хүүгийн өглөг		928,306	471,016
Нийт		69,458,371	34,396,459

Зээлийн хөдөлгөөнийг харилцачаар нь харуулбал дараах байдалтай байна. Үүнд:

Мянган төгрөөр	ХХБ-с авсан зээл	Голомт банкнаас авсан зээл	Бридж Жапан ХХК	Эс Ай Би Жэй Капитал ХХК	Рио Тинто Монгол ХХК	МИК ОССК ХХК	EMF Microfinance Fund AGMVK	М Банкаас авсан зээл	Lendahand	Финанс кредит банкаас авсан зээл	Азийн банк	Фронтирс Эм Си Си	Нийт
(I) Үндсэн зээл													
2021 оны 01 сарын 01	230,182	-	3,516,018	9,574,323	-	-	-	-	-	-	-	-	13,320,523
Нэмж авсан	15,868,664	8,100,000	-	2,000,000	2,622,920	9,999,973	8,546,400	-	-	236,730	-	-	47,374,687
—өлсөн	(12,469,727)	(6,600,000)	(63,488)	(7,636,552)	-	-	-	-	-	-	-	-	(26,769,767)
2021 оны 12 сарын 31	3,629,119	1,500,000	3,452,530	3,937,771	2,622,920	9,999,973	8,546,400	-	-	236,730	-	-	33,925,443
Нэмж авсан	11,228,940	6,300,000	637,109	-	-	48,923,377	2,098,840	4,500,000	3,893,837	1,399,079	1,206,092	3,618,277	83,805,551
—өлсөн	(14,759,307)	(6,300,000)	-	(3,937,771)	-	(19,840,346)	(3,411,580)	-	(200,168)	(416,665)	-	(335,092)	(49,200,929)
2022 оны 12 сарын 31	98,752	1,500,000	4,089,639	-	2,622,920	39,083,004	7,233,660	4,500,000	3,693,669	1,219,144	1,206,092	3,283,185	68,530,065

(II) Хуриаттуулж тооцсон хүүгийн өтөг

2021 оны 01 сарын 01	-	-	124,911	654,766	-	-	-	-	-	-	-	-	779,677
Нэмэгдсэн	78,139	90,462	34,781	2,000,862	-	19,020	105,657	-	-	-	-	-	2,641,911
—өлсөн	(64,667)	(83,266)	(352,187)	(2,450,452)	-	-	-	-	-	-	-	-	(2,950,572)
2021 оны 12 сарын 31	13,472	7,196	120,505	205,166	-	19,020	105,657	-	-	-	-	-	471,016
Нэмэгдсэн	251,128	125,812	513,573	275,579	-	5,409,802	923,648	558,839	70,541	-	1,654	-	8,130,576
—өлсөн	(259,870)	(121,744)	(463,965)	(480,745)	-	(4,830,475)	(966,357)	(528,460)	(20,016)	-	(1,654)	-	(7,673,286)
2022 оны 12 сарын 31	4,730	11,264	170,113	-	-	598,347	62,948	30,379	50,525	-	-	-	928,306

(III) Хорогдуулсан өртөг

2021 оны 12 сарын 31	3,642,591	1,507,196	3,573,035	4,142,937	2,622,920	10,018,993	8,652,057	-	-	236,730	-	-	34,396,459
2022 оны 12 сарын 31	103,482	1,511,264	4,259,752	-	2,622,920	39,681,351	7,296,608	4,530,379	3,744,194	1,219,144	1,206,092	3,283,185	69,458,371

Зээлийн үлдэгдлийг төлөгдөх хугацаагаар нь бүлэглэж харуулбал дараах байдалтай байна. Үүнд:

Мянган төгрөгөөр	Тогтмол хүйтэй
2022 он	
1 жил дотор хугацаа нь дуусах	20,324,405
1-2 жилд хугацаа нь дуусах	47,927,874
2-оос дээш жилд хугацаа нь дуусах	1,206,092
Нийт дүн	69,458,371
2021 он	
1 жил дотор хугацаа нь дуусах	5,836,865
1-2 жилд хугацаа нь дуусах	26,570,253
2-оос дээш жилд хугацаа нь дуусах	1,989,341
Нийт дүн	34,396,459

28. Бусад эх үүсвэр

2022 оны 12 сарын 31-нээр бусад эх үүсвэрийн үлдэгдэл дараах байдалтай байна. Үүнд:

Итгэлцлийн дугаар	Байршуулсан итгэлцэл	Үр шим	Нийт
T20022050401M	1,500,000	59,671	1,559,671
T20022100301M	6,800,000	100,603	6,900,603
T20022100302M	11,800,000	174,575	11,974,575
T20022100303M	1,800,000	26,630	1,826,630
T20022091901M	1,000,000	17,096	1,017,096
T22022021103M	2,000,000	106,521	2,106,521
T22022031701M	1,000,000	47,671	1,047,671
Нийт дүн	25,900,000	532,767	26,432,767

T20022050401M тоот гэрээтэй итгэлцлийн харилцагч нь 2022 оны 05 сарын 04-ний өдөр жилийн 16%-ийн хүйтэй, 12 сарын хугацаатай, 1.5 тэрбум төгрөгийн дүнтэй, 12 сарын хугацаатай итгэлцэл байршуулсан боловч хугацаанаасаа өмнө итгэлцлийн эх үүсвэрээ татах хүсэлт гаргасан. Харилцагчийн хүсэлтийн дагуу итгэлцлийн хүүг зогсоож, бусад эх үүсвэр рүү тайлагнасан.

T20022100301M тоот гэрээтэй итгэлцлийн харилцагч нь 2022 оны 10 сарын 03-ны өдөр жилийн 19%-ийн хүйтэй, 12 сарын хугацаатай, 6.8 тэрбум төгрөгийн дүнтэй, 12 сарын хугацаатай итгэлцэл байршуулсан боловч хугацаанаасаа өмнө итгэлцлийн эх үүсвэрээ татах хүсэлт гаргасан. Харилцагчийн хүсэлтийн дагуу итгэлцлийн хүүг зогсоож, бусад эх үүсвэр рүү тайлагнасан.

T20022100302M тоот гэрээтэй итгэлцлийн харилцагч нь 2022 оны 10 сарын 03-ны өдөр жилийн 19%-ийн хүйтэй, 12 сарын хугацаатай, 11.8 тэрбум төгрөгийн дүнтэй, 12 сарын хугацаатай итгэлцэл байршуулсан боловч хугацаанаасаа өмнө итгэлцлийн эх үүсвэрээ татах хүсэлт гаргасан. Харилцагчийн хүсэлтийн дагуу итгэлцлийн хүүг зогсоож, бусад эх үүсвэр рүү тайлагнасан.

T20022100303M тоот гэрээтэй итгэлцлийн харилцагч нь 2022 оны 10 сарын 03-ны өдөр жилийн 17%-ийн хүйтэй, 12 сарын хугацаатай, 1.8 тэрбум төгрөгийн дүнтэй, 12 сарын хугацаатай итгэлцэл байршуулсан боловч хугацаанаасаа өмнө итгэлцлийн эх үүсвэрээ татах хүсэлт гаргасан. Харилцагчийн хүсэлтийн дагуу итгэлцлийн хүүг зогсоож, бусад эх үүсвэр рүү тайлагнасан.

T20022091901M тоот гэрээтэй итгэлцлийн харилцагч нь 2022 оны 09 сарын 19-ны өдөр жилийн 17%-ийн хүйтэй, 12 сарын хугацаатай, 1.0 тэрбум төгрөгийн дүнтэй, 12 сарын хугацаатай итгэлцэл байршуулсан боловч хугацаанаасаа өмнө итгэлцлийн эх үүсвэрээ татах хүсэлт гаргасан. Харилцагчийн хүсэлтийн дагуу итгэлцлийн хүүг зогсоож, бусад эх үүсвэр рүү тайлагнасан.

T22022021103M тоот гэрээтэй итгэлцлийн харилцагч нь 2022 оны 02 сарын 11-ний өдөр жилийн 15%-ийн хүйтэй, 12 сарын хугацаатай, 2.0 тэрбум төгрөгийн дүнтэй, 12 сарын хугацаатай итгэлцэл байршуулсан боловч хугацаанаасаа өмнө итгэлцлийн эх үүсвэрээ татах хүсэлт гаргасан. Харилцагчийн хүсэлтийн дагуу итгэлцлийн хүүг зогсоож, бусад эх үүсвэр рүү тайлагнасан.

T22022031701M тоот гэрээтэй итгэлцлийн харилцагч нь 2022 оны 03 сарын 17-ны өдөр жилийн 15%-ийн хүйтэй, 12 сарын хугацаатай, 1.0 тэрбум төгрөгийн дүнтэй, 12 сарын хугацаатай итгэлцэл байршуулсан боловч хугацаанаасаа өмнө итгэлцлийн эх үүсвэрээ татах хүсэлт гаргасан. Харилцагчийн хүсэлтийн дагуу итгэлцлийн хүүг зогсоож, бусад эх үүсвэр рүү тайлагнасан.

2021 оны 12 сарын 31-нээр бусад эх үүсвэрийн үлдэгдэл дараах байдалтай байна. Үүнд:

Итгэлцлийн дугаар	Байршуулсан итгэлцэл	Үр шим	Нийт
T20021093001M	2,000,000	-	2,000,000
T20021011801M	6,377,090	942,445	7,319,535
Гэрээ байгуулаагүй харилцагчийн мөнгө	900,000	-	900,000
Нийт дүн	9,277,090	942,445	10,219,535

T20021093001M тоот гэрээтэй итгэлцлийн харилцагч нь 2021 оны 09 дүгээр сарын 30-ны өдөр 2 тэрбум төгрөгийн итгэлцэл 6 сарын хугацаатай байршуулсан боловч 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ны өдөр хугацаанаас өмнө итгэлцлийн эх үүсвэрээ татах хүсэлт гаргасан. Харилцагчийн хүсэлтийн дагуу итгэлцлийн хүүг зогсоож, бусад эх үүсвэр рүү тайлагнасан.

T20021011801M тоот харилцагч 2021 оны 01 дүгээр сарын 18-ны өдөр 6.4 тэрбум төгрөгийн итгэлцэл байршуулсан боловч 2021 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдөр хугацаанаас өмнө итгэлцлийн эх үүсвэрээ татах хүсэлт гаргасан. Харилцагчийн хүсэлтийн дагуу итгэлцлийн хүүг зогсоож бусад эх үүсвэр рүү тайлагнасан.

29. Бондын өр төлбөр

Мянган төгрөгөөр	Хүү	12 сар	24 сар	Нийт
Нээлттэй бонд – 20 тэрбум ₮ хөтөлбөр	13.00%	-	18,064,800	18,064,800
2021 онд Инвесткор Капитал УЦК зохион байгуулсан хаалттай бонд	14.00%	5,800,000	-	5,800,000
Нээлттэй бонд – 50 тэрбум ₮ хөтөлбөр	18.00%	20,000,000	-	20,000,000
Нийт дүн	25,800,000	18,064,800	43,864,800	

Санхүүгийн Зохицуулах хорооны 2021 оны 05 сарын 27-ны өдрийн №200 тогтоолоор 24 сарын хугацаатай, жилийн 12-14 хувийн хүйтэй, нэг бүр нь 100.0 мянган төгрөгийн үнэтэй 200,000 ширхэг өрийн хэрэгсэл гаргахыг зөвшөөрсөн. Тус тогтоолын дагуу 2021 онд жилийн 14%-ийн хүйтэй, 24 сарын хугацаатай 20 тэрбум төгрөгийн өрийн хэрэгслийг арилжаалсан ба тайлант хугацааны эцсээр тус бондын өр төлбөрийн үлдэгдэл 18.1 тэрбум төгрөг байна.

Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2021 оны 10-р сарын 28-ны өдрийн №484 дугаарт тогтоолоор хаалттай хүрээнд 18 сарын хугацаатай, жилийн 15 хувь хүртэл хүйтэй, нэг бүр нь 1 сая төгрөгийн нэрлэсэн үнэ бүхий нийт 10,000 ширхэг хаалттай өрийн бичиг гаргах зөвшөөрөл авсан. Хаалттай өрийн бичиг гаргах ажлыг "Инвесткор Капитал УЦК" зохион байгуулж жилийн 14 хувийн хүйтэй 1 жилийн хугацаатай нийт 5.8 тэрбум төгрөгийн бондыг арилжаалсан.

Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2022 оны 11-р сарын 09-ний өдрийн №605 дугаарт тогтоолоор 12-24 сарын хугацаатай, жилийн 15-18 хувь хүртэл хүйтэй, нэг бүр нь 100.0 мянган төгрөгийн нэрлэсэн үнэ бүхий нийт 500,000 ширхэг өрийн хэрэгслийг гаргах зөвшөөрөл авсан. Өрийн хэрэгсэл гаргах ажлыг "Таван бодг капитал УЦК" ХХК зохион байгуулж жилийн 18% хүйтэй, 12 сарын хугацаатайгаар 20 тэрбум төгрөгийн бондыг тайлант хугацаанд арилжаалсан байна.

Мянган төгрөгөөр	Бонд	Нийт
(I) ББСБ-аас гаргасан бондын үндсэн төлбөр		
2021 оны 01 сарын 01-нээрх	7,881,000	7,881,000
Гаргасан бонд	23,740,000	23,740,000
Төлөгдсөн	(4,349,000)	(4,349,000)
2021 оны 12 сарын 31-нээрх	27,272,000	27,272,000
Гаргасан бонд	26,260,000	26,260,000
Төлөгдсөн	(9,667,200)	(9,667,200)
2022 оны 12 сарын 31-нээрх	43,864,800	43,864,800
(II) ББСБ-аас гаргасан бондын хүүгийн өглөг		
2021 оны 01 сарын 01-нээрх	184,566	184,566
Нэмэгдсэн	2,085,402	2,085,402
Хасагдсан	(1,627,935)	(1,627,935)
2021 оны 12 сарын 31-нээрх	642,033	642,033
Нэмэгдсэн	4,819,780	4,819,780
Хасагдсан	(4,587,756)	(4,587,756)
2022 оны 12 сарын 31-нээрх	874,057	874,057
(III) Бонд гаргалттай холбоотой шимтгэл		
2021 оны 01 сарын 01-нээрх	(186,188)	(186,188)
Нэмэгдсэн	(312,000)	(312,000)
Хасагдсан	205,062	205,062
2021 оны 12 сарын 31-нээрх	(293,126)	(293,126)
Нэмэгдсэн	(485,900)	(485,900)
Хасагдсан	210,683	210,683
2022 оны 12 сарын 31-нээрх	(568,343)	(568,343)
Хорогдуулсан ёртөөр хэмжигдсэн бондын өр төлбөр		
2021 оны 12 сарын 31-нээрх	27,620,907	27,620,907
2022 оны 12 сарын 31-нээрх	44,170,514	44,170,514

30. Депозит дансны үлдэгдэл

Мянган төгрөгөөр	2022 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2021 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Иргэдийн депозит дансны үлдэгдэл	277,793	318,341
Мерчантын депозит дансны үлдэгдэл	1,086,132	426,246
Дүн	1,363,925	744,587

31. Бусад санхүүгийн өр төлбөр

Мянган төгрөгөөр	2022 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2021 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Хоёрдогч өглөгийн хүүгийн өглөг	-	2,329

"Инвеккор ББСБ" ХК
Нэгтгэсэн Санхүүгийн тайлангийн нэмэлт тодруулгууд
2022 оны 12 сарын 31-нээр дуусвар болсон жилийн хувьд (өөрөөр тусгайлан заагаагүй бол мянган төгрөгөөр илэрхийлэв)

Мянган төгрөгөөр	2022 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2021 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Бусад санхүүгийн өглөг	534,381	154,257
Түрээсийн өглөг	1,624,117	1,159,903
Холбоотой талд өгөх өглөг	57,472	134,375
Эзэн тодорхойгүй*	29,273	37,951
ХБҮЦ-н өглөг	-	1,140,474
Дүн	2,245,243	2,629,289

*Эзэн тодорхойгүй өглөг нь харилцагч ББСБ-ын дансуу мөнгө шилжүүлсэн боловч утга тодорхойгүй, гүйлгээг ялгах боломжгүй үед үүсдэг данс бөгөөд мөнгө шилжүүлсэн данс, эдийн засагчийн бүртгэл зэрэг мэдээлэлд үндэслэн зээлийн эргэн төлөлт байдлаар бууруулан бүртгэдэг байна.

Холбоотой талд өгөх санхүүгийн өр төлбөр

Мянган төгрөгөөр	2022 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2021 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Инвеккор эй ай лаб ХХК	57,472	13,726
Инвеккор лизинг ХХК	-	7,436
Инвеккор проперти ХХК	-	113,213
Дүн	57,472	134,375

32. Санхүүгийн бус өр төлбөр

Мянган төгрөгөөр	2022 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2021 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Цалингийн өглөг	168,724	109,706
ХХОАТ-ын өглөг	38,913	330,671
Бусад татвар	7,474	-
Ажилчдын хуримтлалын сан	146,811	61,058
Холбоотой талд өгөх өглөг	391,050	429,147
Суутганы өглөг	772,968	107,198
Бусад өглөг	463,761	768,540
Урьдчилж орсон орлого	33,809	38,451
Дүн	2,023,510	1,844,771

Холбоотой талд өгөх санхүүгийн бус өр төлбөр

Мянган төгрөгөөр	Валют	Валютын дүн	2021 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Ай Ви Си Жэй Жапан ХХК	JPY	10,000,000	260,700
Эс Ай Би Жэй Холдингс ХХК	JPY	5,000,000	130,350
Дүн		391,050	

33. Нөөц өр төлбөр

Тайлант хугацааны эцэс дэх болзошгүй өр төлбөр нь толгой Компанийн нэмж оруулсан хөрөнгө оруулалтаас үүсч болзошгүй татварын маргааныг илрхийлж байна. Группийн удирдлага бусдын өмнө хүлээсэн болзошгүй үүрэг хариуцлага болон болзошгүй алдагдал учрах үйл явдал тохиолдоогүй гэж үзэж байгаа боловч татварын байгууллагын байр суурийг урьдчилан баттайгаар таамаглах бүрэн боломжгүй гэж дүгнэн нөөц өр төлбөрийг нэгтгэсэн санхүүгийн тайландаа хүлээн зөвшөөрсөн байна.

34. Орлогын албан татварын өглөг

	2022 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2021 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Мянган төгрөгөөр		
Эхний үлдэгдэл	1,664,171	703,802
НББ-ийн бодлогын өөрчлөлтийн нөлөө, алдааны запруулга	-	127,572
Запруулагдсан дүн	1,664,171	831,374
Тайлант үеийн татварын зардал (Тодруулга 15-г харна уу)	9,337,543	4,518,782
Төлсөн татвар	(7,963,914)	(3,389,708)
Хойшлогдсон татварын нөлөөлөл	(116,952)	(296,277)
Эцсийн үлдэгдэл	2,920,848	1,664,171

35. Хойшлогдсон орлогын албан татвар

Хойшлогдсон орлогын албан татварын хөдөлгөөнийг доор тодруулав. Үүнд:

	2022 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2021 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Мянган төгрөгөөр		
Эхний үлдэгдэл	315,031	-
НББ-ийн бодлогын өөрчлөлтийн нөлөө, алдааны запруулга	-	18,754
Запруулагдсан дүн	315,031	18,754
Ашиг, алдагдлыг бууруулсан	116,952	296,277
Бусад дэлгэрэнгүй орлогод бүртгэсэн	(4,773)	-
Эцсийн үлдэгдэл	427,210	315,031

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон хугацааны хойшлогдсон орлогын албан татвар нь дараах байдалтай байна. Үүнд:

Мянган төгрөгөөр	2022 оны 1 дүгээр сарын 1- ний үлдэгдэл	Бусад дэлгэрэнгүй орлогод хүлээн зөвшөөрсөн	Ашиг алдагдалд хүлээн зөвшөөрсөн	2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний үлдэгдэл
Хойшлогдсон татварын хөрөнгө				
Хөрөнгө оруулалт	-	4,773	-	4,773
Хойшлогдсон татварын өр төлбөр				
Хүүгийн орлогын дахин хэмжилтэй холбоотой үүссэн түр зөрүү	(51,788)	-	(27,850)	(79,638)
Биет бус хөрөнгийн хорогдлын жилээс үүссэн түр зөрүү	(259,137)	-	(93,208)	(352,345)

Мянган төгрөгөөр	2022 оны 1-дүгээр сарын 1-ний үлдэгдэл	Бусад дэлгэрэнгүй орлогод хүлээн зөвшөөрсөн	Ашиг алдагдалд хүлээн зөвшөөрсөн	2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний үлдэгдэл
Хөрөнгө ашиглах эрхтэй холбоотой үүссэн түр зөрүү	(4,106)	-	4,106	-
Цэвэр дүн – хойшлогдсон татварын хөрөнгө/(өр төлбөр)	(315,031)	4,773	(116,952)	(427,210)
2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон хугацааны хойшлогдсон орлогын албан татвар нь дараах байдалтай байна. Үүнд:				
Мянган төгрөгөөр	2021 оны 1-дүгээр сарын 1-ний үлдэгдэл	Бусад дэлгэрэнгүй орлогод хүлээн зөвшөөрсөн	Ашиг алдагдалд хүлээн зөвшөөрсөн	2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний үлдэгдэл
<i>Хойшлогдсон татварын өр төлбөр</i>				
Хүүгийн орлогын дахин хэмжилтэй холбоотой үүссэн түр зөрүү	-	-	(51,788)	(51,788)
Биет бус хөрөнгийн хорогдлын жилээс үүссэн түр зөрүү	(18,754)	-	(240,383)	(259,137)
Хөрөнгө ашиглах эрхтэй холбоотой үүссэн түр зөрүү	-	-	(4,106)	(4,106)
Цэвэр дүн – хойшлогдсон татварын хөрөнгө/(өр төлбөр)	(18,754)	-	(296,277)	(315,031)

36. Капитал ба нөөц

36.1. Хувьцаат капитал

	Энгийн хувьцаа	
	2022 он	2021 он
Хувьцааны тоо өөрөөр заагаагүй бол		
Нийт гаргасан хувьцааны тоо /ширхэгээр/	71,727,918	71,727,918
Нэмж гаргасан хувьцааны тоо /ширхэгээр/	4,016,363	-
Халаасласан хувьцааны тоо /ширхэгээр/	-	-
Эргэлтэнд буй хувьцааны тоо/ширхэгээр/	75,744,281	71,727,918
Нэгж хувьцааны нэрлэсэн үнэ /төгрөгөөр/	227	227
Хувьцаат капиталин дүн /мянган төгрөгөөр/	17,193,952	16,282,237

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон хугацааны хувьцаат капитал нь нэг бүр нь 227 төгрөгийн нэрлэсэн үнэтэй 75,744,281 ширхэг энгийн хувьцаанаас бүрдэж байна. ББСБ нь тогтмол орлогын эрхгүй энгийн хувьцааны нэг л ангилалтай.

ББСБ нь тайлант онд нэг бүр нь 4,155 төгрөгийн үнэтэй 4,000,000 ширхэг нэмэлт хувьцааг гаргасан ба хувьцааны арилжаа 2022 оны 06 сарын 27-ны өдрөөс 2022 оны 07 сарын 01-ний өдрийг дуустал үргэлжилсэн. Нэмэлт хувьцааны захиалга анхны нийлүүлэлтийг давж нийт 4,016,363 ширхэг хувьцааг арилжаалсан бөгөөд 16,687,988.3 мянган төгрөгийг татан төвлөрүүлсэн байна.

ББСБ-ын хувьцаа эзэмшигчдийн мэдээллийг доорх хүснэгтэд харууллаа.

Хувьцаа эзэмшигчид	Харьялал	Эзэмшлийн хувь	2022 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	Эзэмшлийн хувь	2021 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Эс Ай Би Жэй Капитал ХХК	Монгол улс	80.49%	13,839,902	85%	13,839,902
Олон нийт (5%-иас доош хувийг эзэмшигчид)	Монгол улс	19.51%	3,354,050	15%	2,442,335
Нийт дүн		100%	17,193,952	100%	16,282,237

36.2. Ногдол ашиг

2022 оны 02 сарын 18-ны өдрийн ТҮЗ-ийн тогтоолоор 2021 оны 12 дугаар сарын 31-нээр дуусвар болсон тайлант үеийн үр дүнгээс нийт 1,793,197.9 мянган төгрөгийг хувьцаа эзэмшигчдэд хуваарилж өгсөн.

2021 оны 2 сарын 19-ний өдөр 2020 оны 12 дугаар сарын 31-нээр дуусвар болсон тайлант үеийн үр дүнгээс нийт 1,219,375 мянган төгрөгийн ногдол ашгийг энгийн хувьцаа эзэмшигчдэд хуваарилж өгсөн.

2023 оны 02 сарын 17-ны өдрийн ТҮЗ-ийн тогтоолоор 2022 оны цэвэр ашгаас нийт хувьцаа эзэмшигчдийн нэгж хувьцаанд 38 төгрөгийн ногдол ашиг тараах шийдвэр гарсан. Ногдол ашгийг "Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв" ТӨХК-р дамжуулан 2023 оны 06 сарын 30-ны дотор олгохоор шийдвэрлэсэн.

36.3. Нэмж төлөгдсөн капитал

Хувьцааны нэрлэсэн үнээс илүү төлөгдсөн хэмжээг хэлнэ. Хувьцааг нэрлэсэн үнээс нь доогур үнээр борлуулбал хүлээсэн алдагдлын хэмжээг нэмж төлөгдсөн капитал дансанд сөрөг тэмдэгтэйгээр харуулна.

36.4. Дахин үнэлгээний нөөц

Дахин үнэлгээний нөөц нь бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг бусад дэлгэрэнгүй орлогод илэрхийлэх хөрөнгө оруулалтын үнэлгээнээс үүссэн. Бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг бусад дэлгэрэнгүй орлогоор илэрхийлэх хөрөнгө оруулалтыг үл хүлээн зөвшөөрөх үед бусад дэлгэрэнгүй орлогод хүлээн зөвшөөрөгдсөн олз, гарзыг ашиг, алдагдалд дахин ангила.

36.5. Хуримтлагдсан ашиг

Үйл ажиллагаа эхэлсэн үеэс нэмэгдсэн капитал. Энэ нь тухайн тайлангийн хугацаанд олсон цэвэр ашгийн хэмжээгээр нэмэгдэнэ.

36.6. Хяналтын бус хувь оролцоо

"Инвесткор актив ТЗК" ХХК нь групийн 75%-ийн эзэмшилтэй охин компани юм. Групийн хоорондын устгалаас өмнөх хураангуйсан санхүүгийн мэдээллийг тодруулга 6.2-с харна уу.

37. Эздийн өмчийн бусад хэсэг

Мянган төгрөгөөр	2022 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2021 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Хоёрдогч өглөг (1)	5,000,000	5,000,000
Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн нөөц	381,801	(165,585)
Эцсийн үлдэгдэл	5,381,801	4,834,415

(1) 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн "Хоёрдогч өглөгөөр эх үүсвэр татахыг зөвшөөрөх тухай" СЗХ-ны даргын 372 дугаар тушаал болон 2021 оны 12 дугаар сарын 22-ны өдрийн "Инвесткор ББСБ ХК" болон "Эс Ай Би Жэй Капитал" ХХК хоорондын №211222-01 дугаарт гэрээг үндэслэн 5,000,000 мянган төгрөгийг 5 жилийн хугацаатай жилийн 17 хувийн хүүтэйгээр хоёрдогч өглөгөөр эх үүсвэр татахаар болсон байна.

37.1. Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн нөөц

Мянган төгрөгөөр	2022 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2021 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Эхний үлдэгдэл	(165,585)	(55,928)
Тайлант жилин бусад дэлгэрэнгүй ашиг (алдагдал)	547,386	(109,657)
Эцсийн үлдэгдэл	381,801	(165,585)

38. Мянган төгрөгөөр гүйлгээний тайлангийн тодруулга

	2022 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2021 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Мянган төгрөгөөр		
Банкан дахь харилцах болон хугацаагүй хадгаламж	27,080,562	22,138,751
Богино хугацаатай хадгаламж	23,050,283	2,500,000
Мянгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралт	(87,712)	-
Нийт	50,043,133	24,638,751

Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны томоохон мянган бус гүйлгээнүүдийг дор харуулав. Үүнд:

	2022 он	2021 он
Мянган төгрөгөөр		
Худалдан авсан хэдий ч хараахан төлөөгүй байгаа биет бус хөрөнгө	-	777,634
Зээлийн өрийг дуусаагүй барилгаар барагдуулалт	-	4,168,849
Нийт	-	4,946,483

Санхүүжилтийн үйл ажиллагааны мянган бус гүйлгээнүүдийг санхүүжилтийн үйл ажиллагааны өр төлбөрийн тохируулга байдлаар дараах хүснэгтэд харууллаа.

Итгэлцлийн өглөг дансны үлдэгдэл

	2022 он	2021 он
Мянган төгрөгөөр		
Эхний үлдэгдэл	56,477,725	42,209,511
Мянгөн гүйлгээ		
Нэмж авсан	82,478,317	27,558,198
Төлсөн итгэлцэл	(51,824,865)	(20,949,042)
Төлсөн хүү	(12,285,114)	(5,370,044)

Мянган бус гүйлгээ

Хуримтлуулсан хүү	11,317,963	7,477,329
Гадаад валютын ханшийн зөрүүгийн нөлөө	(190,390)	(134,248)
Авлага, өглөг цэвэршүүлэх байдлаар хаагдсан	(532,767)	5,686,021
Эцсийн үлдэгдэл	85,440,869	56,477,725

Зээлийн дансны үлдэгдэл

	2022 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2021 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Мянган төгрөгөөр		
Эхний үлдэгдэл	34,396,459	14,100,200
Мянгөн гүйлгээ		
Нэмж авсан	83,430,870	47,374,687
Төлсөн зээл	(49,073,744)	(22,600,918)
Төлсөн хүү	(7,151,180)	(2,345,342)

Мянган бус гүйлгээ

Хуримтлуулсан хүү	8,233,714	2,644,956
Гадаад валютын ханшийн зөрүүгийн нөлөө	(91,169)	(66,427)

Мянган төгрөгөөр	2022 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2021 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Авлага, өглөг цэвэршүүлэх байдлаар нэмэгдсэн (хаагдсан)	(286,579)	(541,848)
Хөрөнгөөр хаасан	-	(4,168,849)
Эцсийн үлдэгдэл	69,458,371	34,396,459

39. Холбоотой талын ажил гүйлгээ

Группийн холбоотой талд голлох удирдлага, толгой болон охин компани, нэгдмэл хяналт дор байdag зэрэгцээ аж ахуйн нэгжүүд хамаарна.

39.1. Хяналтын харилцаа

Группийг тус ББСБ-ын 80.49%-ийг эзэмшдэг Эс Ай Би Жэй Капитал ХХК хянадаг. ББСБ-ын дээд толгой компани нь Монгол улсад хуулийн этгээдээр бүртгэгдэж Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг, 1-р хороо, Парисын гудамж, IC тауэрүүн 15 давхарт байрлах "Эс Ай Би Жэй Капитал" ХХК бөгөөд санхүүгийн тайлангаа олон нийтэд зориулан гаргадаггүй байна.

39.2. Толгой компанийтай хийсэн ажил гүйлгээ

Тайлант хугацаанд Групп нь дараах ажил гүйлгээг толгой компанийтай хийсэн:

Мянган төгрөгөөр	2022 он	2021 он
Толгой компани		
Зээлийн хүүгийн зардал	162,940	1,902,224
Зээл авсан	-	2,000,000
Менежментийн төлбөр	360,000	251,277
Зээл, зээлийн хүүгийн төлөлт	4,418,516	4,978,849
Хоёрдогч өглөгөөр татан төвлөрүүлсэн эх үүсвэр	-	5,000,000
Олгосон ногдол ашиг	152,422	1,036,469

39.3. Нэгдмэл хяналт дор байdag компанийтай хийсэн ажил гүйлгээ

Мянган төгрөгөөр	2022 он	2021 он
Андеррайтерийн зардал	93,900	386,100
Хоорондын тооцоо	-	98,975
Программ хангамжийн хөгжүүлэлтийн төлбөр	948,778	1,022,173
Өглөгийн төлөлт	858,721	470,312
Засвар үйлчилгээ үзүүлэх зардал	695,249	-
Оффис худалдан авах урьдчилгаа	3,523,100	-

39.4. Удирдлага болон тэдний ойр дотны гэр бүлийн гишүүдтэй хийсэн ажил гүйлгээ

Голлох удирдлагад ТҮЗ-ийн дарга, гишүүд, гүйцэтгэх удирдлага, тэдний гэр бүлийн гишүүд хамаарна. Голлох удирдлагын тайлант оны цалин хөлс, урамшуулал, холбогдох бусад тэтгэмжийн зардал дараах байдалтай байна:

Мянган төгрөгөөр	2022 он	2021 он
Цалин хөлс, урамшуулал	190,080	159,098
Нийгмийн даатгалын зардал	13,572	15,852

Дүн	203,652	174,950
-----	---------	---------

39.5. Холбоотой талуудтай хийсэн ажил гүйлгээний үлдээгдэл

Мянган төгрөгөөр	2022 он	2021 он
Авлага		
- Инвесткор эй ай лаб ХХК	-	84,186
- Инвесткор лизинг ХХК	-	7,436
- Эс ай би жэй холдинг ХХК	-	2,278
- Эс ай би жэй капитал ХХК	774,303	774,303
Авлагын дүн	774,303	868,203
Олгосон зээл болон түүнтэй адилтгах хөрөнгө		
- Эс ай би жэй холдинг ХХК	-	1,429,885
- T.Kawazoe	4,297,327	3,685,932
Олгосон зээл болон түүнтэй адилтгах хөрөнгийн дүн	4,297,327	5,115,817
Авсан зээл болон бусад өр төлбөр		
- Эс Ай Би Жэй Холдинг ХХК	130,350	429,147
- Эс Ай Би Жэй капитал ХХК	-	4,142,937
- Инвесткор эй ай лаб ХХК	57,472	13,726
- Инвесткор лизинг ХХК	167,837	7,436
- Инвесткор проперти ХХК	1,948	113,213
Авсан зээл болон бусад өр төлбөрийн дүн	357,607	4,706,459
Татан төвлөрүүлсэн итгэлцэл болон түүний хүүгийн өр төлбөр		
- Инвесткор проперти ХХК	-	527,443
- Инвесткор капитал YLCK ХХК	110,616	546,315
Татан төвлөрүүлсэн итгэлцэл болон түүний хүүгийн өр төлбөрийн дүн	110,616	1,073,758
Урьдчилж төлсөн тооцоо		
- Инвесткор проперти ХХК	3,523,100	
Урьдчилж төлсөн тооцооны дүн	3,523,100	-
Нийт дүн	9,062,953	11,764,237

40. Болзошгүй өр төлбөр

Тайлант хугацаанд Группийн эсрэг хуулийн зарга маргаантай холбоотой болзошгүй өр төлбөр байхгүй байна.

41. Санхүүгийн хэрэглүүрийн эрсдэл

Хүлээн зөвшөөрөх шалгуур, орлого зарлагыг хүлээн зөвшөөрөх үндэслэл, санхүүгийн хөрөнгө, өр төлбөр, эздийн өмчийн хэрэглүүрийн ангиллын талаар хэрэглэж буй нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, арга зэргийг тодруулга 5.11-д дэлгэрэнгүй харуулсан болно.

Групп нь санхүүгийн хэрэглүүрийн идэвхтэй арилжаанд оролцдоггүй. Группийн өртөж болох томоохон санхүүгийн эрсдэл нь доорх байдалтай байна.

41.1. Зах зээлийн эрсдэл

Групп санхүүгийн хэрэглүүрүүдийг хэрэглэх явцад зах зээлийн эрсдэл, үүнд үндсэн үйл ажиллагаа болон хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагаанаас үүдэн гарах гадаад валют, хүүгийн түвшин болон бусад үнийн эрсдэлтэй тулгардаг байна.

Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө болон банк, санхүүгийн байгууллагад байршуулсан хадгаламжаас мөн зээлийн эрсдэл үснэ.

41.2. Гадаад валютын эрсдэл

Группийн ихэнх гүйлгээ Монгол төгрөгөөр хийгддэг. Гадаад валютын ханшийн эрсдэлд өртөх нь анх ам.доллар, иен, сом, еврогоор хийгдсэн ажил гүйлгээнээс үүдэн бий болдог байна. Мөн Групп нь Монгол улс болон Бүгд найрамдах киргиз улсад хийгдсэн хөрөнгө оруулалтын болон зээл олголт, зээл болон түүнтэй адилтгах хөрөнгийг татан төвлөрүүлэхтэй холбоотой ажил гүйлгээнээс үссэн зээлийн авлага болон зээлийн өр төлбөртэй байна. Тэнцлийн болон тэнцлийн гадуурх актив, пассивын зөрүү нь нэгж болон нийт валютын хувьд өөрийн хөрөнгийн +40%-иас хэтрэхгүй байхыг СЗХ-оос шаарддаг. Тайлант жилийн валютын дансны цэвэр зөрүүг өөрийн хөрөнгөд харьцуулсан харьцаа нь 3% байгаа нь тус шалгуурыг зөрчөөгүй байгааг харуулж байна.

Валютын эрсдэлд өртөж буй гадаад валютаар хийгдсэн санхүүгийн хөрөнгө, өр төлбөрийг дор харуулав. Доорх дүнгүүдийг хаалтын ханшаар монгол төгрөг рүү хөрвүүлж удирдлагадаа тайлагнасан байна. Үүнд:

Ангилал	Ам.доллар	Иень	Сом	Евро
2022 оны 12 дугаар сарын 31				
Санхүүгийн хөрөнгө				
- Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	5,401,391	939,654	299,955	3,067
- Зээлийн авлага	19,955,290	764,857	17,461,018	-
Санхүүгийн өр төлбөр				
- Зээл	(14,440,821)	(576,147)	(5,708,421)	-
- Итгэлцлийн өглөг	(17,844,569)	(78,499)	-	-
Цэвэр дүн	(6,928,709)	1,049,865	12,052,552	3,067
2021 оны 12 дугаар сарын 31				
Санхүүгийн хөрөнгө				
- Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	155,158	160,831	484,377	89
- Зээлийн авлага	26,092,159	2,499,705	6,834,230	-
Санхүүгийн өр төлбөр				
- Зээл	(11,452,176)	(546,754)	-	
- Итгэлцлийн өглөг	(3,729,079)	(3,538)	(330,254)	
- Бусад санхүүгийн өр төлбөр	(304,822)	-	(699,058)	
Цэвэр дүн	10,761,240	2,110,244	6,289,295	89

Ам.доллар, иен, сом, еврогийн эсрэг төгрөгийн 10% (2021: 10%) –ийн өсөлт ба бууралтад үзүүлэх Группийн мэдрэмжийг доорх хүснэгтээр харуулав. 10% (2021: 10%) нь гадаад валютын ханшийн

боловжит өөрчлөлтөд өгөх удирдлагын үнэлгээг харуулдаг. Мэдрэмжийн шинжилгээнд зөвхөн одоогийн гадаад валютараар илэрхийлэгдсэн мөнгөн зүйлс, гадаад валютын ханшийн 10% -ийн (2021: 10%) өөрчлөлт дэх тайлант хугацааны эцэст хийсэн нь хөрвүүлэлтийн тохицуулга багтана.

Хэрэв төгрөг ам.доллар, иен, сом, еврогийн эсрэг 10% -аар (2021: 10%) чангарвал, дараах нөлөөт үзүүлэх болно:

Мянган төгрөгөөр	Тайлант оны ашиг, алдагдал			
	Ам.доллар	Иен	Сом	Евро
2022 оны 12 сарын 31	(692,871)	104,987	1,205,255	307
2021 оны 12 сарын 31	1,076,124	211,024	628,930	9

Гадаад валютын эрсдэлд өртөх байдал нь тайлант жилд гадаадад хийсэн гүйлгээний хэмжээнээс хамааран зөрүүтэй байна. Гэсэн хэдий ч дээрх шинжилгээ нь валютын эрсдэлд өртөх Группийн байдлыг харуулж байна.

41.3. Хүүгийн түвшиний эрсдэл

Группийн бодлого нь урт хугацаат зээлийн хүүгийн түвшний эрсдэлийг хамгийн бага түвшинд байлагах бөгөөд урт хугацаат зээл нь бүгд тогтмол хүүтэй. Иймээс Группийн хүүгийн түвшний зах зээлийн эрсдэлд өртөх дүн нь материаллаг бус байна.

41.4. Зээлийн эрсдэл

Групп нь зээлийн эрсдэлд өртдөг бөгөөд энэ нь эсрэг тал нь үүргээ биелүүлээгүйгээс Группд санхүүгийн хохирол учруулах эрсдэл юм. Зээлийн эрсдэл нь Группийн бизнесийн хамгийн чухал эрсдэл юм. Тиймээс удирдлага зээлийн эрсдэлд өртөх эрсдэлээ сайтар зохицуулдаг. Зээлийн эрсдэл нь үндсэндээ зээл, урьдчилгаа авахад хүргэдэг зээлийн үйл ажиллагаа, банкны активын багцад өрийн үнэт цаас болон бусад үнэт цаасыг оруулах хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагаанаас үүсдэг.

Үнэ цэнийн бууралтын үнэлгээ

Доорх тайлбар нь энэ тайланд Группийн үнэ цэнийн бууралтын үнэлгээ, хэмжилтийн аргачлалыг хэрхэн тусгасныг харуулав. Үүнийг нягтлан бодох бүртгэлийн чухал бодлогын хураангуйтай хамт унших хэрэгтэй (Тодруулга 5.11-г үзнэ үү).

Зээлийн эрсдэл нэмэгдэх

Тайлангийн өдөр бүрт, Групп нь санхүүгийн хэрэглүүрийн зээлийн эрсдэлийг анх хүлээн зөвшөөрснөөс хойш нэмэгдсэн эсэхийг үнэлнэ. Үнэлгээ хийхдээ, Групп нь хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлын хэмжээг өөрчлөхийн оронд санхүүгийн хэрэглүүрийн хүлээгдэж буй хугацаанд үүсэх эрсдэлийн өөрчлөлтийг ашиглана.

Групп нь зээлийн эрсдэл нэмэгдсэн эсэхийг үнэлэхийн тулд тоон болон хэтийн төлөвийн чанарын шалгуурыг авч үзнэ.

Хугацаа хэтэрсэн төлөвөөс илүүтэй хэтийн төлөвийн мэдээлэл (салангид эсхүл хамтын үндсэн дээр) нь байхгүй бол Групп нь анхдагч хүлээн зөвшөөрөлтөөс хойш зээлийн эрсдэл нэмэгдсэн эсэхийг тодорхойлохын тулд хугацаа хэтэрсэн зээлийн мэдээллийг ашиглана.

Харилцагчдад олгосон зээлийн шалгуур

Харилцагчдад олгох зээл, урьдчилгаа төлбөрийн шалгуурыг дараах байдлаар үзүүлэв. Зээлийн эрсдэл нэмэгдсэнийг тодорхойлох бүх шалгуур үзүүлэлтүүд ижил жинтэй байна.

- 30 хоног хугацаа хэтэрсэн. Хугацаа 30-аас дээш хоног хэтэрсэн нь зээлийн эрсдэл нэмэгдсэнийг илтгэнэ.
- Хугацаа хэтэрсэн - 30 хоногоос бусад. Тайлангийн өдөр 30 өдрөөс бага хугацаа хэтэрсэн хэдий ч сүүлийн 6 сарын хугацаанд хамгийн багадаа 60-аас дээш хоног хэтэрсэн нэг тохиолдолд байвал зээлийн эрсдэл нэмэгдсэн гэж үзнэ.

- 12 сарын дефолтын магадлалтай холбоотой өөрчлөлт. 12 сарын дефолтын магадлалын өөрчлөлтийг нь ашиглалтын хугацааны дефолтын магадлалын өөрчлөлтийн хүчин зүйл гэж үзнэ. Энэ нь зээлийн эрсдэл нэмэгдэж байгааг харуулж байна. Групп дотоод зээлийн үнэлгээний системтэй үед энэ шалгуурыг ашиглана.
- Ашиглалтын хугацааны дефолтын магадлалтай холбоотой өөрчлөлт. Ашиглалтын хугацааны дефолтын магадлалтай холбоотой өөрчлөлт нь зээлийн эрсдэл нэмэгдэж байгааг харуулж байна. Групп нь дотоод зээлийн үнэлгээний системтэй үед энэ шалгуурыг ашиглана.
- Сүүлийн 12 сарын хугацаан дахь дефолт (Шатлал 3'). Тайланийн өдөр зээлийн үлдэгдэл дүнг дефолт гэж ангилаагүй болон сүүлийн 12 сарын хугацаанд Шатлал 3-д дор хаяж нэг удаа орсон тохиолдолд зээлийн эрсдэл нэмэгдсэн гэж тооцно.

Дефолтын магадлал (PD)

Дефолтын магадлал нь зээлдэг санхүүгийн үүргээ дараагийн 12 сарын хугацаанд (12 сарын - хүлээгдэж буй зээлийн алдагдал) эсвэл үүргийн үлдсэн хугацаанд (ashiглалтын хугацааны хүлээгдэж буй зээлийн алдагдал) биелүүлэхгүй байх магадлалыг илэрхийлдэг. Ашиглалтын хугацааны дефолтын магадлалыг одоогийн 12 сарын дефолтын магадлал руу төлөх хугацааны профайлыг оруулах замаар боловсруулдаг. Төлөх хугацааны профайл нь зээлийн ашиглалтын хугацаанд анх хүлээн зөвшөөрөгдхөн үеэс эхлэн багцын дефолт хэрхэн үүсдэгийг хардаг. Төлөх хугацааны профайл нь ажигласан түүхэн өгөгдөл дээр үндэслэсэн бөгөөд багц болон зээлийн зэрэглэлийн хүрээн дэх бүх хөрөнгийн хувьд ижил байна гэж үздэг. Үүнийг түүхэн шинжилгээгээр дэмждэг.

Дефолт болох алдагдал (LGD)

Дефолт болох алдагдал (LGD)-ыг дефолтоос хойш нөхөн сэргээхэд нөлөөлөх хүчин зүйлс дээр үндэслэн тодорхойлно. Эдгээр нь бүтээгдэхүүний төрлөөс хамааран өөр өөр байдаг.

- Барьцаатай бүтээгдэхүүний хувьд энэ нь үндсэндээ барьцаа хөрөнгийн төрөл болон төлөвлөсөн барьцаа хөрөнгийн үнэ цэнэ, албадан борлуулсны улмаас зах зээл/дансны үнэд гарсан түүхэн хөнгөлөлт, эргүүлэн авах хугацаа болон ажиглагдсан нөхөн сэргээх зардалд үндэслэдэг.
- Барьцаагүй бүтээгдэхүүний хувьд дефолт болох алдагдалыг ихэвчлэн өөр өөр зээлдэгчдийн нөхөн төлбөрийг хязгаарлагдмал ялгаатай байдлаас шалтгаалан бүтээгдэхүүний түвшинд тогтоодог. Эдгээр дефолт болох алдагдалд гэрээт өрийн борлуулалт, үнэ зэрэг цуглуулах стратеги нөлөөлдөг.

Дефолт болох үеийн үлдэгдэл (EAD)

12 сарын болон ашиглах хугацааны Дефолт болох үеийн үлдэгдэл (EAD)-г хүлээгдэж буй төлбөрийн профайл дээр үндэслэн тодорхойлдог бөгөөд энэ нь бүтээгдэхүүний төрлөөс хамаарч өөр өөр байдаг.

- Гэрээний нөхцөлтэй бүтээгдэхүүний хувьд энэ нь зээлдэгчийн 12 сар эсхүл ашиглалтын хугацаанд төлөх гэрээний эргэн төлөлтөд үндэслэдэг. Үүнийг мөн зээлдэгчийн хүлээгдэж буй илүү төлбөрт тохируулна. Эрт төлөлт/дахин санхүүжилтийн таамаглалыг мөн тооцоололд тусгасан болно.

Хэтийн төлөвийн мэдээлэл

Хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлыг тооцох аргын тоймыг Тодруулга 5.11 дахь тооцоолол, таамаглалд тусгасан. Бүрэн бүтэн, үнэн зөв байдлыг хангахын тулд Групп нь гуравдагч талын эх сурвалжаас (ДБ, МБ, Засгийн газар гэх мэт) гаргасан өгөгдлийг авдаг. Макро эдийн засгийн хүчин зүйлсийн нөлөөллийг бий болгохын тулд Групп сонгосон макро эдийн засгийн хүчин зүйлс болон урьдчилан таамагласан олон хувилбарт (суурь, өсөх ба сөрөг) жинг тодорхойлдог. Хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлын макро эдийн засгийн тохируулгыг тооцоолохын тулд Групп өөрийн загварт эдийн засгийн орц болгон өргөн хүрээний урьдчилсан мэдээллүүдийг ашигладаг. Үүнд:

- ДНБ-ий өөрчлөлт
- Бодлогын хүү

- Нүүрсний үнэ
- Инфляци

41.5. Зээлжих эрсдэл

Зээлжих эрсдэл нь Группд санхүүгийн эрсдэл үүссэний улмаас гэрээний үүргээ гүйцэтгэж чадахгүй болох эрсдэлийг харуулдаг. Группийн хувьд энэхүү эрсдэлийн нөлөөлөл нь зээлийн авлага, хугацаат хадгаламж, гэрээний хугацаа дуустал эзэмших хөрөнгө оруулалт, өрийн хэрэглүүр гэх мэт өөр өөр санхүүгийн хэрэгслээс үүсдэг. Дараах санхүүгийн хэрэглүүрийн дансны үнээр хамгийн их зээлжих эрсдэлийг харуулав. Үүнд:

Мянган төгрөгөөр	2022 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2021 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Санхүүгийн хөрөнгө дансны үнээр		
- Мөнгө түүнтэй адилтгах хөрөнгө	50,043,133	24,638,751
- Үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүр	511,785	183,583
- Зээлийн авлага	282,331,254	175,508,816
- Бусад санхүүгийн хөрөнгө	2,030,566	3,274,706
- Хөрөнгө оруулалт	6,922,715	-

Банкан дахь харилцах болон хугацаатай хадгаламж

Банкан дахь мөнгөний зээлжих эрсдэлийг томоохон банк, санхүүгийн байгууллагад байршуулах замаар удирддаг.

Moody's Investors Service/Standard & Poor's-ийн үнэлгээгээр банкан дахь харилцах болон хугацаатай хадгаламжийн зээлжих зэрэглэл дараах байдалтай байна. Үүнд:

Мянган төгрөгөөр	2022 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2021 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
B3	50,043,133	24,638,751
Зэрэглэлгүй	-	-
Дүн	50,043,133	24,638,751

Өрийн хэрэглүүр

Хорогдуулсан өртгөөр хэмжсэн бондоорх хөрөнгө оруулалтыг бага эрсдэлтэй гэж үздэг. Тус үнэт цаас нь хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаас бондтой холбоотой ямар нэгэн зээлжих эрсдэл байхгүй гэж удирдлагууд үзэж байна.

41.6. Хөрвөх чадварын эрсдэл

Хөрвөх чадварын эрсдэл гэдэг нь Групп хүлээсэн үүргээ биелүүлж чадахгүй байх эрсдэл юм.

Группийн бодлого нь үйл ажиллагааны болон зээлийн үйлчилгээтай холбоотой төлбөрийг барагдуулахад хангалттай мөнгөн хөрөнгө болон түргэн борлогдох хөрөнгөтэй байх оновчтой хөрвөх чадварын удирдлагын бодлого хэрэгжүүлэх юм.

Дараах хүснэгтээр гэрээнд заасан эргэн төлөгдөх хугацаатай үүсмэл бус санхүүгийн өр төлбөрүүдийг төлөх Группийн үлдсэн гэрээний хугацааг харуулав. Групп төлөх шаардлагатай эхний өдөр санхүүгийн өр төлбөрийн дискаунтчилгаагүй мөнгөн гүйлгээнд үндэслэн уг хүснэгтийг гаргасан.

2022 оны 12 сарын 31	Богино хугацаат		Үрт хугацаат		Нийт
	6 сараас бага	6 сараас 12 сар	1-5 жил	5-с дээш жил	
Итгэлцлийн үйлчилгээний өр төлбөр	37,070,250	47,651,278	719,341	-	85,440,869
Банк, санхүүгийн байгууллагаас авсан зээл	5,174,899	12,526,586	51,756,886	-	69,458,371
Бусад эх үүсвэр	26,432,767	-	-	-	26,432,767
ББСБ-аас гаргасан бонд	-	26,105,714	18,064,800	-	44,170,514
Нийт	68,677,916	86,283,578	70,541,027	-	225,502,521

2021 оны 12 сарын 31	Богино хугацаат		Үрт хугацаат		Нийт
	6 сараас бага	6 сараас 12 сар	1-5 жил	5-с дээш жил	
Итгэлцлийн үйлчилгээний өр төлбөр	42,465,038	13,869,458	143,229	-	56,477,725
Банк, санхүүгийн байгууллагаас авсан зээл	471,015	3,500,000	30,425,444	-	34,396,459
Бусад эх үүсвэр	10,219,535	-	-	-	10,219,535
ББСБ-аас гаргасан бонд	1,107,907	2,773,000	23,740,000	-	27,620,907
Нийт	54,263,495	20,142,458	54,308,673	-	128,714,626

42. Бодит үнэ цэнийн хэмжилт

Санхүүгийн хөрөнгө болон санхүүгийн өр төлбөрийг нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд бодит үнэ цэнийн шатлаалаар гурван түвшинд ангилна. Эдгээр гурван ангиллыг бодит үнэ цэнийг хэмжихэд ашигласан орцуудын ач холбогдолд үндэслэнэ.

Түвшин 1: Ижил төрлийн хөрөнгө болон өр төлбөрийн идэвхтэй зах зээл дэх зарласан (тохиуулаагүй) үнийг ашиглан тодорхойлно;

Түвшин 2: Хөрөнгө болон өр төлбөрийн хувьд боломжит өгөгдлийг ашиглан шууд (үнэ) болон шууд бусаар (үнээс гаралтай) бодит үнэ цэнийг тодорхойлох аргачлалыг 2-р түвшинд хэрэгжүүлнэ;

Түвшин 3: Зах зээлийн ашиглаж болох өгөгдөл тулгуурлахгүйгээр (ashiaglagdaahguy өгөгдөл) бодит үнэ цэнийг тодорхойлно. Удирдлага нь санхүүгийн хэрэглүүрийг ангилахдаа бодит үнэ цэнийн түвшинг ашигладаг.

Дараах хүснэгтээр бодит үнэ цэнийг хэмжсэн санхүүгийн хөрөнгө, санхүүгийн өр төлбөрүүдийн шатлаалыг түвшин тус бүрээр харуулав. Үүнд:

2022 оны 12 сарын 31	Tүвшин 1	Tүвшин 2	Tүвшин 3	Нийт
Санхүүгийн хөрөнгө				
Мөнгө түүнтэй адилтгах хөрөнгө				
50,043,133	-	-	-	50,043,133
Уусмэл санхүүгийн хэрэглүүр	511,785	-	-	511,785
Зээлийн авлага	260,997,810	13,722,656	7,610,788	282,331,254
Бусад санхүүгийн хөрөнгө	-	2,030,566	-	2,030,566
Хөрөнгө оруулалт	2,479,729	-	4,442,986	6,922,715
Санхүүгийн хөрөнгийн дүн	314,032,457	15,753,222	12,053,774	341,839,453

Санхүүгийн өр төлбөр			
Итгэлцлийн үйлчилгээний өр төлбөр	-	-	(85,440,869)

2022 оны 12 сарын 31	Түвшин 1	Түвшин 2	Түвшин 3	Нийт
Банк, санхүүгийн байгууллагаас авсан зээл	-	-	(69,458,371)	(69,458,371)
Бусад эх үүсвэр	-	-	(26,432,767)	(26,432,767)
ББСБ-аас гаргасан бонд	-	-	(44,170,514)	(44,170,514)
Бусад санхүүгийн өр төлбөр	-	-	(3,609,168)	(3,609,168)

Цэвэр бодит үнэ цэнэ 314,032,457 15,753,222 (217,057,915) 112,727,764

2021 оны 12 сарын 31	Түвшин 1	Түвшин 2	Түвшин 3	Нийт
Санхүүгийн хөрөнгө				
Мөнгө түүнтэй адилтгах хөрөнгө	24,638,751	-	-	24,638,751
Үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүр	183,583			183,583
Зээлийн авлага	167,572,038	3,873,801	4,062,977	175,508,816
Бусад санхүүгийн хөрөнгө	-	3,274,706	-	3,274,706
Санхүүгийн хөрөнгийн дүн	192,394,372	7,148,507	4,062,977	203,605,856

Санхүүгийн өр төлбөр	Түвшин 1	Түвшин 2	Түвшин 3	Нийт
Итгэлцлийн үйлчилгээний өр төлбөр	-	-	(56,477,725)	(56,477,725)
Банк, санхүүгийн байгууллагаас авсан зээл	-	-	(34,396,459)	(34,396,459)
Бусад эх үүсвэр	-	-	(10,219,535)	(10,219,535)
ББСБ-аас гаргасан бонд	-	-	(27,620,907)	(27,620,907)
Бусад санхүүгийн өр төлбөр	-	-	(3,373,876)	(3,373,876)

Цэвэр бодит үнэ цэнэ 192,394,372 7,148,507 (128,025,525) 71,517,354

Түвшин 2 болон 3-т ангилагдсан санхүүгийн хэрэглүүрийн бодит үнэ цэнийг хэмжихдээ дараах үнэлгээний техникийг ашигласан:

Зээлийн авлага (Түвшин 2) – Групп нь зээлийн авлага болон түүнтэй адилтгах хөрөнгийг СТОУС 9 "Санхүүгийн хэрэглүүр"-т заасан 3 шатлалт үнэлгээний аргаар хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлыг хэмжин толилуулсан.

Бусад санхүүгийн хөрөнгө (Түвшин 2) – Групп нь бусад санхүүгийн хөрөнгийг СЗХ-ны актив ангилалын дагуу хугацааны ангилалаар эрсдэлийн сан байгуулсан байгуулж толилуулсан байна.

Хөрөнгө оруулалт (Түвшин 3) - Групп нь хөрөнгө оруулалтыг хорогдуулсан өртгөөр хэмжэдэг бөгөөд тайлант хугацааны эцсийн хорогдуулсан өртгийг бодит үнэ цэнтэй ойролцоо гэж үздэг.

Санхүүгийн өр төлбөр (Түвшин 3) - Групп нь санхүүгийн өр төлбөрийг хорогдуулсан өртгөөр хэмжэдэг бөгөөд тайлант хугацааны эцсийн хорогдуулсан өртгийг бодит үнэ цэнтэй ойролцоо гэж үздэг.

42.1. Санхүүгийн бус хөрөнгийн бодит үнэ цэнийн хэмжилт

Санхүүгийн бус хөрөнгийн бодит үнэ цэнийн шатлалын түвшинг дараах хүснэгтээр харуулав. Үүнд:

2022 оны 12 сарын 31	Түвшин 1	Түвшин 2	Түвшин 3	Нийт
Үндсэн хөрөнгө:				
– Барилга	-	-	15,148	15,148
– Бусад хөрөнгө	-	-	1,797,765	1,797,765

2022 оны 12 сарын 31	Түвшин 1	Түвшин 2	Түвшин 3	Нийт
Биет бус хөрөнгө:				
– Программ хангамж	-	-	3,709,487	3,709,487
– Патент, лиценз			109,151	109,151

2021 оны 12 сарын 31	Түвшин 1	Түвшин 2	Түвшин 3	Нийт
Үндсэн хөрөнгө:				
– Барилга	-	-	191,918	191,918
– Бусад хөрөнгө	-	-	1,366,220	1,366,220
Биет бус хөрөнгө:				
– Программ хангамж	-	-	2,606,778	2,606,778

Түвшин 3-т ангилагдсан санхүүгийн бус хөрөнгийн бодит үнэ цэнийг хэмжихдээ дараах үнэлгээний техникийг ашигласан. Үүнд:

Үндсэн болон биет бус хөрөнгө (Түвшин 3) – Групп нь тайлант хугацааны эцэс дэх үндсэн болон биет бус хөрөнгийг дахин үнэлээгүй анхны өртгөөс хуримтлагдсан элэгдэл, хорогдлыг хассан үлдэгдэл өртгөөр толилуулсан. Удирдлага нь тайлангийн өдөр болон худалдан авах өдрийн байдлаарх бодит үнэ цэнэд материаллаг өөрчлөлт гараагүй гэж үзсэн.

43. Капиталын удирдлагын бодлого, журам

Группийн капиталын удирдлагын бодлогын зорилго цаашид үйл ажиллагаагаа тасралтгүй явуулах чадавхийг хангах, холбогдох эрсдэлийн тувшиг үндэслэн тэдгээрийн үнийг оновчтой тогтоо замаар хувьцаа эзэмшигчдэд зохистой өгөөжийг хүртээх юм.

Группийн зорилго нь капитал, санхүүжилтийн харьцааг зохистой түвшинд барих юм.

Санхүүгийн хараат байдлаас зайлсхийх үр ашигтай санхүүгийн бүтцийг бий болгохын тулд удирдлага Группийн капиталын шаардлагыг үнэлнэ. Групп капиталын бүтцийг удирдаж, эдийн засгийн нөхцөл байдлын өөрчлөлт, хөрөнгийн эрсдэлийн шинж чанарыг харгалзан тохируулга хийдэг.

Группийн тайлант хугацааны капиталын дүнг доор хураангуйлан харуулав. Үүнд:

	2022 оны 12 сарын 31	2021 оны 12 сарын 31
Мянган төгрөгөөр		
Нийт эздийн өмч	123,253,341	75,535,517
Хасах: мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө	(50,043,133)	(24,638,751)
Капитал	73,210,208	50,896,766
Нийт эздийн өмч	123,253,341	75,535,517
Нэмэх: Итгэлцлийн өглөг	85,440,869	56,477,725
Нэмэх: Зээл	69,458,371	34,396,459
Нэмэх: Бусад эх үүсвэр	26,432,767	10,219,535
Нэмэх: Бонд	44,170,514	27,620,907
Бүх санхүүжилт	348,755,862	204,250,143
Капитал, санхүүжилтийн харьцаа	0.21	0.25

44. Тайлагналын үеийн дараах үйл явдал

Тайлагналын өдөр буюу 2022 оны 12 дугаар сарын 31 болон энэхүү тайланг баталгаажуулсан өдөр хоорондын хугацаанд ямар нэгэн залруулагдах эсвэл үл залруулагдах томоохон гүйлгээ гараагүй болно.

45. Орчуулга

Эдгээр санхүүгийн тайланг Монгол, Англи хэл дээр бэлтгэсэн бөгөөд Монгол болон Англи хувилбар хооронд зөрүү гарвал, Монгол хувилбарыг дагах болно.

46. Санхүүгийн тайлангийн баталгаажуулалт

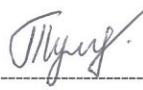
2022 оны 12 дугаар сарын 31-нээр тасалбар болсон санхүүгийн тайланг 2023 оны 03 дугаар сарын 02-ны өдөр удирдлага батлав.

ТУЗ-ийн дарга

Б.Анхболд

Огноо: 2023/03/02

Санхүү удирдлага, хөрөнгө зохицуулалтын газрын захирал
С.Тулга

Огноо: 2023/03/02